

D/1671/00.01.02/2020

42 § Kymenlaakson lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman 2020 - 2024 arviointiraportti

Hallitus 8.12.2022, 254 §

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma on kunnan tai useamman kunnan yhteinen lastensuojelulaissa (417/2007, 12 §) määritelty suunnitelma lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämiseksi ja lastensuojelun järjestämiseksi. Kymenlaaksossa hyvinvointisuunnitelman laadintaan velvoittavan lain mukaisten palvelujen järjestämisvastuu on sosiaali- ja terveyspalvelujen kuntayhtymällä (Kymsote). Hyvinvointisuunnitelma on laadittu tiiviissä yhteistyössä vuosien 2019 ja 2020 alun aikana kaikkien Kymenlaakson kuntien (Hamina, Kotka, Kouvola, Pyhtää, Miehikkälä ja Virolahti), Kymenlaakson sosiaali- ja terveyspalvelujen kuntayhtymän (Kymsote) sekä järjestöjen, seurakuntien ja Poliisin ennalta estävän toiminnan ryhmän kanssa. Myös lasten, nuorten ja perheiden ääni on tullut kuulluksi erilaisten tutkimustietojen, haastattelujen, Lasten Parlamentin, Kymenlaakson nuorisovaltuustojen edustajien sekä monialaisten lasten, nuorten ja perheiden palvelujen asiantuntijoiden kautta.

Kymenlaakson lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma hyväksyttiin yhtymävaltuustossa 3.6.2020, 20 § ja se käsiteltiin myös kuntien valtuustoissa. Hyvinvointisuunnitelma jakaantuu kahteen osaan. Strategiaosassa kuvaillaan nykytila, strategiset kumppanuudet, Pää tavoitteet: ”Lasten, nuorten ja perheiden arjen hyvinvointi lisääntyy”, ”lasten, nuorten ja perheiden osallisuus ja yhteisöllisyys vahvistuvat” ja ”lasten, nuorten ja perheiden parissa toimivien monialaisten verkostotyö kehittyy ja jalkautuu” sekä tuki toimenpiteiden saavuttamiseksi. Toimenpideoosassa kuvaillaan seurattavat indikaattorit sekä päätavoitteita toteuttavat välitavoitteet toimijakohtaisin toimenpitein. Molemmat osiot ovat pykälän liitteinä.

Yhteisten tavoitteiden, niiden toteuttamisen, seurannan ja arvioinnin varmistamiseksi hyvinvointisuunnitelmaan sisällytetyjä toimenpiteitä ja niissä onnistumista on arvioitu syksyllä 2021 ja käsitelty maakunnallisessa LAPE-ryhmässä. Hyvinvointisuunnitelman vaikuttavuuden arvioimiseksi on jo suunnitelman laadintavaiheessa kytketty valtakunnallista vertailutietoa tuottavia indikaattoreita päätavoitteisiin ja niiden alla oleviin välitavoitteisiin. Indikaattoritiedot päivittyvät pääosin joka toinen vuosi ja ne on kuvattu vuoden 2019 osalta pohjatietoina ja vuoden 2021 mittatieto suunnitelman toteutumisen arviointitietona.

Indikaattoritietojen perusteella suurella enemmistöllä lapsista ja nuorista ovat asiat hyvin Kymenlaaksossa:

- Lasten ja nuorten kokemus siitä, että koulussa on mahdollisuus keskustella mieltä painavista asioista, on lisääntynyt Kymenlaaksossa vuodesta 2019.
- He myös kokevat, että saavat tukea ja apua aikuisilta mielialaan liittyvissä asioissa.
- Suurin osa lapsista ja nuorista harrastaa jotakin vähintään yhtenä päivänä viikossa.
- Humalahakuinen juominen on kyselyn perustella laskenut lukio- ja ammattikouluikäisillä Kymenlaaksossa mutta yläkouluikäisillä pysynyt 2019 vuoden tasolla.

Huolestuttavana kehityspiirteinä ovat havainnot siitä, että lasten, nuorten ja perheiden hyvinvoinnin kokemisessa on tapahtunut eriarvoistumista tarkastelujakson aikana - yhä useampi kokee hyvinvointinsa erittäin huonoksi:

- Elämään tyytyväisyys on laskenut Kymenlaaksossa niin kuin koko maassa.
- Yli 20 % prosentilla Kymenlaakson peruskouluikäisistä on ollut mielialaan liittyviä ongelmia tai vähintään kaksi viikkoa kestänyt masennusoireilu.
- Yläkouluikäisistä 14 % nuorista kokee itsensä yksinäiseksi sekä kertoo, ettei ole yhtään läheistä ystävää.
- Henkinen väkivalta on kasvanut Kymenlaaksossa; 4-5lk. henkistä väkivaltaa on kokenut 28 % ja 8-9lk. 31 %.
- Myös keskusteluyhteys vanhempien kanssa on heikentynyt.
- 34 % lukiolaisista ja 20 % ammattikoululaisista on kokenut seksuaalista häirintää netissä tai puhelimesta vuoden aikana.

Osin kehitystä voidaan selittää vuoden 2020 keväästä alkaneella Korona-pandemialla ja sen vaikutuksilla lasten, nuorten ja perheiden elämäntilanteeseen. Tähän viittaa erityisesti valtakunnallinen hyvinvoinnin kehitys, joka on indikaattorien valossa ollut pääosin Kymenlaaksoa heikompaa.

Liitteenä olevassa lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman raportissa on alussa kuvattu keskeiset havainnot ja loppuosassa toimintojen vaikuttavuuden kehittyminen sekä pää- ja välitavoitteiden toteutumisen indikaattorien näkökulmasta 2019 - 2021.

Liitteet: Liite 1: Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma 2020 - 2024 I strategiaosa
Liite 2: Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma 2020 - 2024 II toimenpideoosa
Liite 3: Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman 2022 arviointiraportti

Lisätietoja: palvelupäällikkö Päivi Mattila, p. 040 565 0113, paivi.mattila (at) kymsote.fi, vastaava perhekeskuskoordinaattori Mari Nieminen p. 040 688 3543, mari.nieminen (at) kymsote.fi

Toimitusjohtajan esitys:

Hallitus esittää valtuuston hyväksyttäväksi Kymenlaakson lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman arviointiraportin 2022, liite 3.

Asian käsittely.

Puheenvuoroja käyttivät: Birgit Koskela, Riku Pirinen ja Ismo Korhonen.

Päätös: Hyväksyttiin.

Yhtymävaltuusto 21.12.2022

Liitteet: Liite 7: Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma 2020 - 2024 I strategiaosa
Liite 8: Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma 2020 - 2024 II toimenpideoosa
Liite 9: Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman 2022 arviointiraportti

Hallituksen esitys:

Hallitus esittää valtuuston hyväksyttäväksi Kymenlaakson lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman arviointiraportin 2022, liite 9.

Asian käsittely.

Puheenvuoroja käyttivät: Miia Kurttila, Laila Uljas, Mervi Liimatainen ja Hanna-Kaisa Lähde.

Päätös: Hyväksyttiin. Lisäksi yhtymävaltuusto päätti yksimielisesti, että arviointiraportti lähetetään kunnille tiedoksi.

Kymenlaakson maakunnallinen
lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma
2020-2024

LAPSISTA, NUORISTA JA PERHEISTÄ VOIMAA KYMENLAAKSOON

Voidaan hyvin huomennakin!

I STRATEGIAOSA

SÄHKÖISESTI ALLEKIRJOITETTU

Saarela Teppo, lakimies, 2820 Hallinto 23.12.2022

Kymenlaakson maakunnallinen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma 2020-2024

I STRATEGINEN OSA

1 Johdanto	3
1.1 Tiivistelmä.....	4
2 Nykytilan kuvaus	5
3 Lasten ja nuorten hyvinvointi ja suoje- lu - strateginen kumppanuus	7
4 Päätavoitteet	9
4.1 Lasten, nuorten ja perheiden arjen hyvinvointi lisääntyy.....	9
4.2 Lasten, nuorten ja perheiden osallisuus ja yhteisöllisyys vahvistuvat.....	10
4.3 Lasten, nuorten ja perheiden parissa toimivien monialainen verkostotyö kehittyy ja jalkautuu.....	10
5 Tuki tavoitteiden saavuttamiseksi	11
5.1 Perhekeskustoimintamalli.....	11
5.2 Yhteensovittavan johtamisen malli.....	12
5.3 Lapsivaikutusten arviointi.....	12
6 Toimenpiteillä kohti vaikuttavuutta	13
7 Lähteet	14

SÄHKÖISESTI ALLEKIRJOITETTU

Saarela Teppo, lakimies, 2820 Hallinto 23.12.2022

1 | Johdanto

Jokaisella meistä on toive hyvästä elämästä ja hyvinvoinnista. Se rakentuu monista asioista, joita itse ja yhdessä tekemällä on mahdollista saavuttaa. Tarvitaan uskoa ja luottamusta siihen, että voin, osaan, pystyn ja kykenen sekä saan tarvittaessa aina apua.

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma on kunnan tai useamman kunnan yhteinen lastensuojelulaissa (417/2007, 12§) määritelty suunnitelma lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämiseksi ja lastensuojelun järjestämiseksi. Kymenlaaksossa hyvinvointisuunnitelman laadintaan velvoittavan lain mukaisten palvelujen järjestämistä vastuu on sosiaali- ja terveystieteiden kuntayhtymällä (Kymsote).

Tämä Kymenlaakson ensimmäinen maakunnallinen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma on strateginen asiakirja (osa I) – yhteinen päätöksentekomme selkäranka. Vahvistamme yhdessä luottamusta hyvään tulevaisuuteen ja tuemme Kymenlaakson kuntien, soite-kuntayhtymän, järjestöjen ja seurakuntien toimijoita sekä muita viranomaisia yhteensovittavaan johtamiseen yhteisten tavoitteiden, niiden toteuttamisen, seurannan ja arvioinnin kautta.

Hyvinvointisuunnitelma on tehty tiiviissä yhteistyössä kaikkien Kymenlaakson kuntien (Hamina, Kotka, Kouvola, Pyhtää, Miehikkälä ja Virolahti), Kymenlaakson sosiaali- ja terveystieteiden kuntayhtymän (Kymsote) sekä järjestöjen, seurakuntien ja Poliisin ennalta estävän toiminnan ryhmän kanssa. Hyvin-

vointisuunnitelmaa on työstetty vuoden 2019 ajan erilaisissa monialaisissa työpajoissa sekä Teams-kirjoituslustoilla. Lasten, nuorten ja perheiden ääni on tullut kuulluksi erilaisten tutkimustietojen, haastattelujen, Lasten Parlamentin, Kymenlaakson nuorisovaltuustojen edustajien sekä monialaisten lasten, nuorten ja perheiden palvelujen asiantuntijoiden kautta.

Kymenlaakson lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma on laadittu vuosille 2020–2024. Hyvinvointisuunnitelma viedään hyväksyttäväksi kuntayhtymän valtuustoon, kuntien valtuustoihin sekä järjestöjen ja seurakuntien omiin päätöksentekoprosesseihin. Yhteisten tavoitteiden, niiden toteuttamisen, seurannan ja arvioinnin varmistamiseksi hyvinvointisuunnitelmaa täydennetään vuosittain kuntien, kuntayhtymän, järjestöjen, seurakuntien ja muiden viranomaisten yhteisesti määrittelemillä painotuksilla ja toimenpiteillä (osa II). Hyvinvointisuunnitelma pitää sisällään indikaattoreita, joiden kautta kuvataan kymenlaaksolaisten lasten, nuorten ja perheiden hyvinvoinnin nykytilaa ja sen kehittymistä seuraavien neljän vuoden aikana.

Tämä asiakirja on rakentunut yhteiselle tahtotilalle, arvostukselle, luottamukselle, sitoutumiselle ja avoimelle dialogille. Hyvinvointisuunnitelman valtakunnallisena peilauspintana toimii Kohti kansallista lapsistrategiaa 2040 – Lapsen aika -raportti, jonka Lapsen aika -skenaariossa on saavutettu lapsi-, nuori- ja perhemyönteinen Suomi.

Hyvinvointisuunnitelman grafiikka kuvastaa lasten, nuorten, perheiden ja eri toimijoiden yhdessä tekemää matkaa arjen laineilla. Yhdessä rakennettu lautta on yksilöä ja yhteisöä kannatteleva, matkantekoa helpottava alusta. Sillä on mahdollista rantautua nopeasti niin pieniin kuin suuriinkin poukamiin ja poimia kyytiläisiä sujuvasti matkaan. Lautassa on elämän erilaisten tuulien pullistama purje ja sitä melotaan yhdessä. Lautalla ei ole yhtä erillistä kipparia vaan sen ohjaamiseen on kaikkien mahdollista osallistua. Lauttaa varustellaan ja parannellaan yhdessä monialaisten ammattilaisten sekä lasten, nuorten ja perheiden voimin, sillä matka arjen laineilla jatkuu kohti tavoitteiden toteutumista.

Kymenlaaksossa me olemme valmiita yhteisiin tekoihin, jotta lapset, nuoret ja perheet voisivat mahdollisimman hyvin. Rohkeasti yhdessä tekemällä, avoimella keskustelulla ja toinen toisiamme tukien meidän on mahdollista tämä saavuttaa: Voidaan hyvin huomennakin!

– Kymenlaakson LAPE-ryhmä

SÄHKÖISESTI ALLEKIRJOITETTU

Saarela Teppo, lakimies, 2820 Hallinto 23.12.2022

Maakunnallinen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma

Maakunnallinen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma on strateginen asiakirja. Vahvistamme yhdessä luottamusta hyvään tulevaisuuteen ja tuemme Kymenlaakson kuntien, sote-kuntayhtymän, järjestöjen ja seurakuntien toimijoita sekä muita viranomaisia yhteensovittavaan johtamiseen yhteisten tavoitteiden, niiden toteuttamisen, seurannan ja arvioinnin kautta. Lasten, nuorten ja perheiden ääni on tullut kuulluksi erilaisten tutkimustietojen, haastattelujen ja kohtaamisten kautta.

Aikataulujen yhteensovittaminen

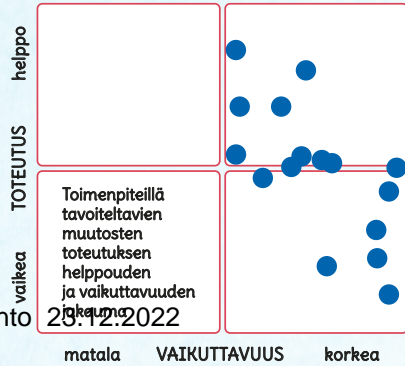
Yhteiskehittämisen kannalta verkostotoimijoiden on tärkeää yhteensovittaa niin päätöksen teon kuin toimenpiteiden toteuttamisen aikatauluja. Yhteinen vuosikello auttaa toimijoita karsimaan päällekkäisyyksiä, mahdollistaa parhaiden käytäntöjen jakamisen sekä resurssien tarkoituksenmukaisemman kohdentamisen.

Toimenpiteillä kohti vaikuttavuutta

Toimenpiteet ovat työkaluja, joilla lisätään hyvinvointia strategisten tavoitteiden mukaisesti. Vahvistamalla seurannan ja arvioinnin kautta vaikuttavaksi todettuja palveluita sekä luomalla kestävä ja kynnysketterä palvelurakenne, lisäämme lapsiperheiden sekä nuorten aikuisten mahdollisuuksia elää hyvää arkea Kymenlaaksossa.

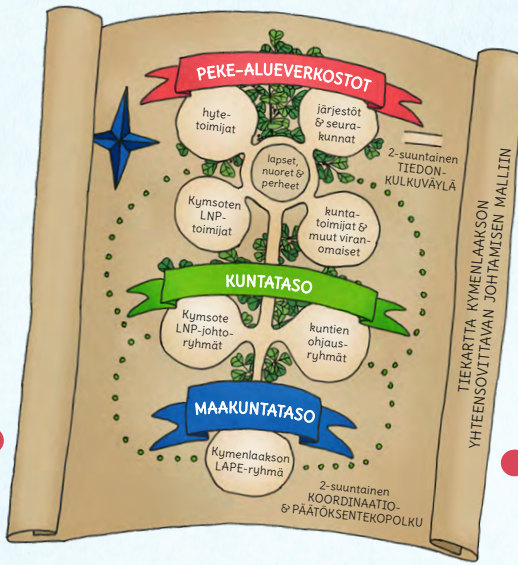
SÄHKÖISESTI ALLEKIRJOITETTU

Saarela Teppo, lakimies, 28.12.2022

Nykytilan kuvaus

Kymenlaakso on alue, jossa väestö paitsi ikääntyy myös vähenee. Hyvinvointi on eriarvoistunut, vaikka suurella enemmistöllä lapsista ja nuorista asiat ovatkin hyvin. Lapsille, nuorille ja perheille suunnatun avun, tuen ja palvelujen hajanaisuus sekä asiakkaiden kokonaisvaltaisen kohtaamisen haasteet vauhdittavat eriarvoisuuden kehityskulkua.

Tuki tavoitteiden saavuttamiseksi

Jokaisella lapsella ja nuorella on oikeus eheään, terveeseen ja tasapainoiseen kasvuun ja kehitykseen. Vanhempien, poliittisten päättäjien, palvelujärjestelmien ja niissä toimivien velvollisuutena on huolehtia siitä, että tämä oikeus toteutuu myös käytännössä. Kymenlaakson yhteensovittavan johtamisen malli on kolmiportainen.

Päätavoitteet

Tavoitteita yhdistää lasten, nuorten ja perheiden hyvinvoinnin eriarvoistumisen estäminen sekä tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden vahvistaminen. Meidän on tärkeä kuunnella lapsia, nuoria ja perheitä ja edistää heidän elämässään mukana olevien toimijoiden kykyä toimia yhdessä.

Strateginen kumppanuus

Matkaa taitetaan arjen laineilla, koskissa ja suvannoissa toimien, tulevaisuutta tähyillen. Lasten, nuorten ja lapsiperheiden kanssa toimivien tulee yhdessä edistää lapsi- ja perheystävällistä ilmapiiriä ja toimintakulttuuria. Toisistaan irrallaan olevat vähäiset resurssit tulee saattaa yhteen. Asiakslähtöiset palvelut edellyttävät monialaista yhteistyötä sekä moniammatillisen osaamisen käyttöä asiakaspoluissa hyvinvoinnin lisäämiseksi.

STRATEGISET PÄÄTAVOITTEET:

- Lasten, nuorten ja perheiden arjen hyvinvointi lisääntyy.**
- Lasten, nuorten ja perheiden osallisuus ja yhteisöllisyys vahvistuvat.**
- Lasten, nuorten ja perheiden parissa toimivien monialainen verkostotyö kehittyy ja jalkautuu.**

Tykkään olla mun perheen kanssa – me käydään viikonloppuisin kävelylenkillä ja vietetään aikaa yhdessä.

KOULULAINEN

Hyvä arki on sitä, ettei ole ihan yksin – on ystäviä ympärillä ja tekemistä myös kodin ulkopuolella.

ÄITI

Mä tykkään eskarissa lyhyistä päivistä.

ESIKOULULAINEN

SÄHKÖISESTI ALLEKIRJOITETTU

Saarela Teppo, lakimies, 2820 Hallinto 23.12.2022

2 | Nykytilan kuvaus

Suurella enemmistöllä lapsista ja nuorista asiat ovat hyvin. Kymenlaaksossa kahdeksan lasta kymmenestä kokee, että heillä on mahdollisuus keskustella jonkun kanssa mieltä painavista asioista, viettää aikaa harrastusten parissa vähintään kerran viikossa, on opintosuunnitelmia peruskoulun jälkeen, eivätkä he ole kokeneet vanhempien taholta henkistä väkivaltaa. Saman verran vanhempia kokee yrittävänsä nähdä asioita lapsen näkökulmasta, kokee olevansa tärkeä osa lähiyhteisöä, on tyytyväinen koulun ja kodin yhteistyöhön sekä kokee, että lapsen ja muualla asuvan vanhemman tapaamiset toimivat hyvin. (Kouluterveyskysely, 2019 ja Lasten terveys, hyvinvointi ja palvelut, 2018.)

Lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointi on kuitenkin eriarvoistunut. Kymmenellä prosentilla Kymenlaakson peruskouluikäisistä on ollut mielialaan liittyviä ongelmia tai kohtalaista tai vaikeaa ahdistuneisuutta viimeisten kahden viikon aikana. Yläkouluikäisistä kymmenen nuorta sadasta kokee itsensä yksinäiseksi sekä kertoo, ettei ole yhtään läheistä ystävää. Alle kouluikäisten ja alakouluikäisten lasten vanhemmista vajaa kymmenen prosenttia kertoo tuntevansa itsensä yksinäiseksi. 20%:ia kokee, että heillä on ollut vähintään kaksi viikkoa kestänyttä masennusoireilua ja jopa 30%:ia tuntee laiminlyövänsä kotiasioita työnsä vuoksi. (Kouluterveyskysely, 2019 ja Lasten terveys, hyvinvointi ja palvelut, 2018.)

Lasten ja nuorten hyvinvointi on riippuvaista vanhempien hyvinvoinnista. Lapset, nuoret ja per-

heet eivät aina saa tarpeisiinsa sopivaa apua ja tukea oikea-aikaisesti. Lastensuojelun asiakkaaksi ohjautaan tilanteissa, joissa lapsen ja perheen ongelmat ovat kestäneet pitkään ja ovat monimuotoisia. Kymenlaaksolaisia lapsia, joista on tehty lastensuojeluilmoituksia, on alle 18-vuotiaaseen väestöön suhteutettuna maan keskitasoa vastaavasti, mutta ilmoitusten määrä on kasvanut viime vuosina. Lastensuojelun vuoden aikana asiakkaana olleiden lasten lukumäärä on myös lisääntynyt ja lasten huostaanottoja on tehty enemmän kuin huostaanottoja on voitu lopettaa. Lastensuojelun palvelutarpeen arvioinneissa on ollut viiveitä, kodin ulkopuolelle sijoitettuja lapsia on suhteellisesti maan eniten ja toistuvasti sijoitettuja lapsia paljon. Lastensuojelun laitos- ja perhehoidon asukaskohtaiset kustannukset ovat kasvaneet usean vuoden ajan. Jälkihuollossa asiakasmäärät ovat pysyneet ennallaan, mutta lastensuojelulain uudistuksen myötä jälkihuollon ikäraja nousee ja sitä myötä myös asiakkuuksien määrät. (Sosiaali- ja terveyspalvelut HYKS-erityisvastuualueella asian tuntija-arvio, 2019.)

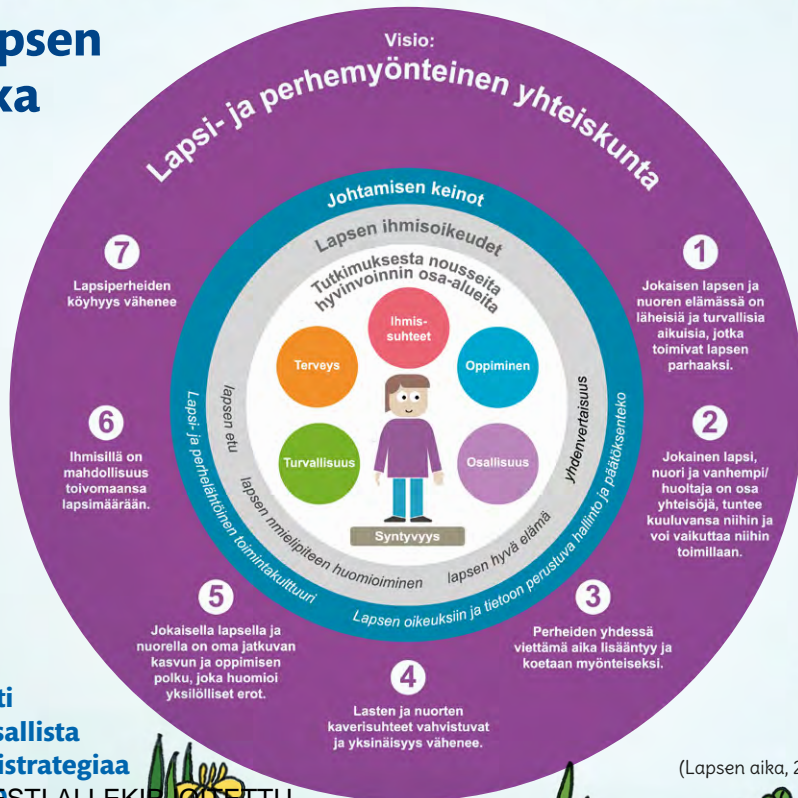
Lapsiperheille suunnatun avun, tuen ja palvelujen hajanaisuus sekä asiakkaiden kokonaisvaltaisen kohtaamisen haasteet vauhdittavat eriarvoisuuden kehityskulkua. Ne myös heikentävät palveluiden vaikuttavuutta sekä lisäävät erityispalveluiden käyttöä. Mahdollistaaksemme lapsen, nuoren ja perheen suotuisan kehityskulun tarvitsemme sekä yksilöllistä ja varhaista puuttumista että laajempia, koko kasvu- ja kehitysympäristöön vaikuttavia ratkaisuja.

ikä 0–6 v.	2019	2025	2035
HAMINA	1017	816	750
KOTKA	2892	2288	2144
KOUVOLA	4586	3677	3397
MIEHIKKÄLÄ	62	47	44
PYHTÄÄ	324	266	248
VIROLAHTI	129	86	80
yht.	9010	7180	6663

ikä 7–14 v.	2019	2025	2035
HAMINA	1793	1508	1187
KOTKA	4625	4062	3353
KOUVOLA	7266	6376	5272
MIEHIKKÄLÄ	150	109	82
PYHTÄÄ	593	530	413
VIROLAHTI	274	198	140
yht.	14701	12783	10447

(Tilastokeskus, 2020.)

Lapsen aika

(Lapsen aika, 2019.)

Hyvä arki on sellaista perusturvallista ja normaalia koti-arkea – ei mitään sen ihmeellisempää.

ISÄ

Henkiseen kuormitukseen auttaa, kun saa keskustella muiden äitien kanssa. Siitä saa paljon voimaa arkeen.

ÄITI

Kohti kansallista lapsistrategiaa

SÄHKÖISESTI ALLEKIRJOTTEITU

Sariela Teppo, lakimies, 23.2020, päivitetty 12.2022

Kymenlaakso on alue, jossa väestö paitsi ikääntyy, myös vähenee.

Väestörakenteen muutos ja huoltosuhteen heikkeneminen aiheuttavat kustannusvaikutuksia, joiden seurauksena nykyisin asetetut työllisyys- ja kasvutaavoitteet, tai odotukset hyvinvointipalveluiden ylläpidosta, eivät ole realistisia (Pekkola & Lehtola, 2015). Kymenlaaksossa kasvavan vanhusväestön palveluihin tarvitaan jatkossa nykyistä enemmän resursseja. On mahdollista, että vähenevän lapsiväestön palveluihin käytettävissä olevat resurssit tulevat vastaavasti pienenemään. Tämä uhkaa lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointia.

Alueellisen politiikan onnistumisen ja kestävä talouden eilinehto on terve väestörakenne. Suomen tilastokeskuksen väestöennusteen mukaan Kymenlaaksossa on vuonna 2019 noin 23 700 0–15-vuotiasta lasta ja nuorta. Vuonna 2035 heitä on arvioitu olevan noin 17 000. Tulevien 15 vuoden aikana Kymenlaakson 0–15-vuotiaiden lasten ja nuorten määrän on ennustettu laskevan noin 28%:ia. (Tilastokeskus, 2020.)

Tilastokeskuksen väestöennuste kertoo, mitä lasten ja nuorten lukumäärälle tapahtuu, jos mikään ei muutu ja syntyvyys pysyy nykyisellä matalalla tasolla. Me Kymenlaaksossa ajattelemme, että tämä ei kuitenkaan ole väistämätön kehityssuunta. Tutkimustulokset osoittavat, että syntyvyyteen positiivisesti vaikuttavia tekijöitä ovat muun muassa yleinen asenneilmapiiri, opiskelu-, toimeentulo- ja työmahdollisuudet sekä tuen saanti (Väestöliiton perhebarometri, 2017).

Syntyvyyden nopea aleneminen ja siitä seuraavat julkisen talouden kestävyysriskit ovat tehneet näkyväksi yhteiskunnan ja työelämän lapsi- ja perheystävällisyyden tarpeen. Suomalaisessa yhteiskunnassa tavoitellaan muutosta kohti tasa-arvoisempaa, yhdenvertaisempaa sekä lapsen ja nuoren yksilölliset tarpeet huomioivampaa kasvua ja kehitystä. Muutoksen päämääräksi on luotu Lapsen aika -visio ja linjattu tavoitteita, joiden avulla voidaan saavuttaa lapsi- ja perheyönteinen yhteiskunta 2040. (Lapsen aika, 2019.)

3 | Lasten ja nuorten hyvinvointi ja suojelu – strateginen kumppanuus

Lasten, nuorten ja lapsiperheiden kanssa toimivien tulee yhdessä edistää lapsi- ja perheystävällistä ilmapiiriä ja toimintakulttuuria. Toisistaan irrallaan olevat vähäiset resurssit tulee saattaa yhteen ja tätä kautta tuottaa yhdessä mahdollisimman paljon hyvinvointia lapsille, nuorille ja lapsiperheille. Perheiden tulee voida luottaa siihen, että he saavat oikea-aikaista ja varhaista tukea. Perheiden oma vastuu ja omat verkostot tulee nostaa merkittävään rooliin. Asiakaslähtöiset palvelut edellyttävät monialaista yhteistyötä sekä moniammatillisen osaamisen käyttöä asiakaspoluissa hyvinvoinnin lisäämiseksi. Kaikkien etuna on lastensuojelun ja korjaavien palvelujen asiakasmäärien vähentäminen.

Lasten, nuorten ja perheiden hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on koko väestöön kohdentuvaa laajaa ja poikkihallinnollista ennaltaehkäisevää työtä jolla ehkäistään terveysongelmia, tapaturmia ja päihdehaittoja sekä kavennetaan väestöryhmien välisiä terveyseroja. Yleisen hyvinvointityön ja lasten ja nuorten hyvinvointityön on oltava linjassa keskenään. Yhtein sovitetut tavoitteet ja toimenpiteet edistävät resurssien tehokasta käyttöä ja kaikkien väestöryhmien hyvinvoinnin kasvua.

Kunnilla on lasten, nuorten ja lapsiperheiden ennaltaehkäisevien peruspalvelujen osalta keskeinen tehtävä. Opetus, varhaiskasvatus, liikunta, nuorisotyö, kulttuuri, kaupunkisuunnittelu, ympäristö ja tekniset palvelut luovat edellytyksiä kuntien asukkaiden hyvinvoinnille. Kaikissa Kymenlaakson kunnissa toimii myös nuorille ja nuorille aikuisille tarkoitettua moniammatilliset, maksuttomat ja ilman ajanvarausta toimivat yhden oven Ohjaamot.

Opiskeluhoollon avulla turvataan opiskelijan hyvän oppimisen, hyvän psyykkisen ja fyysisen terveyden sekä sosiaalisen hyvinvoinnin edistämistä ja ylläpitämistä sekä niiden edellytyksiä lisäävää toimintaa oppilaitosyhteisössä. Lapset ja nuoret viettävät huomattavan osan arjestaan kasvatus-, koulu- ja opiskelu-ympäristössä. Opiskeluhoollon toteutetaan ensisijaisesti ennaltaehkäisevänä koko oppilaitosyhteisöä tukevana yhteisöllisenä opiskeluhoollona, joka velvoittaa kaikkia oppilaitosympäristössä toimivia. Opiskelijoilla on oikeus myös yksilökohtaiseen opiskeluhoollon ja opiskeluhoollon palveluihin, jotka suunnitellaan usein moniammatillisesti opiskelijan tarpeiden mukaisesti. Opiskelijan tuen lähtökohtana on asiakaslähtöinen, monialainen ja verkostomainen työskentely.

Arjen hyvinvointia voidaan lisätä sillä, että apua on helposti saatavilla – jo lapsuudessa.

NUORISOVALTUUSTON JÄSEN

Ensimmäisen lapsen kanssa on tarvittu ihan käytännön neuvoja, joita ei olisi itse keksinyt. Oli esimerkiksi tosi hyvä, että päästiin unikouluun.

ÄITI

Kaveriasioissa tarvii välillä apua, jos tulee jotain semmosta. Ja sitten joskus läksyissä, jos ne on vaikeita...

KOULULAINEN

SÄHKÖISESTI ALLEKIRJOTETTU

Saarela Teppo, lakimies, 2820 Hallinto 23.12.2022

Poliisin ennalta estävän toiminnan (EET) tarkoituksena on ehkäistä mahdollisimman varhain nuorten häiriökäyttäytymistä ja rikollista toimintaa. EET-ryhmä partioi nuorten keskuudessa ja lisäksi ehkäisee Ankkuri-toiminnan keinoin nuorten alkavaa rikoskierrettä. Ankkuritoiminta tarkoittaa alle 15-vuotiaiden rikollisen teon tehneiden lasten ja nuorten puhuttamista. Puhutuksissa ovat läsnä tarpeen mukaan asianosaiset sekä yhteistyöviranomaiset, jotka on määritelty ankkurisopimuksissa. Puhutuksissa pyritään aina saamaan sovinto osapuolten välille ja samalla poliisi ohjaa tarvittaessa asian eri osapuolia avun piiriin joko toiselle viranomaiselle tai kolmannen sektorin palveluiden pariin.

Lasten, nuorten ja perheiden sosiaali- ja terveyspalvelut tukevat perheiden omia voimavaroja, auttavat vanhempia jaksamisessa ja varmistavat lapsille turvalliset olosuhteet kasvaa ja kehittyä. Palvelut ovat perheiden tukena, jotta Kymenlaaksolaiset perheet voisivat hyvin, ja ongelmatilanteissa perheitä ja yk-

silöitä voitaisiin auttaa mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. Toiminnan keskeisenä tavoitteena on onnistunut ennaltaehkäisevä työ, varhainen ja riittävän kokonaisvaltainen palvelutarpeen arviointi varhaisen tuen järjestämiseksi sekä oikea-aikaisesti toteutetut ja vaikuttavat tehostetut palvelut, joiden tavoitteena on saada asiakkaat palautumaan kevyempien tukimuotojen piiriin tai selviytymään itsenäisesti arjessa.

Järjestöt tarjoavat mahdollisuuden osallistua, toimia ja vaikuttaa lasten, nuorten ja lapsiperheiden hyväksi. Ne tarjoavat lapsiperheille ammatillista sekä vertaisuuteen perustuvaa tukea. Järjestöt toimivat sen puolesta, että jokaisen lapsen oikeus turvalliseen lapsuuteen toteutuisi ja että vanhemmat saisivat lähiympäristöstään riittävästi tietoa ja tukea, jota he lapsiperheen arjessa kaipaavat. Järjestöt toimivat asiantuntijoina, jotka kehittävät ja edistävät toimintoillaan maakunnan asukkaiden hyvinvointia. Järjestöjen tavoitteena on lisätä lapsuuden arvostusta ja näkyvyyttä yhteiskunnassa sekä tuoda lapsen näkökulmaa päätöksentekoon.

Seurakunnat ovat mukana rakentamassa lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointia. Seurakunnan työntekijät kohtaavat perheitä, lapsia ja nuoria erilaisissa elämänvaiheissa ja tarjoavat sosiaalista, hengellistä, taloudellista ja yhteisöllistä tukea. Seurakunnat tarjoavat myös vertaistukea ja mahdollistavat vapaaehtoistoiminnan kautta ihmisten toimijuuden.

SÄHKÖISESTI ALLEKIRJOITETTU

Saarela Teppo, lakimies, 2820 Hallinto 23.12.2022

4 | Päätaavoitteet

Kymenlaaksoa rakennetaan lasten ja nuorten hyvinvointia tukevaksi ja perhepoliittisten ratkaisujen edelläkävijäksi. Saamalla työkäiset ja lapsiperheet jäämään tai muuttamaan alueelle, vahvistamme omaa yhteistä tulevaisuuttamme. Vahvistamalla vaikuttavaksi todettuja palveluita sekä luomalla kestävän ja kynnyksettömän palvelurakenteen, lisäämme lapsiperheiden sekä nuorten aikuisten mahdollisuuksia elää hyvää arkea Kymenlaaksossa ja vahvistaa osaltaan maakunnan vetovoimaisuutta.

Meidän on tärkeä kuunnella lapsia, nuoria ja perheitä ja edistää heidän elämässään mukana olevien toimijoiden kykyä toimia yhdessä. Lisäksi meidän tulee löytää arvioinnin perusteella vaikuttavaksi todennettuja menetelmiä, joilla ylisukupolvisuutta ja kielteisiä kehityskulkuja on mahdollista estää. (Lapsen aika, 2019.)

Välillä voi olla tylsääki, että saa leppää.

KOULULAINEN

Hyvä arki lähtee rutiineista – että on hyvät rytmit.

ÄITI

4.1 Lasten, nuorten ja perheiden arjen hyvinvointi lisääntyy

Lapsia ja nuoria arvostetaan heidän arkisessa elämänpäiressään. Läheiset ja turvalliset aikuiset ovat lasten ja nuorten hyvinvoinnin perusta. Perheet saavat tukea vanhemmuudessa. Parisuhteessa ja eroauttamisessa turvataan lapsen oikeudet. Toimintamallimme tukevat lasten ja nuorten terveyttä, turvallisuutta ja hyvinvointia. Apua, tukea ja palveluja on oikea-aikaisesti ja yhdenvertaisesti kaikkien saatavilla. Haasteellisessa asemassa olevat ryhmät saavat tarvitsemansa erityistuen. Lapsiperheiden arki on sujuvaa ja perheen yhdessä viettämä aika koetaan myönteiseksi. Elämä ja elinympäristö ovat turvallisia.

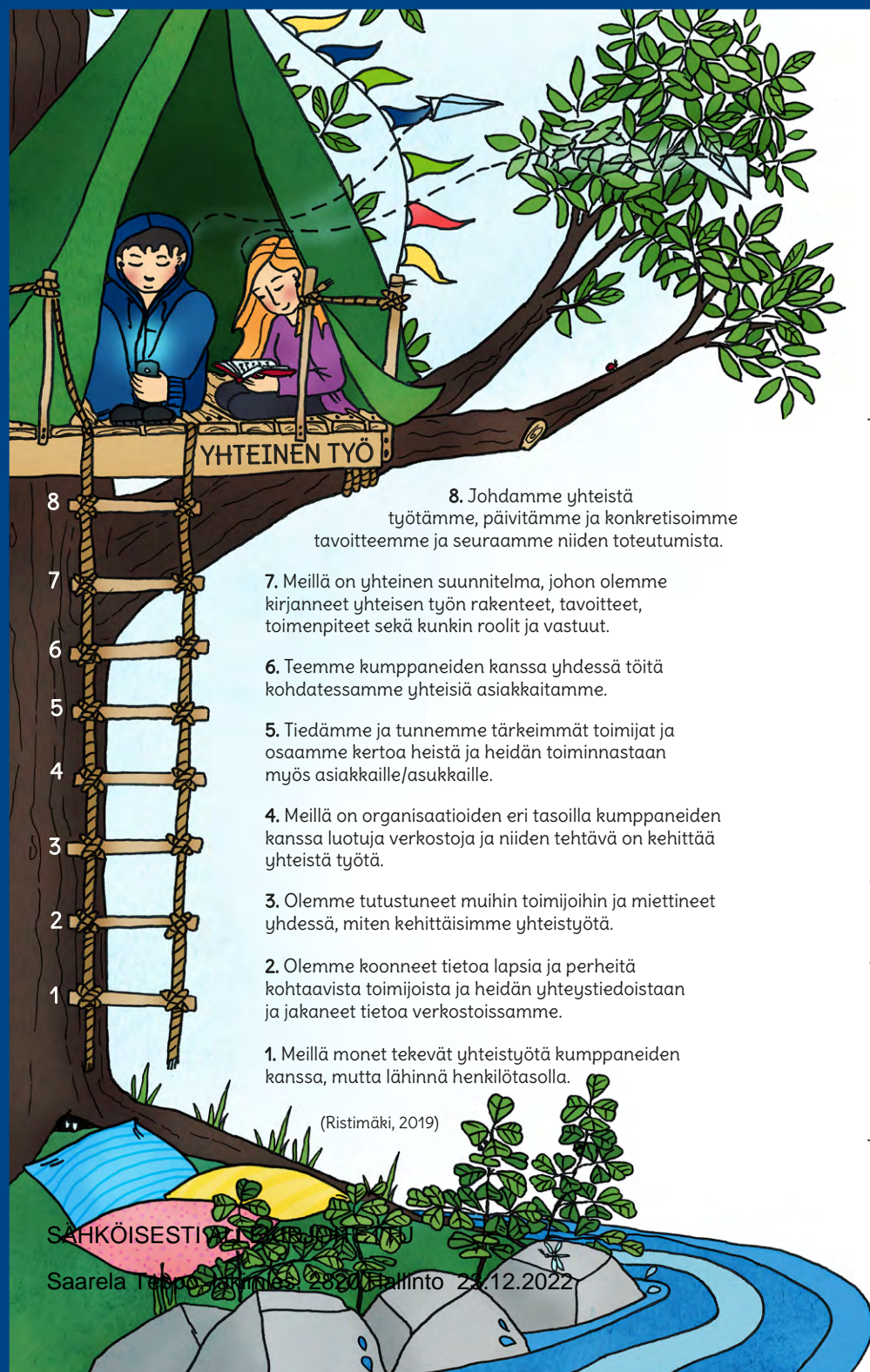
Arjen hyvinvointi lisääntyy vähentämällä paineita ja epävarmuutta – myös tulevaisuutta kohtaan!

NUORISOVALTUUSTON JÄSEN

SÄHKÖISESTI ALLEKIRJOITETTU

Saarela Teppo, lakimies, 2820 Hallinto 23.12.2022

8. Johdamme yhteistä työtämme, päivitämme ja konkretisoimme tavoitteemme ja seuraamme niiden toteutumista.

7. Meillä on yhteinen suunnitelma, johon olemme kirjanneet yhteisen työn rakenteet, tavoitteet, toimenpiteet sekä kunkin roolit ja vastuut.

6. Teemme kumppaneiden kanssa yhdessä töitä kohdatessamme yhteisiä asiakkaitamme.

5. Tiedämme ja tunnemme tärkeimmät toimijat ja osaamme kertoa heistä ja heidän toiminnastaan myös asiakkaille/asukkaille.

4. Meillä on organisaatioiden eri tasoilla kumppaneiden kanssa luotuja verkostoja ja niiden tehtävä on kehittää yhteistä työtä.

3. Olemme tutustuneet muihin toimijoihin ja miettineet yhdessä, miten kehittäisimme yhteistyötä.

2. Olemme koonneet tietoa lapsia ja perheitä kohtaavista toimijoista ja heidän yhteystiedoistaan ja jakaneet tietoa verkostoissamme.

1. Meillä monet tekevät yhteistyötä kumppaneiden kanssa, mutta lähinnä henkilötasolla.

(Ristimäki, 2019)

SÄHKÖISESTI VIESTITÄÄN

Saarela Teemu, julkaisu 2820/2022, Helsinki 23.12.2022

4.2 Lasten, nuorten ja perheiden osallisuus ja yhteisöllisyys vahvistuvat

Lapsilla, nuorilla ja perheillä on yhdenvertaisia mahdollisuuksia tavata, toimia ja vaikuttaa. Lasten ja nuorten elinympäristöissä on tiloja, joissa he tulevat kohdatuiksi yksilöinä ja yhteisön jäseninä. Palvelut ja toiminnot ovat hyvin saavutettavissa ja niihin on kaikilla fyysisesti ja sosiaalisesti esteetön pääsy. Uusia kuulemis- ja palautekäytäntöjä kehitetään lasten, nuorten, perheiden ja toimijoiden yhteistyöllä. Osallisuutta tuetaan kuuntelevalla, oppivalla ja luottamusta rakentavalla vuoropuhelulla. Lasten ja nuorten lähiyhteisöt kuten vanhemmat, ystävät ja kaverit, varhaiskasvatus, koulut sekä harrastukset ja muu vapaa-ajan toiminta ovat mukana osallisuuden luomisessa. Lasten ja nuorten kuuleminen heitä itseään, ja palveluita tai lähiympäristön ratkaisuja koskevilla päätöksissä, on vakiintunutta ja monimuotoista. Eri väestöryhmien ja perheiden kokemuksia ja toiveita liittyen niin perheellistymiseen kuin lapsiperheiden arjen sujuvuuteen kuunnellaan ja tutkitaan. Palveluja kehitetään asiakaskokemuksen ja toiveiden pohjalta.

4.3 Lasten, nuorten ja perheiden parissa toimivien monialainen verkostotyö kehittyy ja jalkautuu

Työtä tehdään lasten, nuorten ja heidän vanhempiensa kanssa lapsi- ja nuorilähtöisesti ja välittävästi yli ammatti- ja sektorirajojen. Kuunteleville kohtaamisille on aikaa niin lasten keskinäisissä kuin lasten ja aikuisten välisissä suhteissa. Kuntien, Kymsoten, järjestöjen ja seurakuntien toimijat työskentelevät joustavasti yhdessä ja tuottavat monialaisesti palveluja lasten, nuorten ja perheiden tarpeisiin. Lasten, nuorten ja perheiden palvelujen asiantuntijat ovat mukana työelämän käytäntöjen kehittämistyössä ja tätä kautta työelämän perheiden kokonaisvaltaisen elämäntilanteen huomioiminen on lisääntynyt.

Ulkoilu ja kavereiden kanssa leikkiminen on kivointa.

KOULULAINEN

Mun mielestä ei oo väärin pyytää apua, jos on avun tarvetta.

ISÄ

Mä huomaan, et mua on kuunneltu silloin, kun se kattoo mua ja vastaa jotain.

KOULULAINEN

Olisi saatava hiljaisemmatkin nuoret kertomaan mielipiteensä.

NUORISOVALTUUSTON JÄSEN

5 | Tuki tavoitteiden saavuttamiseksi

Tavoitteita yhdistää lasten, nuorten ja perheiden hyvinvoinnin eriarvoistumisen estäminen sekä tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden vahvistaminen. Kohtaaminen ja vuorovaikutus, lapsi- ja perheystävällinen toimintakulttuuri, lapsen oikeuksiin ja tietoon perustuva päätöksenteko sekä yhteensovittava johtaminen, ovat välineitä näiden toteutumiseen.

5.1 Perhekeskustoimintamalli

Perhekeskustoimintamalli on kaikissa Kymenlaakson kunnissa kehittyvä ja käytössä oleva verkostomainen tapa tuottaa lasten, nuorten ja perheiden palveluja. Perhekeskusverkoston palvelut koostuvat Kymsoten, kuntien, järjestöjen ja seurakuntien monialaisesta lasten, nuorten ja perheiden parissa tehtävistä hyvinvointia ja terveyttä edistävästä toimista. Palvelut verkostoidaan lapsi- ja perhelähtöiseksi, toimivaksi ja yhteen sovitetuksi kokonaisuudeksi. Painopiste on ennaltaehkäisyssä ja varhaisessa tuessa. Varhain tarjottava tuki, hoito ja kuntoutus vähentävät ongelmien vaikeutumista ja korjaavien palvelujen tarvetta.

Jokaisella lapsella, nuorella ja hänen perheellään on oma jatkuvan kasvun ja oppimisen polku. Perhekeskustoimintamallissa nämä yksilölliset erot huomioidaan. Lapset ja vanhemmat saavat tarpeidensa mukaista apua aikaisempaa nopeammin, kohdennetummin ja koordinoitummin. Perhekeskustoimintamallissa on tärkeää, että erilaisia avun ja tuen muotoja jalkautetaan mahdollisuuksien mukaan lasten, nuorten ja perheiden arkiympäristöön saakka. Kymenlaakson perhekeskustoimintamalliin kuuluu olennaisesti myös ammatillisesti koordinoitu ja verkostomaisesti toteutettu kohtaamispaikkatoiminta, joka vahvistaa lasten, nuorten ja perheiden vertaistukea ja yhteisöllisyyttä. Perhekeskustoimintamallin mukainen toiminta näkyy

SÄHKÖISESTI ALLEKIRJOITETTU

Saarela, Teppo, lakimies, 28200 Hollola, 23.12.2022. (Hastrup, A. ym. 2019.)

Vanhempia pitäisi kuunnella enemmän siinä, että mitä tänne tarvittais.

ÄITI

Lapsille ja nuorille enemmän toimintaa!

NUORISOVALTUUSTON JÄSEN

Perhekeskus- verkosto:

Edistää ja seuraa lapsen ja perheen terveyttä ja hyvinvointia ml. lapsen kasvua

Mahdollistaa vertaistuen, vahvistaa yhteisöllisyyttä

Tarjoaa varhaista tukea, hoitoa ja kuntoutusta

Tukee vanhemmuudessa ja parisuhteessa

Auttaa sovinolliseen eroon ja vanhemmuuden jatkumiseen

Ottaa huomioon perheiden monimuotoisuuden ml. monikulttuurisuus

Ehkäisee lähisuhdeväkivaltaa

(Hastrup, A. ym. 2019.)

Kuunnelkaa
meitä aikuiset!

KOULULAINEN

5.2 Yhteensovittavan johtamisen malli

Jokaisella lapsella ja nuorella on oikeus eheään, terveeseen ja tasapainoiseen kasvuun ja kehitykseen. Vanhempien, poliittisten päättäjien, palvelujärjestelmien ja niissä toimivien velvollisuutena on huolehtia siitä, että tämä oikeus toteutuu myös käytännössä. Aikuisilla on tähän täydet mahdollisuudet, mikäli tahto on riittävän vahva. Yhteisiin arvoihin, kokonaisuuden ymmärtämiseen sekä kumppanuuksiin perustuva systeminen ajattelu ja verkostoituminen ovat johtamisen uudenlaista osaamista. (Lapsen aika, 2019.)

Kymenlaakson yhteensovittavan johtamisen malli on kolmiportainen.

Kymenlaakson LAPE-ryhmä on kuntien, Kymsoten ja kolmannen sektorin lasten-, nuorten ja perheiden palveluiden johdon strategisen tason ryhmä. Kunnissa toimivat LAPE-ohjausryhmät sekä kaikilla perhekeskusalueilla alueen perhekeskusverkoston toimijoista koostuvat alueverkostot. Kymsoten, kuntien ja kolmannen sektorin yhdyspinnassa toimivat perhekeskuskoordinaattorit, joiden tehtävänä on verkostotyön ja yhteistoiminnan vahvistaminen alueilla. (Perhekeskustoiminnan opas, 2018.)

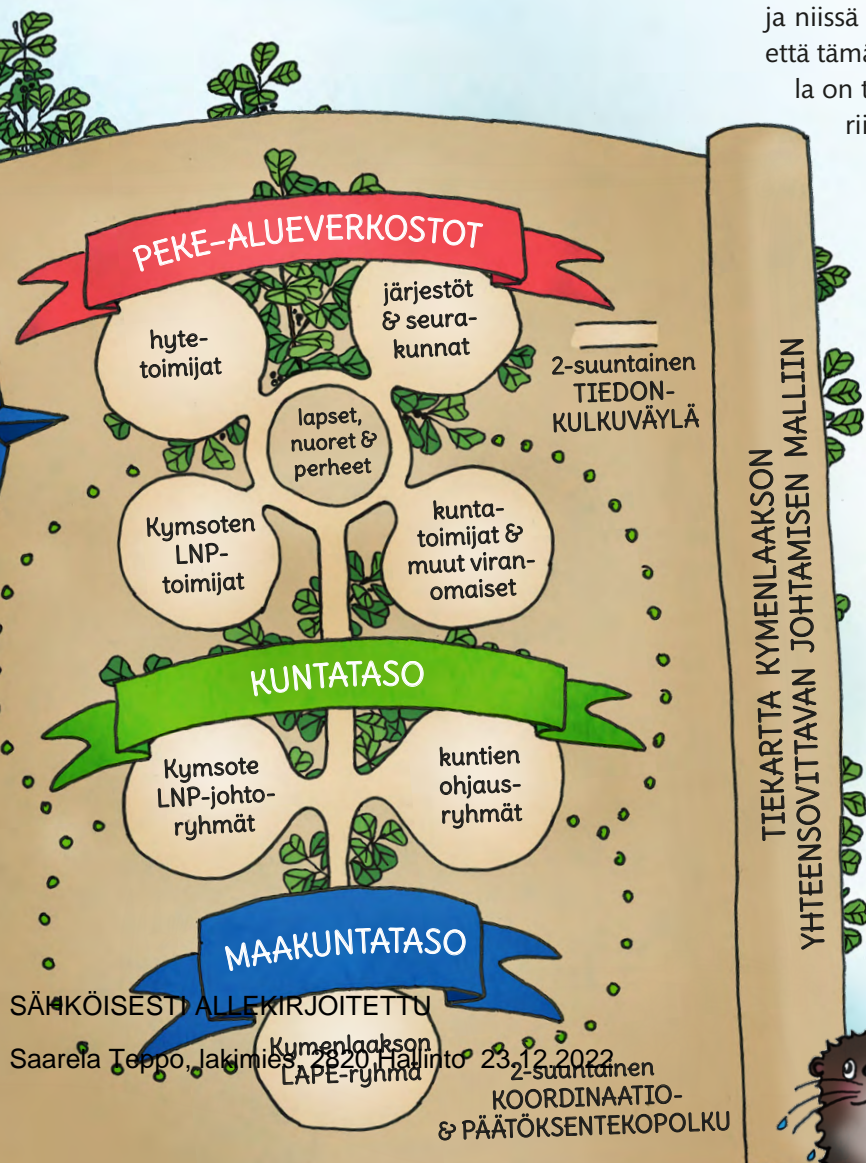
5.3 Lapsivaikutusten arviointi

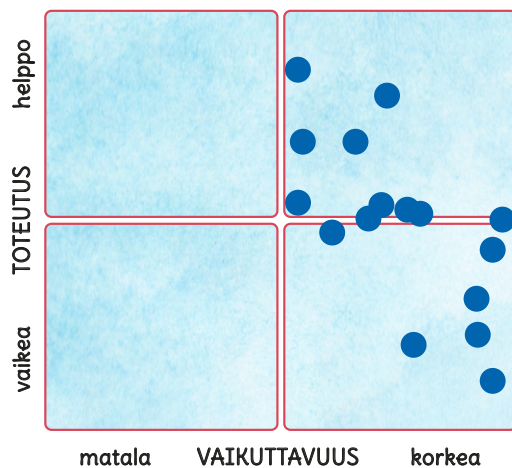
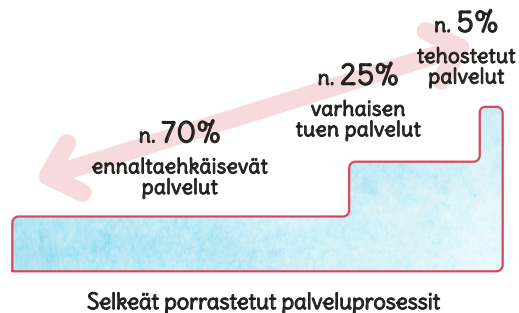
Päätöksenteossa on tärkeä tunnistaa vaikutukset niihin ihmisiin, jotka ovat päätösten kohteena, myös lapsiin. Lapsivaikutusten arvioinnissa **arvioidaan päätöksen tai toiminnan vaikutukset lasten hyvinvointiin ja oikeuksien toteutumiseen.**

Lapsivaikutusten arvioinnin erityispiirteenä on lapsen oikeuksien sopimuksessa edellytetty lapsen edun selvittämisvelvoite. Lapsen oikeuksien sopimus on oikeudellisesti velvoittava. Lapsivaikutusten arviointi on tärkeä osa lapsen oikeuksien sopimuksen täytäntönpäytäntöä.

Lapsia koskevissa toimissa **lapsen edun on oltava päätöksenteossa ensisijainen harkintakriteeri. Lapsivaikutusten arviointi on väline lasten etujen selvittämiseen** tehtäessä lapsia koskevia päätöksiä. Lapsilla tarkoitetaan alle 18-vuotiaita. Lapsivaikutusten arviointi on monissa tapauksissa syytä ulottaa myös 18 vuotta täyttäneisiin nuoriin sisällyttämällä lapsuuden ja aikuisuuden nivelvaihe arvioinnin piiriin.

Lapsivaikutusten arvioinnin tulee olla Kymenlaaksoissa tavanomainen osa päätösten valmistelua ja toiminnan arviointia. Lapsiin kohdistuvien vaikutusten arviointi voidaan toteuttaa samassa yhteydessä kuin muukin arviointi. (Lapsivaikutusten arviointi tiiviisti, 2018.)

Toimenpiteillä tavoiteltavien muutostoteutuksen helppouden ja vaikuttavuuden jakauma

SÄHKÖISESTI ALLEKIRJOTETTUNA
Saarela Teppo, lakimies, 2020 Hallinto 23.12.2022

6 | Toimenpiteillä kohti vaikuttavuutta

Varhaisen tuen palveluiden saavutettavuutta vahvistetaan verkostojen tehokkaalla monialaisuutta tukevalla, yhteensovitulla ja tavoitteellisesti toimivalla palvelurakenteella. Porrastamalla palveluja vastaamaan paremmin asiakastarpeeseen siirtyy palvelujen painopiste varhaisempaan tukeen vähentäen tehostetun palvelun tarvetta.

Muutoksen toteuttaminen

Toimenpiteet ovat työkaluja, joilla lisätään hyvinvointia strategisten tavoitteiden mukaisesti. Toiminnan painopistettä siirretään määrällisestä palvelutarjonnasta asiakassuhteen jatkuvuutta ja vaikuttavuutta korostavaan suuntaan. Se saavutetaan suuntaamalla toimenpiteitä varhaiseen tunnistamiseen, ennaltaehkäiseviin ja oikea-aikaisiin palveluihin sekä selkeisiin, porrastettuihin palveluprosesseihin. Paremmin toimivan yhteistyön ja koordinoinnin avulla lasten, nuorten ja perheiden palvelupoluista luodaan eheämpiä, mikä puolestaan edesauttaa hyvän ja vaikuttavan asiakaskokemuksen rakentumista.

Vaikuttavuuden seuraaminen

Toimijoiden tulee vuosittain seurata ja arvioida tehty-

jen toimenpiteiden vaikuttavuutta lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointiin yhteisesti valittujen, kansallisten indikaattoreiden (osa II) avulla. Indikaattorien seurannan perusteella tulee toimenpiteitä tarvittaessa vahvistaa tai suunnata uudelleen, jotta tavoitteet voidaan saavuttaa. Kaikessa tekemisessä tulee korostaa entistä merkittävämpiä vaikuttavuushyötyjä.

Vuosikello

Yhteiskehittämisen kannalta verkostotoimijoiden on tärkeää yhteensovitaa niin päätöksen teon kuin toimenpiteiden toteuttamisen aikatauluja. Yhteinen vuosikello auttaa toimijoita karsimaan päällekkäisyyksiä, mahdollistaa parhaiden käytäntöjen jakamisen sekä resurssien tarkoituksenmukaisemman kohdentamisen.

7 | Lähteet

Kirjalliset lähteet:

Pekkola & Lehtola. 2015. Lasten hankintaan liittyvät motiivit ja rakenteet 18–40-vuotiaiden suomalaisten keskuudessa vuonna 2015. Kymenlaakson ammatti-korkeakoulun julkaisuja. Sarja A. Nro 64.

Rotkirch, Tammissalo, Miettinen & Berg. 2017. Miksi vanhemmuutta lykätään. Perhebarometri 2017. Väestöliitto.

Kyselyt:

Lasten ja nuorten hyvinvointi
– Kouluterveyskysely 2019.

Lasten terveys, hyvinvointi ja palvelut (LTH) 2018.

Verkkolähteet:

Hastrup, A. & Pelkonen, M. & Normia-Ahlsten, L. 2019. Kohti alueellista perhekeskustoimintamallia – Näin sen teemme. THL.
<https://thl.fi/documents/605877/4519190/Perhekeskus/bebb0abc-820e-4682-abfb-c053bc793a5f>.
Viitattu 8.1.2020.

Kohti kansallista lapsistrategiaa 2040 – Lapsen aika. Opetus- ja kulttuuriministeriö, sosiaali- ja terveysministeriö, Helsinki 2019.
<http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-287-698-0>.
Viitattu 8.1.2020.

Lapsivaikutusten arviointi tiiviisti – MLL:n ohje 11.12.2018 – Lisätietoa lapsivaikutusten arvioinnista MLL:n aineistokirjastosta.
<https://www.mll.fi/aineistokirjasto>
hakusanalla: lapsivaikutusten arviointi 2
Viitattu 8.1.2020.

Perhekeskustoiminnan opas 2018.
<https://www.kymenlaaksonperhekeskus.fi/ammattilaisille/lape-kymenlaakso-hanke-2017-2018>
Viitattu 8.1.2020.

Sosiaali- ja terveyspalvelut HYKS-erityisvastuualueella asiantuntija-arvio, syksy 2019. THL:n asiantuntijaryhmä.
<http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-343-428-8>
Viitattu 8.1.2020.

Suomen virallinen tilasto (SVT): Väestöennuste [verkojulkaisu]. ISSN=1798-5137. Helsinki: Tilastokeskus.
<http://www.stat.fi/til/vaenn/index.html>.
Viitattu 8.1.2020.

Suulliset lähteet:

Lasten ja vanhempien kommentit

Hyvä arki -videohaastattelu 20. ja 21.8.2019.
Haastattelijana Kymenlaakson LAPE-muutosagentti Suvi Vallenius. Kouvola.

Nuorisovaltuuston kommentit:

Nuorisovaltuustojen maakunnallinen tapaaminen 16.11.2019. Kotka.

Muut:

Ristimäki, Tia. 2019. Yhteisen työn tikapuut. LAPE-muutosagentti 2019, Uusimaa.

Sosiaali LC (asiakastietojärjestelmä), Kymenlaakson sosiaali- ja terveyspalveluiden kuntayhtymä. 2019.

Kymenlaakson LAPE-ryhmä 2019-2020

Kymsote

Korhonen Ismo
Koste Sanna
Kärki Salla
Lappalainen Raija
Mattila Päivi
Mauno Riikka
Tammekas Tarja
Tapiola Mia
Vallenius Suvi
Vento Riitta

Haminan kaupunki

Koski-Lukkari Liisa
Palmola Tiina

Kotkan kaupunki

Kaukoranta Nina
Liukkonen Raili
Ruotsalainen Leena
Tissari Tuula

Kouvolan kaupunki

Alamattila Tarja
Korppi Liisa
Kuusisto Helena
Piiroinen Pirjo
Strömmer Kim

Pyhtään kunta

Eriksson Tytti
Parhiala Maria (Terveystalo)

Miehikkälän ja Virolahden kunnat

Hyttinen Auli
Silander Outi

Järjestö 2.0 Kymen-Karjalan sosiaali- ja terveysturva ry

Henna Hovi

Kymenlaakson Ensi- ja turvakoti yhdistys ry

Palviainen Tiina

MLL:n Kaakkois-Suomen piiri

Carpelan Christa

Ev. lut seurakunnat

Järvinen Anna-Tiina
Kinnunen Anna

Kaakkois-Suomen poliisilaitos Ennalta estävän toiminnan ryhmä

Jarno Saarinen

SÄHKÖISESTI ALLEKIRJOITETTU

Saarela Teppo, lakimies, 2820 Hallinto 23.12.2022

Kymenlaakson maakunnallinen
lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma
2020-2024

LAPSISTA, NUORISTA JA PERHEISTÄ VOIMAA KYMENLAAKSOON

Voidaan hyvin huomennakin!

II TOIMENPIDEOSA

2020 : 2024

SÄHKÖISESTI ALLEKIRJOITETTU

Saarela Teppo, lakimies, 2820 Hallinto 23.12.2022

Kymenlaakson maakunnallinen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma 2020–2024

II TOIMENPIDEOSA

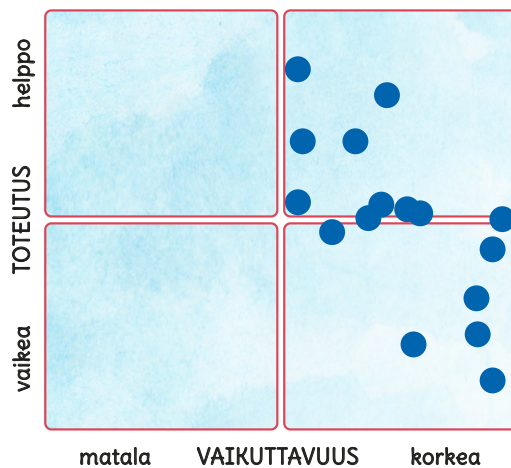
1 Seurattavat indikaattorit	3
1.1 Päätavoite I.....	4
1.2 Päätavoite II.....	5
1.4 Päätavoite III.....	6
1.5 Muut seurattavat indikaattorit.....	7
1.6 Indikaattoreiden selitykset.....	8
2 Toimenpiteet	10
2.1 Kymsote.....	11
2.2 Haminan kaupunki.....	17
2.3 Kotkan kaupunki.....	22
2.4 Kouvolan kaupunki.....	27
2.5 Miehikkälän ja Virolahden kunnat.....	33
2.6 Pyhtään kunta.....	38
2.7 Ev. lut. seurakunnat.....	43
2.8 Järjestö 2.0.....	48
2.9 Kymenlaakson ensi- ja turvakotiyhdistys ry.....	53
2.10 MLL:n Kaakkois-Suomen piiri.....	58
2.11 Kaakkois-Suomen poliisilaitos, ennalta estävän toiminnan ryhmä.....	63
3 Vuosikello	68

SÄHKÖISESTI ALLEKIRJOITETTU

Saarela Teppo, lakimies, 2820 Hallinto 23.12.2022

Toimenpiteillä tavoiteltavien muutostoteutuksen helppouden ja vaikuttavuuden jakauma

1 | Seurattavat indikaattorit

Toimijoiden tulee vuosittain arvioida tehtyjen toimenpiteiden ja valintojen vaikuttavuuden toteutumista.

Kaikilla kappaleessa 2. kuvatuilla toimenpiteillä tavoitellaan muutoksia, joiden vaikuttavuus lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointiin on korkea. Toimijat ovat arvioineet, että muutokset ovat välitavoitteesta riippuen joko helppoja tai vaikeita toteuttaa.

Seurannan ja arvioinnin välineinä käytetään indikaattoreita, joiden kautta kuvataan kymenlaaksolaisten lasten, nuorten ja perheiden hyvinvoinnin tilaa.

Indikaattorit on jaoteltu tässä asiakirjassa toimenpiteiden vaikuttavuutta arvioiviin indikaattoreihin ja muihin seurattaviin indikaattoreihin.

Indikaattoreissa käytettävät värit kertovat tutkimustulosta siitä, mikä on Kymenlaaksolaisten lasten, nuorten ja perheiden hyvinvoinnin tila suhteessa koko maahan.

SÄHKÖISESTI ALLEKIRJOITETTU

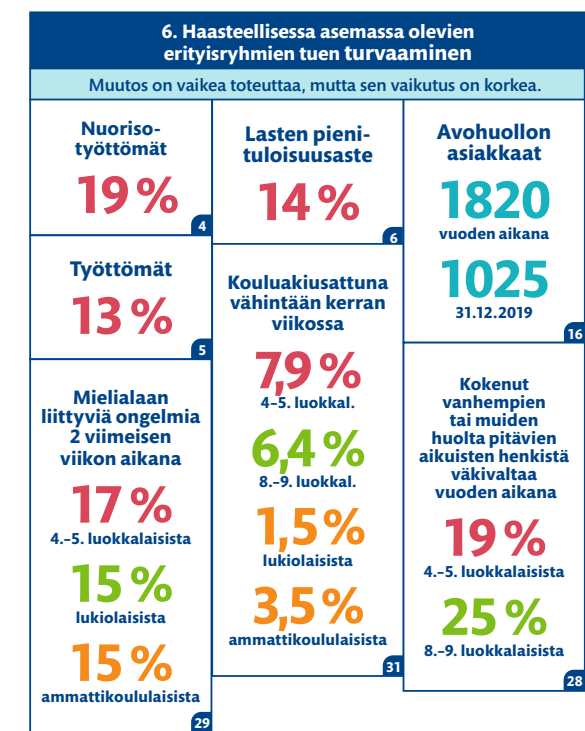
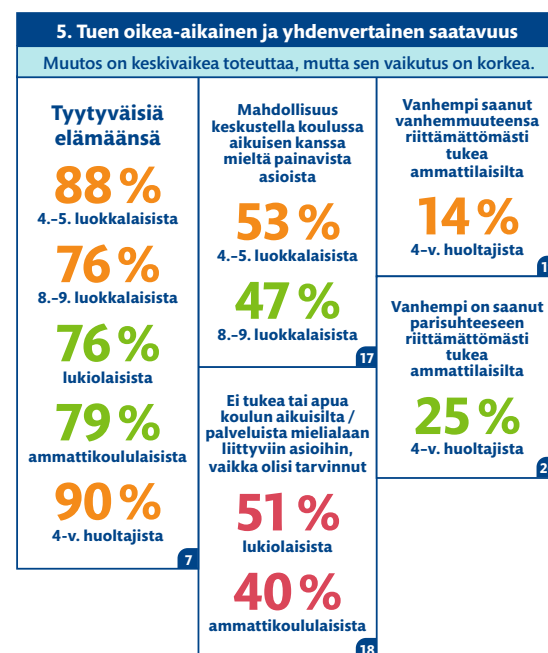
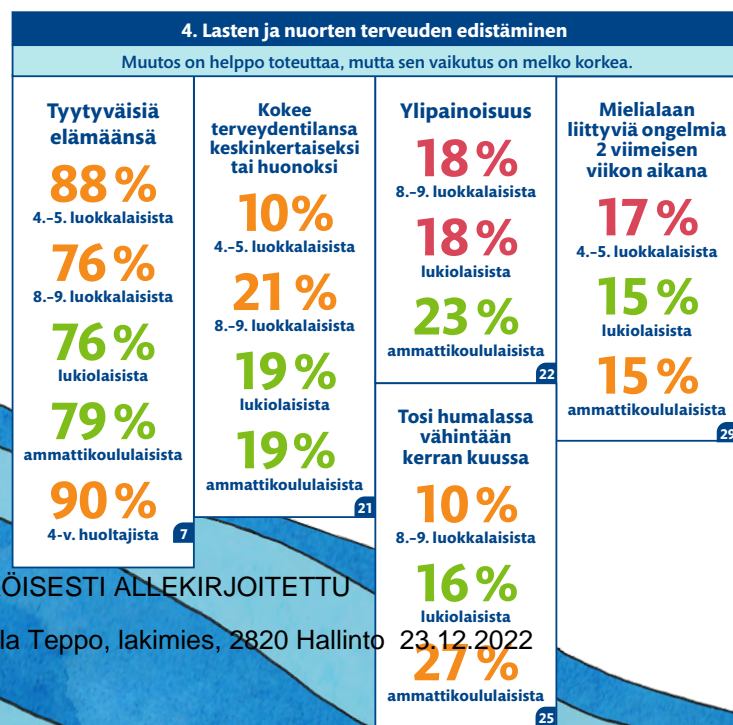
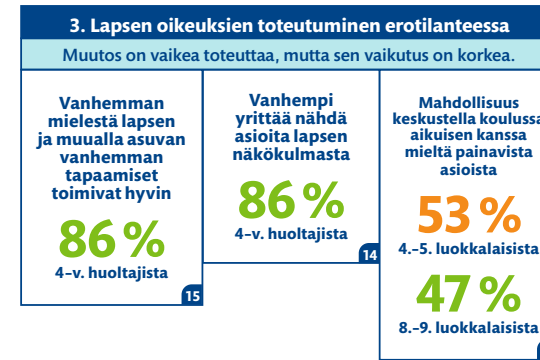
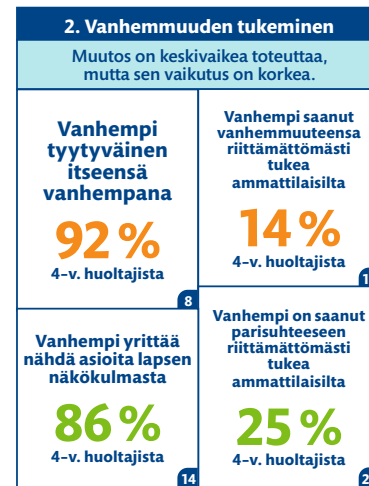
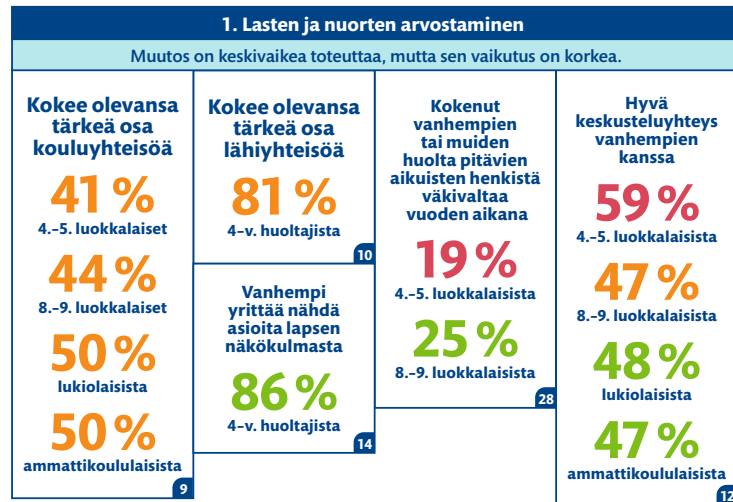
Saarela Teppo, lakimies, 2820 Hallinto 23.12.2022

1.1 | PÄÄTAVOITE I:

Lasten, nuorten ja perheiden arjen hyvinvointi lisääntyy

Välitavoitteet ja seurattavat indikaattorit:

Suhteessa koko maahan, tilanne Kymenlaaksossa on: ● hyvä, ● neutraali, ● huolestuttava.

SÄHKÖISESTI ALLEKIRJOITETTU

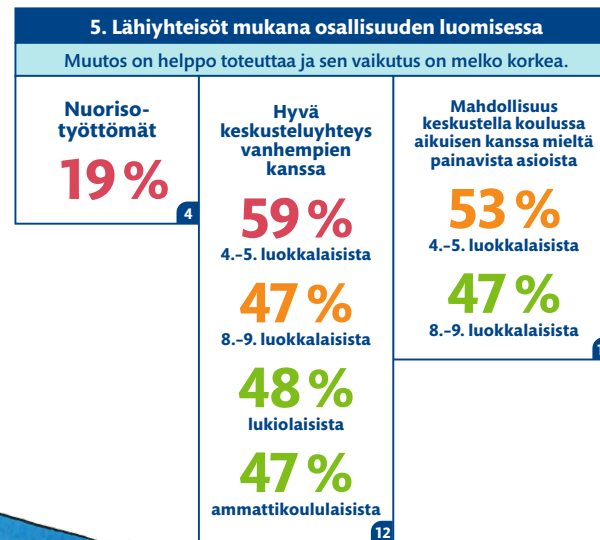
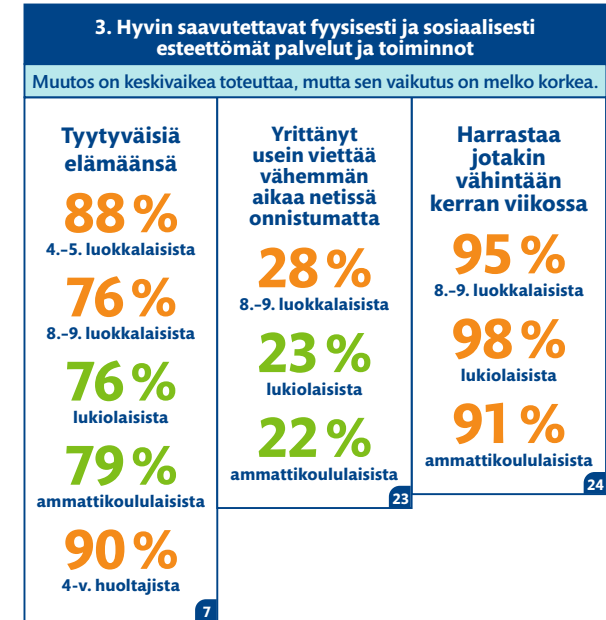
Saarela Teppo, lakimies, 2820 Hallinto 23.12.2022

1.2 | PÄÄTAVOITE II:

Lasten, nuorten ja perheiden osallisuus ja yhteisöllisyys vahvistuvat

Välitavoitteet ja seurattavat indikaattorit:

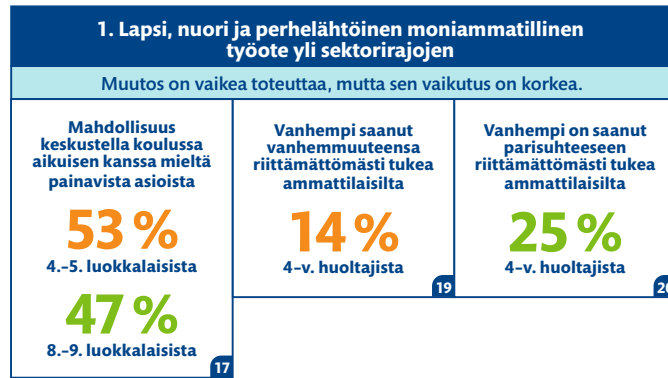
Suhteessa koko maahan, tilanne Kymenlaaksossa on: ● hyvä, ● neutraali, ● huolestuttava.

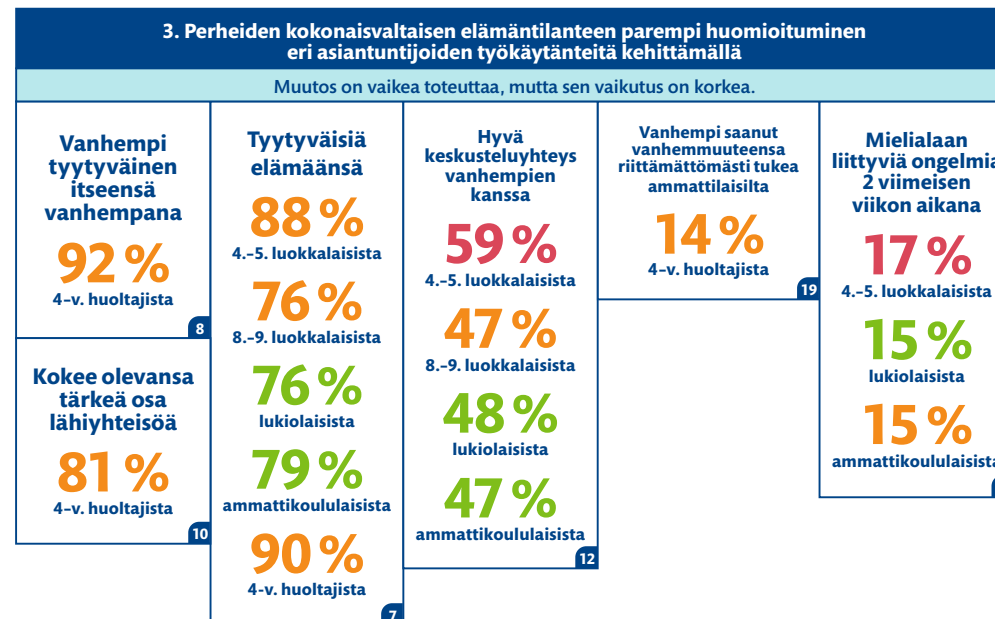
1.3 | PÄÄTAVOITE III:

Lasten, nuorten ja perheiden parissa toimivien monialainen verkostotyö kehittyy ja jalkautuu

Välitavoitteet ja seurattavat indikaattorit:

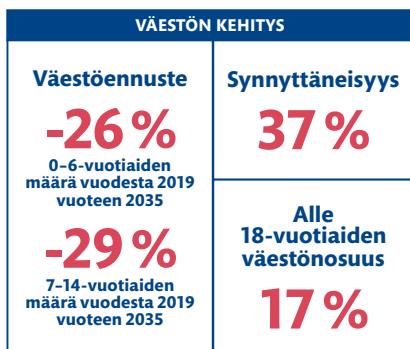
Suhteessa koko maahan, tilanne Kymenlaaksossa on: ● hyvä, ● neutraali, ● huolestuttava.

1.4 | Muut seurattavat indikaattorit

Välitavoitteet ja seurattavat indikaattorit:

Suhteessa koko maahan, tilanne Kymenlaaksossa on: ● hyvä, ● neutraali, ● huolestuttava.

SÄHKÖISESTI ALLEKIRJOITETTU

Saarela Teppo, lakimies, 2820 Hallinto 23.12.2022

1.5 | Indikaattoreiden selitykset

Väestön kehitys

1. Väestöennuste: kuvaa tulevaa väestönkehitystä vuodesta 2019 vuoteen 2035. Tilastokeskuksen väestöennusteet ovat ns. demografisia trendilaskelmia, joissa lasketaan mikä olisi alueen tuleva väestö, jos viime vuosien väestönkehitys jatkuisi samanlaisena. Kunnittaisia ennusteita laskettaessa tuotetaan myös ns. omavaraislaskelma, joka kuvaa, millainen väestönkehitys olisi ilman muuttoliikettä. 0–6-vuotiaiden määrä, **koko maa: -16,3%**. 7–15-vuotiaiden määrä, **koko maa: -22,7%**. | [Tilastokeskus 2019](#)

2. Synnyttäneisyys: ilmaisee vuosittain synnytysten lukumäärän tuhatta hedelmällisyydessä olevaa (15–49-vuotiaasta) naista kohti. Väestötietona käytetään keskiväkilukua. **Koko maa: 41,6%**. | [Tilastokeskus 2018](#)

3. Alle 18-vuotiaiden väestönosuus: ilmoittaa ko. ikäryhmän vakituisesti maassa asuvien osuuden vakituisesti maassa asuvasta väestöstä vuoden viimeisenä päivänä. **Koko maa: 19,2%**. | [Tilastokeskus 2018](#)

Elintaso & työssäkäynti

4. Nuorisotyöttömät: ilmaisee 15–24-vuotiaiden työttömien osuuden prosentteina 18–24-vuotiaasta työvoimasta. Nuorisotyötön on 15–24-vuotias työtön. **Koko maa: 12,3%**. | [Tilastokeskus ja TEM 2018](#)

5. Työttömät: ilmaisee työttömien osuuden prosentteina työvoimasta. **Koko maa: 9,7%**. | [Tilastokeskus ja TEM 2018](#)

6. Lasten pienituloisuusaste: kuvaa, kuinka suuri osa alueen alle 18-vuotiaista kuuluu kotitalouksiin, joiden tulot jäävät suhteellisen pienituloisuusrajan alapuolelle. Kyse on mittarista, joka kuvaa väestön asemaa suhteellisella tulojakaumalla. **Koko maa: 11,8%**. | [Tilastokeskus 2017](#)

Hyvinvointi, osallisuus & vapaa-aika

7. Tyytyväinen elämäänsä: perusopetus. 4. ja 5. luokkalaisista, **koko maa: 89,5%**. 8. ja 9. luokkalaisista, **koko maa 75,2%**. Lukiolaisista, **koko maa 74,5%**. Ammattikoululaisista, **koko maa 76,1%**. | [Kouluterveyskysely 2019](#) | 4-vuotiaiden huoltajista, **koko maa: 90,1%**. | [Lasten terveys, hyvinvointi ja palvelut \(LTH\) 2018](#)

8. Vanhempi tyytyväinen itseensä vanhempana: 4-vuotiaiden huoltajista, **koko maa: 90,7%**. | [Lasten terveys, hyvinvointi ja palvelut \(LTH\) 2018](#)

9. Kokee olevansa tärkeä osa kouluyhteisöä: perusopetus. 4. ja 5. luokkalaisista, **koko maa: 42,1%**. 8. ja 9. luokkalaisista, **koko maa: 43,1%**. Lukiolaisista, **koko maa: 51,4%**. Ammattikoululaisista, **koko maa: 51,1%**. | [Kouluterveyskysely 2019](#)

10. Kokee olevansa tärkeä osa lähiyhteisöä: 4-vuotiaiden huoltajista, **koko maan tilanne: 82,3%**. | [Lasten terveys, hyvinvointi ja palvelut \(LTH\) 2018](#)

11. Tuntee itsensä yksinäiseksi: Pitkäaikainen yksinäisyys heikentää lasten ja nuoren elämänlaatua ja hyvinvointia. Se se on riskitekijä psyykkiselle sekä fyysiselle terveydelle ja vaikuttaa psykososiaaliseen huonovointisuuteen. Lasten ja nuorten yksinäisyys on merkittävä kansanterveydellinen ongelma, jonka seuraukset voivat olla sekä yksilötasolla että yhteiskunnallisesti vakavia ja kalliita. Perusopetus 4. ja 5. luokkalaisista, **koko maa: 3,4%**. 8. ja 9. luokkalaisista, **koko maa 10,7%**. Lukiolaisista, **koko maa: 11,7%**. Ammattikoululaisista, **koko maa: 10,9%**. | [Kouluterveyskysely 2019](#)

12. Hyvä keskusteluyhteys vanhempien kanssa: perusopetus 4. ja 5. luokkalaisista, **koko maa: 61,7%**. 8. ja 9. luokkalaisista, **koko maa 46,6%**. Lukiolaisista, **koko maa 44,5%**. Ammattikoululaisista, **koko maa 46,1%**. | [Kouluterveyskysely 2019](#)

13. Harrastaa hengästyttävää liikuntaa vapaa-ajalla korkeintaan yhden tunnin viikossa: 8. ja 9. luokkalaisista, **koko maa: 28,3%**. Lukiolaisista, **koko maa: 27,1%**. Ammattikoululaisista, **koko maa: 43%**. | [Kouluterveyskysely 2019](#)

14. Vanhempi yrittää nähdä asioita lapsen näkökulmasta: 4-vuotiaiden huoltajista, **koko maan tilanne: 83,5%**. | [Lasten terveys, hyvinvointi ja palvelut \(LTH\) 2018](#)

15. Vanhemman mielestä lapsen ja muualla asuvan vanhemman tapaamiset toimivat hyvin: 4-vuotiaiden huoltajista | [Lasten terveys, hyvinvointi ja palvelut \(LTH\) 2018](#)

Lastensuojelu

16. Lastensuojeluilmoitukset, lastensuojelun asiakkuudet ja avohuollon asiakkaat, huostassa olleiden lasten määrä. | Sosiaali LC (asiakastietojärjestelmä), Kymenlaakson sosiaali- ja terveystalveluiden kuntayhtymä 2019

Lastensuojelun indikaattorit ovat lasten lukumääriä, joita ei ole suhteutettu koko maan väestöön. Alla indikaattoreiden selitysten lisätietona vertailuprosentteja Kymenlaakson ja koko maan tilaneesta.

Kodin ulkopuolelle sijoitetut 0–17-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä. Kymenlaakso: 1,9%. Koko maan tilanne: 1,5%. **Toistuvasti sijoitetut 0–17-vuotiaat lapset / 10 000 vastaavanikäistä.** Kymenlaakso: 4,8%. Koko maan tilanne: 3,3%. **Huostassa vuoden aikana olleet 0–17-vuotiaat**, % vastaavan ikäisestä väestöstä. Kymenlaakso: 1,3%. Koko maan tilanne: 1,0%. | Sosiaali LC (asiakastietojärjestelmä), Kymenlaakson sosiaali- ja terveystalveluiden kuntayhtymä 2019

Tuen saanti

17. Mahdollisuus keskustella koulussa aikuisen kanssa mieltä painavista asioista: perusopetus 4. ja 5. luokkalaisista, **koko maa: 51,5%**. 8. ja 9. luokkalaisista, **koko maa: 43,0%**. | Kouluterveyskysely 2019

18. Ei tukea ja apua koulun aikuisilta tai palveluista mielialaan liittyviin asioihin, vaikka olisi tarvinnut: lukiolaisista, **koko maa: 49%**. ammattikoululaisista, **koko maa: 38,9%**. | Kouluterveyskysely 2019

19. Vanhempi saanut omaan vanhemmuuteensa riittävästi tukea ammattilaisilta: 4-vuotiaiden huoltajista, **koko maa: 13,3%**. | Lasten terveys, hyvinvointi ja palvelut (LTH) 2018

20. Vanhempi on saanut parisuhteeseen riittävästi tukea ammattilaisilta: 4-vuotiaiden huoltajista, **koko maa: 29,4%**. | Lasten terveys, hyvinvointi ja palvelut (LTH) 2018

Terveys & elintavat

21. Kokee terveydentilansa keskinertaiseksi tai huonoksi: perusopetus 4. ja 5. luokkalaisista, **koko maa: 9,0%**. 8. ja 9. luokkalaisista, **koko maa: 20,9%**. Lukiolaisista, **koko maa: 21,2%**. Ammattikoululaisista, **koko maa: 20,9%**. | Kouluterveyskysely 2019

22. Ylipainoisuus: 8. ja 9. luokkalaisista, **koko maa: 16,9%**. Lukiolaisista, **koko maa: 15,9%**. Ammattikoululaisista, **koko maa: 25,1%**. | Kouluterveyskysely 2019

23. Yrittänyt usein viettää vähemmän aikaa netissä, mutta ei ole onnistunut: 8. ja 9. luokkalaisista, **koko maa: 29,7%**. Lukiolaisista, **koko maa: 26,9%**. Ammattikoululaisista, **koko maa: 23,6%**. | Kouluterveyskysely 2019

24. Harrastaa jotakin vähintään kerran viikossa: 8. ja 9. luokkalaisista, **koko maa: 95,9%**. Lukiolaisista, **koko maa: 97,8%**. Ammattikoululaisista, **koko maa: 23,2%**. | Kouluterveyskysely 2019

25. Tosi humalassa vähintään kerran kuukaudessa: 8. ja 9. luokkalaisista, **koko maa: 9,6%**. Lukiolaisista, **koko maa: 17,8%**. Ammattikoululaisista, **koko maa: 26,9%**. | Kouluterveyskysely 2019

26. Kokeillut laittomia huumeita ainakin kerran: 8. ja 9. luokkalaisista, **koko maa: 8,9%**. Lukiolaisista, **koko maa: 14%**. Ammattikoululaisista, **koko maa: 20,1%**. | Kouluterveyskysely 2019

27. Käyttää päivittäin jotain tupakkatuotetta tai sähkösavuketta: 8. ja 9. luokkalaisista, **koko maa: 8,0%**. Lukiolaisista, **koko maa: 6,1%**. Ammattikoululaisista, **koko maa: 28,7%**. | Kouluterveyskysely 2019

28. Kokenut vanhempien tai muiden huolta pitävien aikuisten henkistä väkivaltaa vuoden aikana: perusopetus 4. ja 5. luokkalaisista, **koko maa: 17,1%**. 8. ja 9. luokkalaisista, **koko maa: 27,9%**. | Kouluterveyskysely 2019

29. Mielialaanliittyviä ongelmia kahden viimeisen viikon aikana: perusopetus 4. ja 5. luokkalaisista, **koko maa: 15,5%**. Lukiolaisista, **koko maa: 18,2%**. Ammattikoululaisista, **koko maa: 15,4%**. | Kouluterveyskysely 2019

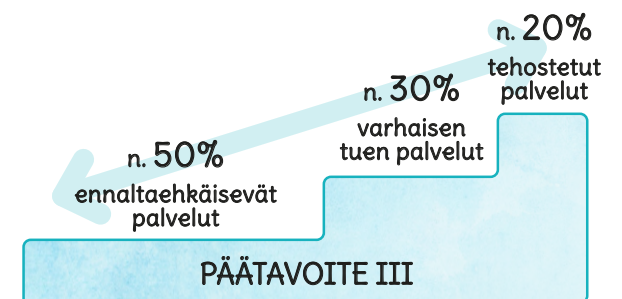
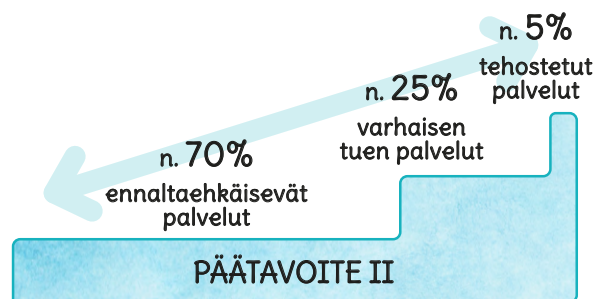
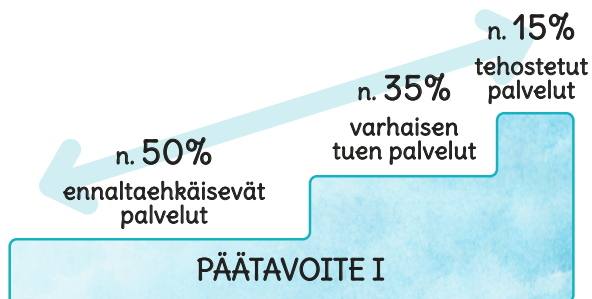
30. Kohtalainen tai vaikea ahdistuneisuus: Ahdistuneisuushäiriö voi vaikeuttaa ihmissuhteita, opillista suoriutumista ja muista ikätason mukaisista haasteista selviytymistä sekä vaikeuttaa myöhempää työelämään pääsyä tai siitä suoriutumista. 8. ja 9. luokkalaisista, **koko maa: 12,9%**. Lukiolaisista, **koko maa: 13,9%**. Ammattikoululaisista, **koko maa: 11,1%**. | Kouluterveyskysely 2019

31. Koulukiusattuna vähintään kerran viikossa: Koulukiusaaminen on uhrilleen henkisesti vahingollista ja aiheuttaa traumoja, jotka saattavat säilyä aikuisuuteen asti. Se lisää turvallisuuden tunnetta ja on vakava uhka terveydelle, hyvinvoinnille ja koulumotivaatiolle. Perusopetus 4. ja 5. luokkalaisista, **koko maa: 7,2%**. 8. ja 9. luokkalaisista, **koko maa: 5,5%**. lukiolaisista, **koko maa: 1,1%**. ammattikoululaisista, **koko maa: 3,6%**. | Kouluterveyskysely 2019

32. Kokenut seksuaalista häirintää puhelimesta tai internetissä vuoden aikana: lukiolaisista, **koko maa: 15,7%**. ammattikoululaisista, **koko maa: 13,6%**. | Kouluterveyskysely 2019

2 | Toimenpiteet

Vuonna 2020 maakunnallisen hyvinvointisuunnitelman strategia-työssä mukana olevat tahot ovat määritelleet yli 200 toimenpidettä päätavoitteiden saavuttamisen tueksi. Toimenpiteiden pääpaino on ennaltaehkäisevissä palveluissa.

PÄÄTAVOITE I: Lasten, nuorten ja perheiden arjen hyvinvointi lisääntyy

välitavoite	toimenpide	mittari / toteutuminen	aikataulu	toimija(t) / toteuttaja(t)	seuranta / arviointi / ohjaus
<i>Missä on onnistuttava?</i>	<i>Mitä ja miten se tehdään?</i>	<i>Miten mitataan onnistuminen?</i>	<i>Milloin?</i>	<i>Kuka / ketkä?</i>	<i>Esim. Resurssin käyttö, muita huomioita?</i>
1 <i>Lasten ja nuorten arvostaminen</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Lapsen/nuoren mielipiteen kuuleminen ja huomioiminen omilla asioissa ja päätöksenteossa. - Kirjauksissa lapsen tilanne keskiössä, - Lapsi kohdataan hänen omassa ympäristössään 	<ul style="list-style-type: none"> - Systemaattinen palautejärjestelmä luotu - Lapselta/nuorelta saadut palautteet määrä - Lapsivaikutusten arviointi käytössä - Laatukselyjen toteutus 	2020 alkaen	<ul style="list-style-type: none"> - LNPsos ja LNPTer henkilöstö - Johto - Muut lapsi/nuorisotoimijat 	<ul style="list-style-type: none"> - Pysyvä satsaus lapsiperheiden palveluihin - Kuulemisen ja kohtaamisen toimintatavat kehittyvät - Koulutuksen huomiointi - Tilaratkaisut
2 <i>Vanhemmuuden tukeminen</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Kuullaan vanhempien tarpeet - Psykososiaalisen tuen menetelmien systemaattinen käyttö - Digitaalinen vanhemmuuden tuki- sähköinen perhekeskus - Integraatiiviset palvelupolut toimivat - Matalan kynnyksen kohtaamispaikka- , vertaisryhmä- ja kohdennettu ryhmätoiminta käytössä 	<ul style="list-style-type: none"> - Ihmeelliset vuodet, Voimaperheet, Lapset puheeksi juurtuneet - uusia näyttöön perustuvia menetelmiä otettu käyttöön - Neuropsykiatrisesti oireilevan lapsen tuki ja hoito - Lapsen mielenterveyden tuki ja hoito - Varhaisen vuorovaikutuksen tuki ja hoito 	2020 alkaen	<ul style="list-style-type: none"> - LNPsos ja LNPTer henkilöstö - Johto - Muut lapsi/nuorisotoimijat 	<ul style="list-style-type: none"> - Perhekeskusalueiden ydinryhmät - Toimitaan yhdessä kaikkien osaaminen hyödyntäen
3 <i>Lapsen oikeuksien toteutuminen erotilanteessa</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Nopea apu/tuki nuorelle ja perheelle. - Sovinnolliseen eroon tukeminen kaikissa palveluissa - Perheiden elämäntilanteen huomiointi erotilanteessa esim. päihitteet - Eroauttaminen toteutuu moniammatillisesti 	<ul style="list-style-type: none"> - Perheen asioiden käsittelyajan nopeutuminen (max. 1kk) - Huoltoriitojen väheneminen - Vanhemmuussuunnitelman systemaattinen käyttö 	2020 alkaen	<ul style="list-style-type: none"> - LNPsos ja LNPTer henkilöstö - Johto - Muut lapsi/nuorisotoimijat 	Erityisesti perheoikeudelliset palvelut perhetyö ja eroverkostot

SÄHKÖISESTI ALLEKIRJOITETTU

Saarela Teppo, lakimies, 2820 Hallinto 23.12.2022

PÄÄTAVOITE I: Lasten, nuorten ja perheiden arjen hyvinvointi lisääntyy

välitavoite	toimenpide	mittari / toteutuminen	aikataulu	toimija(t) / toteuttaja(t)	seuranta / arviointi / ohjaus
<i>Missä on onnistuttava?</i>	<i>Mitä ja miten se tehdään?</i>	<i>Miten mitataan onnistuminen?</i>	<i>Milloin</i>	<i>Kuka / ketkä?</i>	<i>Esim. Resurssin käyttö, muita huomioita?</i>
4 <i>Lasten ja nuorten terveyden edistäminen</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Ennaltaehkäisevien terveyspalveluiden neuvonta ja ohjaus - Erikoissairaanhoidon vastaanotot – sairastuneen lapsen toimintakyvyn ylläpito/parantaminen - Saumaton yhteys arjen toimijoihin (koulu, varhaiskasvatus, perhe) - Lapsen terveydellisten haasteiden tunnistaminen ja varhainen tuki, ml. mielenterveyden tuki - Verkostojen hyödyntäminen (sivi-sote-3.sektori) - kuntien hyte-toiminnan kiinnittyminen perhekeskustoimintaan - Elämäntapaohjaus ja aktivointi 	<ul style="list-style-type: none"> - Käyntien määrät ja kattavuus - Kouluterveyskysely (2021) - Erikoissairaanhoidon käynnit ja konsultaatiot - Koulutukset - Tasalaatuiset palvelut, toimintamallien kuvaaminen - 3-tason vaikutusarviointi: maakunta, kunta, alue 	2020 alkaen	<ul style="list-style-type: none"> - LNPsos ja LNPter henkilöstö - Johto - Muut lapsi/nuorisotoimijat esim. harrastusseurat 	Erityisesti neuvolat, koulu- ja opiskeluterveydenhuolto, nuoriso- ja lastenpsykiatria, lastenneurologia, kehitykselliset palvelut ja kuntoutus Rakenteiden muutos talouspaineessa → ennaltaehkäisevän työn tärkeys-painopisteen siirto
5 <i>Tuen oikea-aikainen ja yhdenvertainen saatavuus</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Tukea saa myös ilman palvelutarpeen arviointia / asiakkuutta - Tietoa palveluista jaetaan kaikkia kanavia käyttäen, - Ennaltaehk. terveyspalvelujen tasalaatuinen toteutuminen – yhtenäiset prosessit - Hyvinvointi- ja oppilashuoltotyöryhmien toimintaan osallistuminen verkostoyhteistyönä - puhelintuki ja konsultaatiotyöryhmät - Asiakasohjauksen parantaminen ja digitaalisten palveluiden lisääminen 	<ul style="list-style-type: none"> - Palvelutakuun toteutuminen – jonot ja käsittelyajat - Lastensuojelun sijoitusten väheneminen - Lähetemäärät vs. konsultaatiot - Kuormitus erityistasolla vähenee - Digitaaliset palvelut lisääntyvät 	2020 alkaen	<ul style="list-style-type: none"> - LNPsos ja LNPter henkilöstö - Johto - Muut lapsi/nuorisotoimijat 	Verkostotyö perhekeskusalueilla

SÄHKÖISESTI ALLEKIRJOITETTU

Saarela Teppo, lakimies, 2820 Hallinto 23.12.2022

PÄÄTAVOITE I: Lasten, nuorten ja perheiden arjen hyvinvointi lisääntyy

välitavoite	toimenpide	mittari / toteutuminen	aikataulu	toimija(t) / toteuttaja(t)	seuranta / arviointi / ohjaus
<i>Missä on onnistuttava?</i>	<i>Mitä ja miten se tehdään?</i>	<i>Miten mitataan onnistuminen?</i>	<i>Milloin?</i>	<i>Kuka / ketkä?</i>	<i>Esim. Resurssin käyttö, muita huomioita?</i>
6 <i>Haasteellisessa asemassa olevien erityisryhmien tuen turvaaminen</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Vammaisten lasten erityisyksikkö - Jälkihuollon kehittäminen - Erikoissairaanhoidon tuki perustasolle vahvistuu - Integratiiviset palvelupolut - Jalkautuva työ (kodit, intensiivinen avohoito jne.) 	<ul style="list-style-type: none"> - Yksikön toteutuminen (2021) - Jälkihuollon asiakkuudet ja tukimuodot - Asiakaskokemukset - Toimintamallien käyttö 	2020 alkaen	<ul style="list-style-type: none"> - LNPsos ja LNPter henkilöstö - Johto - Muut lapsi/nuorisotoimijat 	<ul style="list-style-type: none"> - Verkostotyö muiden kumppaneiden kanssa - Kansalliset kehittämishankkeet
7 <i>Turvallinen elinympäristö</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Perheen vaivaton asiointi omassa elinpiirissä. - Perhe- ja lähisuhdeväkivallan ennaltaehkäisy toimii monialaisena yhteistyönä 	<ul style="list-style-type: none"> - Lasten turvallisuuden puheeksioton menetelmät käytössä - Kyselyt ja niiden analysointi - Avainhenkilötoiminta juurtuu perhekeskusalueille 	2020 alkaen	<ul style="list-style-type: none"> - LNPsos ja LNPter henkilöstö - Johto - Muut lapsi/nuorisotoimijat - Järjestöyhteistyö 	

SÄHKÖISESTI ALLEKIRJOITETTU

Saarela Teppo, lakimies, 2820 Hallinto 23.12.2022

PÄÄTAVOITE II: Lasten, nuorten ja perheiden osallisuus ja yhteisöllisyys vahvistuvat

välitavoite	toimenpide	mittari / toteutuminen	aikataulu	toimija(t) / toteuttaja(t)	seuranta / arviointi / ohjaus
<i>Missä on onnistuttava?</i>	<i>Mitä ja miten se tehdään?</i>	<i>Miten mitataan onnistuminen?</i>	<i>Milloin?</i>	<i>Kuka / ketkä?</i>	<i>Esim. Resurssin käyttö, muita huomioita?</i>
1 <i>Yhdenvertaiset mahdollisuudet tavata, toimia ja vaikuttaa</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Perhekeskus- ja kohtaamispaikka-toiminnan laajentaminen - Ehkäisevän terveydenhuollon kattavuus 	<ul style="list-style-type: none"> - Perhekeskusten toteutuminen etenee suunnitellussa aikataulussa - Kohtaamispaikkatoiminnan arviointimittari - Toiminta järjestyy säädösten mukaan (mäai tarkastusrytmit) - tarjolla myös lisäkäyntejä tarvittaessa - Neuvola tavoittaa kaikki 	2020 alkaen	<ul style="list-style-type: none"> - LNPsos ja LNPTer henkilöstö - Johto - Muut lapsi/nuorisotoimijat - Peke-alueiden verkostot 	
2 <i>Lapsilla ja nuorilla on tiloja joissa heitä kohdataan yksilöinä ja yhteisön jäseninä</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Perhekeskusten ja peruspalvelujen tilayhteistyö - tuen jalkautuminen arkiympäristöihin - perheen yhteisen toiminnan vahvistaminen (kohtaamispaikkatoiminta) 	<ul style="list-style-type: none"> - Peruspalvelujen ja kumppaneiden palaute - Asiakaskokemus - Kohtaamispaikkatoimintaa kaikilla perhekeskusalueilla - Kohtaamispaikkatoiminnan arviointimittari - 3X10D tulokset 	2020 alkaen	<ul style="list-style-type: none"> - LNPsos ja LNPTer henkilöstö - Johto - Muut lapsi/nuorisotoimijat - Kuntien tiloista vastaavat - Kymssoten kiinteistötoimijat 	
3 <i>Hyvin saavutettavat fyysisesti ja sosiaalisesti esteettömät palvelut ja toiminnot</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Tilojen suunnittelussa huomioon käyttökokemukset asiakasohajuksen kehittäminen ja digitaalisten palveluiden lisääminen - Toimivat pistäytymistilat työntekijöille kaikilla alueilla - Palvelut asiakkaan arkiympäristöissä 	<ul style="list-style-type: none"> - Asiakaskokemus - Perhekeskuksen tilaratkaisut toteutuvat aikataulussa - Sujuva asiakasohjaus ja sähköisen asioinnin lisääntyminen 	2020 alkaen	<ul style="list-style-type: none"> - LNPsos ja LNPTer henkilöstö - Johto - Muut lapsi/nuorisotoimijat - Kuntien tiloista vastaavat - Kymssoten kiinteistötoimijat 	

SÄHKÖISESTI ALLEKIRJOITETTU

Saarela Teppo, lakimies, 2820 Hallinto 23.12.2022

PÄÄTAVOITE II: Lasten, nuorten ja perheiden osallisuus ja yhteisöllisyys vahvistuvat

välitavoite	toimenpide	mittari / toteutuminen	aikataulu	toimija(t) / toteuttaja(t)	seuranta / arviointi / ohjaus
<i>Missä on onnistuttava?</i>	<i>Mitä ja miten se tehdään?</i>	<i>Miten mitataan onnistuminen?</i>	<i>Milloin?</i>	<i>Kuka / ketkä?</i>	<i>Esim. Resurssin käyttö, muita huomioita?</i>
4 <i>Uusia, yhteisesti suunniteltuja kuulemis- ja palautekäytäntöjä otetaan käyttöön</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Sähköisten vuorovaikutus ja palautekanavien hyödyntäminen. - Palauteiden systemaattinen käsittely - cNPS käyttöönotto ja laajentaminen 	<ul style="list-style-type: none"> - Palauteprosessin toimivuus: Keruu, analysointi ja muutokset - cNPS käytön laajuus 	2020 alkaen	<ul style="list-style-type: none"> - LNPsos ja LNPter henkilöstö - Johto - Muut lapsi/nuorisotoimijat - Kymsoten ICT ja kehittämissyksikkö 	
5 <i>Lähiyhteisöt mukana osallisuuden luomisessa</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Kymsoten ja kumppanien yhteinen toiminta – toimivat verkostot ja käytänteet kaikilla tasoilla - Lähiyhteisön hyödyntäminen palvelupoluissa - Systemisen mallin käyttö - Asiakkaat mukana perhekeskusalueen toiminnan kehittämisessä 	<ul style="list-style-type: none"> - Verkoston toiminnan itsearviointi - Asiakaskohtaiset lähiyhteisön tukikartoitukset - Asiakaskokemus 	2020 alkaen	<ul style="list-style-type: none"> - LNPsos ja LNPter henkilöstö - Johto - Muut lapsi/nuorisotoimijat - Asiakkaiden lähipiiri 	
6 <i>Palveluiden kehittäminen kuuntelemalla ja perehtymällä asiakkaiden kokemuksiin</i>	<ul style="list-style-type: none"> - lapset ja nuoret mukana kehitystyössä - Lapsilta kysyminen osana arkea - Palauteen pyytäminen yksilökohtaisissa - Kokemusasiantuntijan käyttö 	<ul style="list-style-type: none"> - Uudet palautemenetelmät ja käytänteet käytössä - Kokemusasiantuntijoiden käytön laajuus 	2020 alkaen	<ul style="list-style-type: none"> - LNPsos ja LNPter henkilöstö - Johto - Muut lapsi/nuorisotoimijat - Kokemusasiantuntijat 	

SÄHKÖISESTI ALLEKIRJOITETTU

Saarela Teppo, lakimies, 2820 Hallinto 23.12.2022

PÄÄTAVOITE III:

Lasten, nuorten ja perheiden parissa toimivien monialainen verkostotyö kehittyy ja jalkautuu

välitavoite	toimenpide	mittari / toteutuminen	aikataulu	toimija(t) / toteuttaja(t)	seuranta / arviointi / ohjaus
<i>Missä on onnistuttava?</i>	<i>Mitä ja miten se tehdään?</i>	<i>Miten mitataan onnistuminen?</i>	<i>Milloin?</i>	<i>Kuka / ketkä?</i>	<i>Esim. Resurssin käyttö, muita huomioita?</i>
1 <i>Lapsi, nuori ja perhelähtöinen moniammatillinen työote yli sektorirajojen</i>	<ul style="list-style-type: none"> - perhekeskustyö peruspalvelujen kanssa (ketterä alueverkostotyö) - verkostomainen työote osaksi oman työn tekemistä - Monialainen arviointi, tuki, hoito ja dokumentointi 	<ul style="list-style-type: none"> - Näyttöön perustuvat menetelmät käytössä - Tietojärjestelmien ja rekistereiden käytettävyyys - Yhteinen tilannekuva käytössä 	2020 alkaen	<ul style="list-style-type: none"> - LNPsos ja LNPTer henkilöstö - Johto - Muut lapsi/nuorisotoimijat 	Perhekeskusten alueverkostot
2 <i>Monialaiset ja monitoimijaiset joustavasti tuotetut palvelut</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Monialaisen arvioinnin, tuen ja hoidon mallit asiakaspoluittain ml. konsultaatiokäytänteet - Palveluaikojen laajentaminen - Päällekkäisyyksien poistaminen – yhteiset prosessimäärittelyt ja tehtävien selkiyttäminen 	<ul style="list-style-type: none"> - Integratiivisten palvelupolkujen asiakkuudet - Palveluaikojen muutokset - Moniammatillisesti määritellyt palveluprosessit 	2020 alkaen	<ul style="list-style-type: none"> - LNPsos ja LNPTer henkilöstö - Johto - Muut lapsi/nuorisotoimijat 	Viranomaistoimijoiden yhteiset palvelujen määrittelyt
3 <i>Perheiden kokonaisvaltaisen elämäntilanteen parempi huomioituminen eri asiantuntijoiden työkäytänteitä kehittämällä</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Systemisen toimintamallin käyttöönotto - Perheen oma/vastuutyöntekijä käytössä - Dialogiset menetelmät - Koulutus ja osaamisen kehittäminen - Näyttöön perustuvat menetelmät käyttöön 	<ul style="list-style-type: none"> - Systeminen malli laajasti käytössä - Koulutuksien toteutuminen - Näyttöön perustuvat menetelmät käytössä 	2020 alkaen	<ul style="list-style-type: none"> - LNPsos ja LNPTer henkilöstö - Johto - Muut lapsi/nuorisotoimijat 	Koulutusyhteistyö ja yhteiset hankkeet kumppaneiden kanssa

SÄHKÖISESTI ALLEKIRJOITETTU

Saarela Teppo, lakimies, 2820 Hallinto 23.12.2022

PÄÄTAVOITE I: Lasten, nuorten ja perheiden arjen hyvinvointi lisääntyy

välitavoite	toimenpide	mittari / toteutuminen	aikataulu	toimija(t) / toteuttaja(t)	seuranta / arviointi / ohjaus
<i>Missä on onnistuttava?</i>	<i>Mitä ja miten se tehdään?</i>	<i>Miten mitataan onnistuminen?</i>	<i>Milloin? Lyhyt kokeilu? Pysyvä toiminta?</i>	<i>Kuka / ketkä?</i>	<i>Esim. Resurssin käyttö, muita huomioita?</i>
1 <i>Lasten ja nuorten arvostaminen</i>	Käynnistetty lapsivaikutusten arviointia vaiheittain. Osallistetaan lapsia, nuoria ja perheitä varhaiskasvatuksen ja nuorisopalveluiden toimintaan ja sen kehittämiseen. Nuoret ovat mukana suunnittelemassa ja toteuttamassa nuorten hyvinvointisuunnitelmaa.	Kootaan palautetta kaikilta toimijoilta, seurataan ohjelmien ja tavoitteiden toteutumista kaupungin osavuosi-katsausten avulla.	Tavoite on tehdä lapsivaikutusten arvioinnista kattava käytäntö.	Varhaiskasvatuksen ja nuorisopalveluiden henkilöstö yhteistyössä lasten, nuorten, nuorisovaltuuston ja huoltajien kanssa.	Toiminnan edistymistä ja saavutettavia tuloksia seurataan ohjelmaseurannan ja talousarvion sitovien tavoitteiden toteutumisen avulla.
2 <i>Vanhemmuuden tukeminen</i>	Järjestetään lapsiperheitä varten matalankynnyksen toimintaa yhdessä kumppaneiden kanssa.	Kootaan perheiden palautetta toiminnasta säännöllisesti.	Pysyvää ja asiakaslähtöisesti uudistettavaa toimintaa.	Varhaiskasvatus yhdessä HILMA-kumppanuustalon ja kumppanuusverkoston kanssa.	Toimintaa arvioidaan säännöllisesti asiakaspalautteen ja kumppanitoiminnan toimivuuden avulla.
3 <i>Lapsen oikeuksien toteutuminen erotilanteessa</i>	Käynnistetty tukitoimintaa perheiden erotilanteita varten yhteistyössä kumppanin kanssa. Lisäksi aloitetaan perhesatamatoimintaa eroperheiden tueksi.	Jatkossa tavoitteena on koota asiakaspalautetta toiminnasta.	Toiminta on käynnistämässä ja sen jatkaminen ja kehittämiskohteet arvioidaan asiakaspalautteen ja kokemusten perusteella.	Varhaiskasvatuksen avointoiminta ja MLL kumppanina.	Arvioidaan perhesatamatoimintaa sen käynnistyttyä.

SÄHKÖISESTI ALLEKIRJOITETTU

Saarela Teppo, lakimies, 2820 Hallinto 23.12.2022

PÄÄTAVOITE I: Lasten, nuorten ja perheiden arjen hyvinvointi lisääntyy

välitavoite	toimenpide	mittari / toteutuminen	aikataulu	toimija(t) / toteuttaja(t)	seuranta / arviointi / ohjaus
<i>Missä on onnistuttava?</i>	<i>Mitä ja miten se tehdään?</i>	<i>Miten mitataan onnistuminen?</i>	<i>Milloin? Lyhyt kokeilu? Pysyvä toiminta?</i>	<i>Kuka / ketkä?</i>	<i>Esim. Resurssin käyttö, muita huomioita?</i>
4 <i>Lasten ja nuorten terveyden edistäminen</i>	Ratkaistaan tilojen sisäilmaongelmia, jotta kaikilla lapsilla ja nuorilla on käytettävissään terveet tilat toimia. Järjestetään harrastustoimintaa koulupäivien jälkeen. Lisätään ehkäisevää päihdetyötä.	Palveluverkkoratkaisujen toteutuminen. Kootaan oppilaiden ja huoltajien palautetta toiminnasta.	Jatkuvaa toimintaa.	Päätäjät ja toimeenpanijat. Kansalaisopisto yhdessä koulujen kanssa. Nuorisopalvelut yhteistyössä nuorten, asukkaiden, valiokuntien, yhdistysten ja muiden kumppaneiden kanssa.	Päätösten mukaiset ratkaisut on toteutettu. Arvioidaan toimintaa asiakaspalautteen perusteella toimijoiden kanssa.
5 <i>Tuen oikea-aikainen ja yhdenvertainen saatavuus</i>	Järjestetään oikea-aikaista tukea lasten ja nuorten koulunkäynnin, sekä nuorten aikuisten ja lapsiperheiden arjen sujumista varten.	Kootaan palautetta huoltajilta, henkilökunnalta ja yhteistyökumppaneilta.	Jatkuvaa toimintaa ja lisäksi toteutetaan kokeiluja toiminnan kehittämiseksi.	Varhaiskasvatus yhdessä perusopetuksen ja Kymsoten kanssa. Ohjaamotoiminta	Tavoitteena on selkeyttää Kymsoten ja kaupungin yhteisiä prosesseja, yhteistyötä ja viestintää.
6 <i>Haasteellisessa asemassa olevien erityisryhmien tuen turvaaminen</i>	Ks. edellinen kohta.				
7 <i>Turvallinen elinympäristö</i>	Käyttöön otetaan positiivisen pedagogiikan toimintatapa sekä varhaiskasvatuksessa että perusopetuksessa tavoitteena erityisesti kiusaamisen kitkeminen.	Toimintamalli käytössä kaikissa kouluissa ja varhaiskasvatuksen yksiköissä.	Aloitettu vuoden 2020 alussa.	Varhaiskasvatus ja perusopetus yhteistyössä huoltajien kanssa.	Arvioidaan toimintatavan käyttöönottoa eri työyksiköissä. Seurataan kiusaamisen tilastointia.

SÄHKÖISESTI ALLEKIRJOITETTU

Saarela Teppo, lakimies, 2820 Hallinto 23.12.2022

PÄÄTAVOITE II: Lasten, nuorten ja perheiden osallisuus ja yhteisöllisyys vahvistuvat

	välitavoite	toimenpide	mittari / toteutuminen	aikataulu	toimija(t) / toteuttaja(t)	seuranta / arviointi / ohjaus
	<i>Missä on onnistuttava?</i>	<i>Mitä ja miten se tehdään?</i>	<i>Miten mitataan onnistuminen?</i>	<i>Milloin? Lyhyt kokeilu? Pysyvä toiminta?</i>	<i>Kuka / ketkä?</i>	<i>Esim. Resurssin käyttö, muita huomioita?</i>
1	<i>Yhdenvertaiset mahdollisuudet tavata, toimia ja vaikuttaa</i>	Tuetaan lapsiperheiden osallisuutta ja arjen toimintaa palveluohjauksen avulla ml. kotikäynnit ja kulttuuritulkin toiminta.	Kootaan asiakaspalautetta toiminnasta säännöllisesti.	Pysyvää toimintaa pl. kulttuuritulkin toiminta, joka on rahoitettu hankerahalla.	Palveluohjaajat ja kulttuuritulkki	Toimintaa arvioidaan asiakaspalautteen ja henkilöstön oman arvioinnin avulla. Toiminta vakiinnutetaan pysyväksi toiminnaksi.
2	<i>Lapsilla ja nuorilla on tiloja joissa heitä kohdataan yksilöinä ja yhteisön jäseninä</i>	Lisätty toimintaa ja tiloja lapsia, nuoria ja perheitä varten ja käynnistetty nuorisotyötä kouluilla. Käynnistetään perhekeskuksen toimintaa yhdessä Kymsoten kanssa.	Käynnistetty vähintään 10 uutta kohtaamispaikkaa vuoden 2020 aikana. Perhekeskus käynnistetty.	Tavoitteena on laajentaa olemassa olevaa kohtaamispaikka-toimintaa. Perhekeskuksen toiminnan käynnistyminen vuoden 2020 aikana.	Yhdessä Kymsoten ja muiden kumppaneiden kanssa. Varhaiskasvatus yhteistyössä Kymsoten kanssa.	Arvioidaan kohtaamispaikkatoiminnan onnistumista ja tarkoituksenmukaisuutta säännöllisesti yhdessä kumppaneiden kanssa ja asiakaspalautetta hyödyntäen. Arvioidaan perhekeskuksen toteutumisen edistymistä perustetussa työryhmässä.
3	<i>Hyvin saavutettavat fyysisesti ja sosiaalisesti esteettömät palvelut ja toiminnot</i>	Ks. edellinen kohta.				
4	<i>Uusia, yhteisesti suunniteltuja kuulemis- ja palautekäytäntöjä otetaan käyttöön</i>	Ks. kohta lapsivaikutusten arviointi. Toiminnan arvioinnin ja osallisuuden jatkokehittäminen on käynnistetty varhaiskasvatuksessa.				

SÄHKÖISESTI ALLEKIRJOTETTU

Saarela Teppo, lakimies, 2820 Hallinto 23.12.2022

PÄÄTAVOITE II: Lasten, nuorten ja perheiden osallisuus ja yhteisöllisyys vahvistuvat

	välitavoite	toimenpide	mittari / toteutuminen	aikataulu	toimija(t) / toteuttaja(t)	seuranta / arviointi / ohjaus
	<i>Missä on onnistuttava?</i>	<i>Mitä ja miten se tehdään?</i>	<i>Miten mitataan onnistuminen?</i>	<i>Milloin? Lyhyt kokeilu? Pysyvä toiminta?</i>	<i>Kuka / ketkä?</i>	<i>Esim. Resurssin käyttö, muita huomioita?</i>
5	<i>Lähiyhteisöt mukana osallisuuden luomisessa</i>	Osallisuus on valittu Haminan strategiseksi kehittämiskohteeksi kaikessa kaupungin toiminnassa.	Todennetaan, että osallisuus liittyy kaikkeen kaupungin toimintaan.	Tavoitteena on, että osallisuus on pysyvää toimintaa.	Perustettu kaupungin toimijoista osallisuustiimi.	Ohjaus- ja arviointi käytännöt rakennetaan vuoden 2020 aikana.
6	<i>Palveluiden kehittäminen kuuntelemalla ja perehtymällä asiakkaiden kokemuksiin</i>	Ks. edelliset kohdat ja erityisesti palveluohjaus.				

SÄHKÖISESTI ALLEKIRJOITETTU

Saarela Teppo, lakimies, 2820 Hallinto 23.12.2022

PÄÄTAVOITE III:

Lasten, nuorten ja perheiden parissa toimivien monialainen verkostotyö kehittyy ja jalkautuu

	välitavoite	toimenpide	mittari / toteutuminen	aikataulu	toimija(t) / toteuttaja(t)	seuranta / arviointi / ohjaus
	<i>Missä on onnistuttava?</i>	<i>Mitä ja miten se tehdään?</i>	<i>Miten mitataan onnistuminen?</i>	<i>Milloin? Lyhyt kokeilu? Pysyvä toiminta?</i>	<i>Kuka / ketkä?</i>	<i>Esim. Resurssin käyttö, muita huomioita?</i>
1	<i>Lapsi, nuori ja perhelähtöinen moniammatillinen työote yli sektorirajojen</i>	Rakennetaan paikallista, seudullista, valtakunnallista ja kansainvälistä kumppanuustoimintaa ja viranomaisyhteistyötä lasten ja nuorten hyvinvoinnin tueksi.	Yhteiset yhteistyöverkostot rakennettu ja toiminnassa.	Aloitettu vuonna 2019.	Varhaiskasvatus, perusopetus, lukio ja nuorisopalvelut yhteistyössä.	Arvioidaan toiminnan tuloksellisuutta säännöllisesti. Arvioidaan, että asiantuntijat toimivat tarvittavissa työryhmissä.
2	<i>Monialaiset ja monitoimijaiset joustavasti tuotetut palvelut</i>	Ks. edellinen kohta.				
3	<i>Perheiden kokonaisvaltaisen elämäntilanteen parempi huomioituminen eri asiantuntijoiden työkäytänteitä kehittämällä</i>	Ks. edellinen kohta.				

SÄHKÖISESTI ALLEKIRJOITETTU

Saarela Teppo, lakimies, 2820 Hallinto 23.12.2022

PÄÄTAVOITE I: Lasten, nuorten ja perheiden arjen hyvinvointi lisääntyy

	välitavoite	toimenpide	mittari / toteutuminen	aikataulu	toimija(t) / toteuttaja(t)	seuranta / arviointi / ohjaus
	<i>Missä on onnistuttava?</i>	<i>Mitä ja miten se tehdään?</i>	<i>Miten mitataan onnistuminen?</i>	<i>Milloin? Lyhyt kokeilu? Pysyvä toiminta?</i>	<i>Kuka / ketkä?</i>	<i>Esim. Resurssin käyttö, muita huomioita?</i>
1	Lasten ja nuorten arvostaminen	Yhteisöllinen opiskeluhoito toimii, kohtaaminen koulujen, nuorisotyön ja varhaiskasvatuksen arjessa vahvistuu, lapset ja nuoret osallistetaan mukaan päätöksenteon valmisteluun	Kouluterveyskysely, opiskeluhoillon tavoitteet ja toimenpiteet, kävijäkyselyt, varhaiskasvatusyksiköiden toimintasuunnitelmat	Lukuvuosittain jatkuva, tapauskohtaisesti	Koulujen ja oppilaitosten opiskeluhoitoryhmät, varhaiskasvatus, nuorisotoimi	Opetustoimi, Opiskeluhoito, varhaiskasvatus, nuorisotoimi
2	Vanhemmuuden tukeminen	Toteutetaan matalan kynnyksen toimintaa omassa toiminnassa ja yhdessä yhteistyökumppaneiden kanssa. Varhaiskasvatuksen vasukeskustelut, kuraattoritoiminta varhaiskasvatuksessa.	Kootaan perheiden palaute toiminnasta	Pysyvää toimintaa.	Varhaiskasvatus Ensi- ja turvakotiyhdistys Perhekeskus Srk	Varhaiskasvatus, Kasva Kotkassa - yhteistyöryhmä
3	Lapsen oikeuksien toteutuminen erotilanteessa	Yhteistyötahojen toimintaa: Eroauttaminen, tapaamispaikkatoiminta, vertaisryhmät, infot, chat, lastenvalvojat, srk:n toiminta; lasten, nuorten ja perheiden palvelut		Pysyvää toimintaa	Etelä-Kymenlaakson eroverkosto, perhekeskus, srk, MLL, Kymenlaakson ensi- ja turvakotiyhdistys, Kymsote	Varhaiskasvatus, nuorisotoimi, opetustoimi tiedon jakajana
4	Lasten ja nuorten terveyden edistäminen	Kannustetaan kouluruokailuun, Liikkuva koulu -toimintamalli on käytössä kaikissa kouluissa, Liikkuva varhaiskasvatus, ennaltaehkäisevä mielenterveys ja päihdetyö, puuttumisen mallit, Kiusaamisen ehkäisy ja puuttumisen malli	Kouluterveyskysely, mukana olevien koulujen määrä, Ilo kasvaa liikkuen päiväkodit	Jatkuva, Lukuvuosittain, trendiseuranta	Opetushenkilöstö Opiskeluhoillon palvelut, varhaiskasvatus, nuorisotoimi	Kaupunkistrategian seuranta, Kouluruokailun ohjausryhmä

SÄHKÖISESTI ALLEKIRJOITETTU

Saarela Teppo, lakimies, 2820 Hallinto 23.12.2022

PÄÄTAVOITE I: Lasten, nuorten ja perheiden arjen hyvinvointi lisääntyy

	välitavoite	toimenpide	mittari / toteutuminen	aikataulu	toimija(t) / toteuttaja(t)	seuranta / arviointi / ohjaus
	<i>Missä on onnistuttava?</i>	<i>Mitä ja miten se tehdään?</i>	<i>Miten mitataan onnistuminen?</i>	<i>Milloin? Lyhyt kokeilu? Pysyvä toiminta?</i>	<i>Kuka / ketkä?</i>	<i>Esim. Resurssin käyttö, muita huomioita?</i>
5	<i>Tuen oikea-aikainen ja yhdenvertainen saatavuus</i>	Verkkonuorisotyö, Wauto, Toteutetaan varhaiskasvatuksen arjessa	Raportit, Varhaiskasvatuskeskustelut	Pysyvää toimintaa	Nuorisotoimi, Varhaiskasvatus	Toimintasuunnitelmat, Kaupunkistrategia
6	<i>Haasteellisessa asemassa olevien erityisryhmien tuen turvaaminen</i>	Tehostetun tuen ja erityisen tuen laadukas toteuttaminen	Oppilaiden ja lasten määrä	lukuvuosittain	Opetustoimi, varhaiskasvatus	Kaupunkistrategia
7	<i>Turvallinen elinympäristö</i>	Taataan kaupungin toiminnoilla lapsille ja nuorille turvallinen elinympäristö	Lasten ja nuorten kuuleminen, lapsivaikutusten arvioinnin toteuttaminen päätöksenteossa	Pysyvää	Kaupungin eri toimialat	Kaupunkistrategia

SÄHKÖISESTI ALLEKIRJOITETTU

Saarela Teppo, lakimies, 2820 Hallinto 23.12.2022

PÄÄTAVOITE II: Lasten, nuorten ja perheiden osallisuus ja yhteisöllisyys vahvistuvat

	välitavoite	toimenpide	mittari / toteutuminen	aikataulu	toimija(t) / toteuttaja(t)	seuranta / arviointi / ohjaus
	<i>Missä on onnistuttava?</i>	<i>Mitä ja miten se tehdään?</i>	<i>Miten mitataan onnistuminen?</i>	<i>Milloin? Lyhyt kokeilu? Pysyvä toiminta?</i>	<i>Kuka / ketkä?</i>	<i>Esim. Resurssin käyttö, muita huomioita?</i>
1	<i>Yhdenvertaiset mahdollisuudet tavata, toimia ja vaikuttaa</i>	Unicefin lapsiystävällinen kunta –malli, lasten parlamentti, nuorisovaltuusto, oppilaskunnat, opiskelijayhteisöt, Kehitämme yhteisöllisyyttä tukevaa opiskeluhoitotyötä tarjoamalla mahdollisuuksia osallistua ja vahvistamalla dialogisia työtapoja	Osallisuuden kokemus Kouluterveyskysely (joka toinen vuosi) Trendiseuranta	Pysyvää toimintaa	Opetustoimi, Opiskeluhoito, Varhaiskasvatus, Nuorisotoimi	Suomen Unicef, Kaupunginvaltuusto
2	<i>Lapsilla ja nuorilla on tiloja joissa heitä kohdataan yksilönä ja yhteisön jäsenenä</i>	Nuorisotilat, avoin varhaiskasvatus, Eri yhteistyökumppaneiden kanssa toteutettava yhteistyö	Kävijämäärien seuranta	Pysyvää toimintaa	Nuorisotoimi, Varhaiskasvatus, eri yhteistyötahot	Tärkeää huomioida kolmannen sektorin toimintamahdollisuudet kaupungin tiloissa.
3	<i>Hyvin saavutettavat fyysisesti ja sosiaalisesti esteettömät palvelut ja toiminnot</i>	Harrastushaku, Perheiden kulttuuri- ja liikuntakortti, Kulttuuripolku	Koko perusopetus 1-9lk, esiopetus	Lukuvuosittain	Opetustoimi, Varhaiskasvatus, Nuorisotoimi, Liikuntatoimi, Kulttuuritoimi,	Toimialat yhdessä ja erikseen, Hyvinvointilautakunnan verkostotiimi
4	<i>Uusia, yhteisesti suunniteltuja kuulemis- ja palautekäytäntöjä otetaan käyttöön</i>	Kyselytutkimukset, Vaikuttajaryhmät, Lapsivaikutusten arviointi	Tulosten käsittely lasten ja nuorten kanssa ja tarvittavien toimenpiteiden suunnittelu yhdessä.	Pysyvää	Nuorisotoimi, Opetustoimi, Varhaiskasvatus	Kaupunkistrategia

SÄHKÖISESTI ALLEKIRJOITETTU

Saarela Teppo, lakimies, 2820 Hallinto 23.12.2022

PÄÄTAVOITE II: Lasten, nuorten ja perheiden osallisuus ja yhteisöllisyys vahvistuvat

	välitavoite	toimenpide	mittari / toteutuminen	aikataulu	toimija(t) / toteuttaja(t)	seuranta / arviointi / ohjaus
	<i>Missä on onnistuttava?</i>	<i>Mitä ja miten se tehdään?</i>	<i>Miten mitataan onnistuminen?</i>	<i>Milloin? Lyhyt kokeilu? Pysyvä toiminta?</i>	<i>Kuka / ketkä?</i>	<i>Esim. Resurssin käyttö, muita huomioita?</i>
5	<i>Lähiyhteisöt mukana osallisuuden luomisessa</i>	Kolmannelle sektorille myönnettävät avustukset, osallistava budjetointi	Toimintapäivät	Pysyvää toimintaa	Kaupungin eri toimijat, Osallisuuskoordinaattori	Kaupunkistrategia
6	<i>Palveluiden kehittäminen kuuntelemalla ja perehtymällä asiakkaiden kokemuksiin</i>	Yhteistyössä jalkautuminen asukkaiden pariin, Asukaskyselyt	Uudet palvelut, joita syntynyt kuulemisista (esim. Alt-halli)		Kaupungin eri toimijat	

SÄHKÖISESTI ALLEKIRJOITETTU

Saarela Teppo, lakimies, 2820 Hallinto 23.12.2022

PÄÄTAVOITE III:

Lasten, nuorten ja perheiden parissa toimivien monialainen verkostotyö kehittyy ja jalkautuu

	välitavoite	toimenpide	mittari / toteutuminen	aikataulu	toimija(t) / toteuttaja(t)	seuranta / arviointi / ohjaus
	<i>Missä on onnistuttava?</i>	<i>Mitä ja miten se tehdään?</i>	<i>Miten mitataan onnistuminen?</i>	<i>Milloin? Lyhyt kokeilu? Pysyvä toiminta?</i>	<i>Kuka / ketkä?</i>	<i>Esim. Resurssin käyttö, muita huomioita?</i>
1	<i>Lapsi, nuori ja perhelähtöinen moniammatillinen työote yli sektorirajojen</i>	Lasten, nuorten ja perheiden palvelujen jatkuva kehittäminen ja arviointi. Kokeileva kulttuuri Yhdessä tekeminen	Systemaattinen tiedon keruu ja arviointi. Verkostotapaamisten toteutuminen säännöllisesti lapsi- ja nuorilähtöisesti.	Pysyvää toimintaa	Varhaiskasvatus, Opetustoimi, Opiskeluhoolto, Nuorisotoimi, Kymsoten lasten, nuorten ja perheiden palvelut	Maakunnallinen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma, Kasva Kotkassa yhteistyöryhmä, Eri vastuualueet
2	<i>Monialaiset ja monitoimijaiset joustavasti tuotetut palvelut</i>	Kts. kohta 1				
3	<i>Perheiden kokonaisvaltaisen elämäntilanteen parempi huomioituminen eri asiantuntijoiden työkäytänteitä kehittämällä</i>	Kts. kohta 1				

SÄHKÖISESTI ALLEKIRJOITETTU

Saarela Teppo, lakimies, 2820 Hallinto 23.12.2022

PÄÄTAVOITE I: Lasten, nuorten ja perheiden arjen hyvinvointi lisääntyy

	välitavoite	toimenpide	mittari / toteutuminen	aikataulu	toimija(t) / toteuttaja(t)	seuranta / arviointi / ohjaus
	<i>Missä on onnistuttava?</i>	<i>Mitä ja miten se tehdään?</i>	<i>Miten mitataan onnistuminen?</i>	<i>Milloin? Lyhyt kokeilu? Pysyvä toiminta?</i>	<i>Kuka / ketkä?</i>	<i>Esim. Resurssin käyttö, muita huomioita?</i>
1	<i>Lasten ja nuorten arvostaminen</i>	<ul style="list-style-type: none"> Koulutukseen satsaaminen Lasten ja nuorten osallistaminen kaikessa päätöksenteossa Lapsia ja nuoria koskevat asiat hoidetaan viiveettä Yhteinen työ koulutuksen nivelvaiheissa koulupolun sujuvoittamiseksi 	<ul style="list-style-type: none"> Resurssit suhteessa tarpeeseen Laatukyselyt Koulutuksen ulkopuolelle jääneiden määrä 	<ul style="list-style-type: none"> Pysyvä satsaus Osallistamisen toimintatavat ja oppilaskuntatoiminta pysyvää toimintaa 	<ul style="list-style-type: none"> Kaupunginvaltuusto Varhaiskasvatus Perusopetus Kasvun tuki Toisen asteen koulutus Nuorisopalvelut Neuvolat Kulttuuri 	
2	<i>Vanhemmuuden tukeminen</i>	<ul style="list-style-type: none"> Vanhempainkoulujen käynnistäminen Alueverkostot sekä tiedon kerääjinä että toimijoina Sähköiset palvelut palvelemaan vanhempia Vertaisryhmien käynnistäminen Peruspalveluissa osaamisen lisääminen vanhemmuuden tukemiseen 	<ul style="list-style-type: none"> Luvattomien koulupoissaolojen määrä Lastensuojelun tilastot Järjestetyt tilaisuudet / ryhmät ja niiden osallistujamäärät Sähköisten palvelujen käyttäjä- ja kävijämäärät Erojen väheneminen 	<ul style="list-style-type: none"> Pysyvää toimintaa Vanhempainkoulumalli käyntiin 2021 Pysyvä toiminta 	<ul style="list-style-type: none"> Varhaiskasvatus Koulut Kasvun tuen palvelut Järjestöt Kymsote: neuvolat, kasvatus- ja perheneuvonta Perhekeskukset Perhekeskusalueiden ydinryhmät Toimitaan yhdessä kaikkien osaaminen hyödyntäen 	<ul style="list-style-type: none"> Vanhempainkoulumallin suunnittelu Kaveri- verkostossa
3	<i>Lapsen oikeuksien toteutuminen erotilanteessa</i>	<ul style="list-style-type: none"> Järjestöyhteistyö: MLL:n eroauttamishanke - vertaisryhmät lapsille Verkostotyö Vanhempien ja vanhemmuuden tukeminen eri toiminnoissa 	<ul style="list-style-type: none"> Huoltoriitojen väheneminen (Kymsoten tilastot) 	<ul style="list-style-type: none"> MLL:n hanke 2020 Verkostotyö pysyvää toimintaa 	<ul style="list-style-type: none"> Järjestöt Lapsiperhepalvelut 	<ul style="list-style-type: none"> Järjestöyhteistyö: MLL:n eroauttamishanke - vertaisryhmät lapsille Verkostotyö Vanhempien ja vanhemmuuden tukeminen eri toiminnoissa

SÄHKÖISESTI ALLEKIRJOITETTU

Saarela Teppo, lakimies, 2820 Hallinto 23.12.2022

PÄÄTAVOITE I: Lasten, nuorten ja perheiden arjen hyvinvointi lisääntyy

välitavoite	toimenpide	mittari / toteutuminen	aikataulu	toimija(t) / toteuttaja(t)	seuranta / arviointi / ohjaus
<i>Missä on onnistuttava?</i>	<i>Mitä ja miten se tehdään?</i>	<i>Miten mitataan onnistuminen?</i>	<i>Milloin? Lyhyt kokeilu? Pysyvä toiminta?</i>	<i>Kuka / ketkä?</i>	<i>Esim. Resurssin käyttö, muita huomioita?</i>
4 <i>Lasten ja nuorten terveyden edistäminen</i>	<ul style="list-style-type: none"> Laatukyselyn tulosten perusteella johdetut toimenpiteet terveyden edistämiseksi Matalan kynnyksen kerhoja mahdollistamaan harrastus kaikille Vertaisryhmiä lapsille ja nuorille koulupäivän yhteyteen Hyvinvointioppimissuunnitelman toteuttaminen kouluissa Perheen hyvinvoinnin edistäminen monialaisesti Liikkumisen lisääminen arkeen Myönteisten tunnekokemusten lisäämien lapsen ja nuoren arkeen 	<ul style="list-style-type: none"> Erytystuen käyntien määrät neuvoloissa Kouluterveyskyselyn tulokset (2021) Psykiatrian käyntimäärät Perusopetuksen laatukyselyn tulokset (2021) MOVE-mittaus Kouluruokailuun osallistujat 	<ul style="list-style-type: none"> Suunnitellusti vuosittain tietyille luokka-asteille Kehittäminen pysyväksi toiminnaksi 	<ul style="list-style-type: none"> Varhaiskasvatus Perusopetus Toinen aste Opiskeluhoolto Nuorisopalvelut Liikuntapalvelut Kymosoten toimijat Perhekeskusalueiden ydinryhmät (alueellinen toiminta) Järjestöt 	Rakenteiden muutos talouspaineessa → ennaltaehkäisevän työn tärkeys
5 <i>Tuen oikea-aikainen ja yhdenvertainen saatavuus</i>	<ul style="list-style-type: none"> Varhaiskasvatussuunnitelma tehdään yhdessä huoltajien kanssa Yhtenäinen koulupoissaolojen toimintamalli Varhaiskasvatuksessa ja koulussa arjen seuranta ja huolen puheeksi otto Hyvinvointi- ja oppilashuoltotyöryhmien aktiivinen toiminta Joustava esi- ja alkuopetus Verkostoyhteistyö Mahdollisuus lastensuojelun konsultaatioon Neuvolan 3 kk:n ennaltaehkäisevä perhetyö Sähköiset palvelut, joissa mahdollisuus lähettää tukipyyntö Jalkautuvat palvelut, esim. nuorten matala Perhekeskustoimintamallin mukainen asiakaslähtöinen toiminta Järjestöyhteistyö, mm. MLL:n perhekummitoiminta Nuoria ohjataan valitsemaan koulutusala ohjauksen ja ohjaamotoiminnan avulla. Lapsi ja nuori saa riittävästi tukea opintoihinsa oppimisen esteiden poistamiseksi 	<ul style="list-style-type: none"> Luvattomien koulupoissaolojen määrät Sähköisten palvelujen käyttäjämäärät Asiakaspalaute Perheiden saama apu 	<ul style="list-style-type: none"> Pysyvää toimintaa Koulupoissaolojen toimintamallin käyttöön alkaen syksy - 2020 	<ul style="list-style-type: none"> Varhaiskasvatuksen, kasvun tuen ja perusopetuksen henkilöstö Perhekeskusten työntekijät Keskitetty, osaava henkilökunta, joka tuntee palvelut (sähköinen tukipyyntö) Järjestöt 	<ul style="list-style-type: none"> Ympäri vuorokautinen, vastaukset voivat tulla sähköpostiin ym. (sähköinen tukipyyntö)

SÄHKÖISESTI ALLEKIRJOITETTU

Saarela Teppo, lakimies, 2820 Hallinto 23.12.2022

PÄÄTAVOITE I: Lasten, nuorten ja perheiden arjen hyvinvointi lisääntyy

välitavoite	toimenpide	mittari / toteutuminen	aikataulu	toimija(t) / toteuttaja(t)	seuranta / arviointi / ohjaus
<i>Missä on onnistuttava?</i>	<i>Mitä ja miten se tehdään?</i>	<i>Miten mitataan onnistuminen?</i>	<i>Milloin? Lyhyt kokeilu? Pysyvä toiminta?</i>	<i>Kuka / ketkä?</i>	<i>Esim. Resurssin käyttö, muita huomioita?</i>
6 <i>Haasteellisessa asemassa olevien erityisryhmien tuen turvaaminen</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Varhainen tuki arkeen • Hyvinvointi- ja oppilashuoltotyöryhmien moniammatillinen toiminta • Tarpeiden ja kokemustiedon kerääminen perheiltä • Järjestöyhteistyö • Erityinen resursoitu ryhmä tekemään interventioita myös koteihin 	<ul style="list-style-type: none"> • Akaskokemukset • Itsearviointi 	Pysyvää toimintaa. Erityisresursoitu ryhmä aloitetaan kokeiluna	<ul style="list-style-type: none"> • Varhaiskasvatuksen, kasvun tuen, perusopetuksen ja II asteen henkilöstö • Kymsoten lasten ja nuorten kanssa työskentelevät • Oppilashuoltoryhmät • Järjestöt 	
7 <i>Turvallinen elinympäristö</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Varhaiskasvatuksen ja koulujen turvallisuussuunnitelmat ajan tasalla (TAPE) • Turvataitoillat • Leikkipaikkojen kunnostus • Matalan kynnyksen harrastustoimintaa ja kohtaamispaikkoja • Liikenneturvallisuuskasvatus • Lähisuhde- ja perheväkivallan ehkäisy • Kiusaamisen ehkäisemisen suunnitelma, KiVakoulu • Somepolun toimenpiteet toteutetaan 	<ul style="list-style-type: none"> • Erilaisen kohdennetut kyselyt 	Pysyvää toimintaa	<ul style="list-style-type: none"> • Varhaiskasvatus • Kasvun tuki • Perusopetus • II aste • Nuorisopalvelut • Asuminen ja ympäristö-toimiala • Liikunta ja kulttuuri • Kymsote • Järjestöt 	

SÄHKÖISESTI ALLEKIRJOITETTU

Saarela Teppo, lakimies, 2820 Hallinto 23.12.2022

PÄÄTAVOITE II: Lasten, nuorten ja perheiden osallisuus ja yhteisöllisyys vahvistuvat

välitavoite	toimenpide	mittari / toteutuminen	aikataulu	toimija(t) / toteuttaja(t)	seuranta / arviointi / ohjaus
<i>Missä on onnistuttava?</i>	<i>Mitä ja miten se tehdään?</i>	<i>Miten mitataan onnistuminen?</i>	<i>Milloin? Lyhyt kokeilu? Pysyvä toiminta?</i>	<i>Kuka / ketkä?</i>	<i>Esim. Resurssin käyttö, muita huomioita?</i>
1 <i>Yhdenvertaiset mahdollisuudet tavata, toimia ja vaikuttaa</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Palveluntuottajien yhteisten resurssien hyödyntäminen • Koululaisille ilmainen koulumatkakortti (6-21) • Toimiva joukkoliikenne • Nuorison palvelubussi • Koulunuorisotyö kouluilla • Koulujen ja muiden kaupungin tilojen hyödyntäminen lasten, nuorten ja perheiden toimintaan 	<ul style="list-style-type: none"> • Tilojen käyttö / vuosi • Laadullinen palaute • Tapahtumiin ja toimintoihin osallistujien määrä 	<ul style="list-style-type: none"> • 2021 • Pysyvää toimintaa 	<ul style="list-style-type: none"> • Kaupunginhallitus • Kaupunginvaltuusto • Kasvatus- ja opetuslautakunta • Kaupungin ja Kymsoten lasten ja nuorten parissa työskentelevät • Järjestöt 	Yhteistyön mahdollistamiseen tarvitaan koordinaointia
2 <i>Lapsilla ja nuorilla on tiloja joissa heitä kohdataan yksilöinä ja yhteisön jäseninä</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Fyysiset perhekeskukset koulujen yhteydessä – ”monitoimikoulut” • Kirjasto, liikunta ja nuorten tilat samassa - monikäyttöisyys • Toimintojen samanaikaistaminen • Liikkuvat ja jalkautuvat palvelut • Tiedotuksen ja viestinnän kehittäminen 	asiakaspalaute	2021 alkaen kehittyä pysyväksi toiminnaksi	<ul style="list-style-type: none"> • Kaupunginhallitus • Kaupunginvaltuusto • Kasvatus- ja opetuslautakunta • Kaupungin ja Kymsoten lasten ja nuorten parissa työskentelevät • Järjestöt 	Yhteistyön mahdollistamiseen tarvitaan koordinaointia
3 <i>Hyvin saavutettavat fyysisesti ja sosiaalisesti esteettömät palvelut ja toiminnot</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Ilmainen joukkoliikenne lapsille ja nuorille • Toimivat ja esteettömät liikenneyhteydet • Sähköiset palvelut • Toimivat yhteiskäyttöiset tapaamistilat työntekijöille kaikilla alueilla • Liikkuvat ja joustavat palvelut 	Asiakaspalautteet	2021 alkaen kehittyä pysyväksi toiminnaksi	<ul style="list-style-type: none"> • Kaupunginhallitus • Kaupunginvaltuusto • Kasvatus- ja opetuslautakunta • Kaupungin ja Kymsoten lasten ja nuorten parissa työskentelevät • Järjestöt 	Yhteistyön mahdollistamiseen tarvitaan koordinaointia

SÄHKÖISESTI ALLEKIRJOITETTU

Saarela Teppo, lakimies, 2820 Hallinto 23.12.2022

PÄÄTAVOITE II: Lasten, nuorten ja perheiden osallisuus ja yhteisöllisyys vahvistuvat

	välitavoite	toimenpide	mittari / toteutuminen	aikataulu	toimija(t) / toteuttaja(t)	seuranta / arviointi / ohjaus
	<i>Missä on onnistuttava?</i>	<i>Mitä ja miten se tehdään?</i>	<i>Miten mitataan onnistuminen?</i>	<i>Milloin? Lyhyt kokeilu? Pysyvä toiminta?</i>	<i>Kuka / ketkä?</i>	<i>Esim. Resurssin käyttö, muita huomioita?</i>
4	<i>Uusia, yhteisesti suunniteltuja kuulemis- ja palautekäytäntöjä otetaan käyttöön</i>	<ul style="list-style-type: none"> Nuorten parlamentti Lasten parlamentti Nuorten ”fiilismittari” Sähköiset palvelut Paikan päällä kerättävä palaute 	<ul style="list-style-type: none"> Myös laadullinen palaute Käyttökerrat 	<ul style="list-style-type: none"> 2021 Pysyvää toimintaa (LK) 	<ul style="list-style-type: none"> Kaupunginhallitus Kaupunginvaltuusto Kasvatus- ja opetuslautakunta Kaupungin ja Kymsoten lasten ja nuorten parissa työskentelevät Järjestöt 	<ul style="list-style-type: none"> Markkinoija ja tiedottaja Yhteistyön mahdollistamiseen tarvitaan koordinoitua
5	<i>Lähiyhteisöt mukana osallisuuden luomisessa</i>	<ul style="list-style-type: none"> Alueverkostojen ja ydintiimien toiminta yhteistyössä kyläyhteisöjen ja aluetoimikuntien kanssa perhekeskusalueilla Järjestöt ja seurakunnat mukana esim. loma-ajan toiminnassa Yhteistyö ja verkostoituminen laajasti alueen toimijoiden kesken Vanhempaintoimikunnat mukana Tilojen yhteiskäyttö 	Verkostojen toiminnan itsearviointi	Pysyvä ja kehittyvä toiminta	Kaikki verkostojen toimijat	
6	<i>Palveluiden kehittäminen kuuntelemalla ja perehtymällä asiakkaiden kokemuksiin</i>	<ul style="list-style-type: none"> Ammattilaiset jalkautuvat kuulemaan perheitä/lapsia/nuoria Lapsilta kysyminen osana arkea Palautteen pyytäminen yksilökohtaisissa Erilaisten palaute-, asiakas- ja kuntalaiskyselyjen tulosten hyödyntäminen Palveluista kerrotaan ja palautetta kerätään teemoittain Kokemusasiantuntijoiden näkemyksiä hyödynnetään kehittämistyössä 	Asiakaspalautteet	Pysyvä ja kehittyvä toiminta	Kaikki lasten, nuorten ja perheiden parissa toimivat tarpeen mukaan	

SÄHKÖISESTI ALLEKIRJOITETTU

PÄÄTAVOITE III:

Lasten, nuorten ja perheiden parissa toimivien monialainen verkostotyö kehittyy ja jalkautuu

välitavoite	toimenpide	mittari / toteutuminen	aikataulu	toimija(t) / toteuttaja(t)	seuranta / arviointi / ohjaus
<i>Missä on onnistuttava?</i>	<i>Mitä ja miten se tehdään?</i>	<i>Miten mitataan onnistuminen?</i>	<i>Milloin?</i>	<i>Kuka / ketkä?</i>	<i>Esim. Resurssin käyttö, muita huomioita?</i>
1 <i>Lapsi, nuori ja perhelähtöinen moniammatillinen työote yli sektorirajojen</i>	<ul style="list-style-type: none"> Johtamisella tuetaan verkostotyötä Luottamus toisen asiantuntijuuteen Lapsen ympärille kootaan verkosto Perhekeskusmalli toimimaan Toimivat ydinryhmät perhekeskusalueilla "Lapsi edellä" lapsen toimintaympäristöihin 	<ul style="list-style-type: none"> Verkoston toiminnan itsearviointi Asiakaspalautte verkoston toiminnasta asiakkaan näkökulmasta 	Pysyvää toimintaa	Kaikki lasten, nuorten ja perheiden parissa toimivat	
2 <i>Monialaiset ja monitoimijaiset joustavasti tuotetut palvelut</i>	<ul style="list-style-type: none"> Konsultaatiokäytänteet Palvelujen jalkautuminen lapsen luokse Päällekkäisyyksien välttäminen Prosessit ja työnkuvat selviksi ja joustaviksi Kohtaamispaikat lähelle perheitä Kohtaamisajat asiakaslähtöisiksi Sähköiset palvelut Kotitukiopetuksen resurssipankki: tarpeen ja tarjonnan kohtauttaminen 	Innovatiivisuus palvelutuotannossa	Pysyvä ja kehittyvä toiminta	Kaikki lasten, nuorten ja perheiden parissa toimivat	Resurssipankki: tarjonta esim. lukiolainen ilmoittautuu resurssipankkiin ja ruksaa, että voi antaa tukiopetusta tietyissä aineissa, tarve esim. oppilas haluaa tukiopetusta ja tarjoaja on suoraan yhteydessä oppilaaseen
3 <i>Perheiden kokonaisvaltaisen elämäntilanteen parempi huomioituminen eri asiantuntijoiden työkäytänteitä kehittämällä</i>	<ul style="list-style-type: none"> Jalkautuva työ syrjäytymisen ehkäisyssä Moniammatillisen verkostotyön rakenteet ja prosessit kuntoon Verkostotyön rakenteet ja käytänteet Omien verkostojen vahvistaminen Perheen "vastuutyöntekijä" nimeäminen verkostossa Yhteisen asiantuntijuuden ja tiedon jakaminen Koulutus, jatkuva dialogi Palveluohjaus Jalkautuminen Vuorovaikutus on säännöllistä ja työntekijät osallistetaan ja vastuutetaan verkostotyöhön. 	<ul style="list-style-type: none"> Verkostotyön itsearviointi Asiakaspalautteet 	Pysyvä ja kehittyvä toiminta	Kaikki lasten, nuorten ja perheiden parissa toimivat	

SÄHKÖISESTI ALLEKIRJOITETTU

Saarela Teppo, lakimies, 2820 Hallinto 23.12.2022

PÄÄTAVOITE I: Lasten, nuorten ja perheiden arjen hyvinvointi lisääntyy

	välitavoite	toimenpide	mittari / toteutuminen	aikataulu	toimija(t) / toteuttaja(t)	seuranta / arviointi / ohjaus
	<i>Missä on onnistuttava?</i>	<i>Mitä ja miten se tehdään?</i>	<i>Miten mitataan onnistuminen?</i>	<i>Milloin?</i>	<i>Kuka / ketkä?</i>	<i>Esim. Resurssin käyttö, muita huomioita?</i>
1	<i>Lasten ja nuorten arvostaminen</i>	Varhaiskasvatussuunnitelma Perusopetuksen opetussuunnitelma Oppilaskunnat Nuorisovaltuusto ja nuorten edustajat Lasten ja nuorten mukaan ottaminen toimintaan, yhdessä tekeminen - Vaikuttamiskanavat vapaa-aikatoimessa ja yhdistyksissä	Lapsi mukana oman varhaiskasvatussuunnitelman sivun laatimisessa Oppilas mukana arviointikeskustelussa	pysyvä	Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen henkilöstö Nuoriso-, Liikunta-, Kulttuuri- ja Kirjastotoimi, seuratoimijat	Riittävä budjetointi ja henkilöresurssi Hyvinvointisuunnitelma ja -kertomus
2	<i>Vanhemmuuden tukeminen</i>	Varhaiskasvatuksen kasvatusyhteistyö Varhaiskasvatuksen arviointikeskustelu Kuraattoripalvelut Perhetoiminta Perusterveydenhuolto	Keskustelu vähintään kerran vuodessa Toimivat peruspalvelut	pysyvä	Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen henkilöstö Terveystieteiden henkilöstö Vapaa-aikatoimi yksittäisten toimintojen puitteissa	Erilaisten suunnitelmien tavoitteiden toteutumisen seuranta
3	<i>Lapsen oikeuksien toteutuminen erotilanteessa</i>	Yhteistyövanhemmuuteen tukeminen Perheoikeudelliset palvelut Eroauttamisen palvelut tiedotettu	Varhaiskasvatus ja perusopetus tekevät yhteistyötä molempien huoltajien kanssa	pysyvä	Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen henkilöstö Kymsote / perheoikeudelliset palvelut	
4	<i>Lasten ja nuorten terveyden edistäminen</i>	Varhaiskasvatuksen llo kasvaa liikkuen ja perusopetuksen Liikkuva koulu -toimintamallit Kantti kestää -tapahtuma 7 lk toiminta-/ryhmytymispäivä Ruokakoulu, 3. sektorin toiminta	Päivittäisen liikumisen suositus toteutuu Harrastajamäärät Ja toiminnan järjestäjät	pysyvä	Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen henkilöstö, lasten vanhemmat 4H toteuttama ruokakoulu kouluikäisille, liikunta- ja nuorisotoimi	Riittävä budjetointi ja henkilöresurssi

SÄHKÖISESTI ALLEKIRJOITETTU

Saarela Teppo, lakimies, 2820 Hallinto 23.12.2022

PÄÄTAVOITE I: Lasten, nuorten ja perheiden arjen hyvinvointi lisääntyy

välitavoite	toimenpide	mittari / toteutuminen	aikataulu	toimija(t) / toteuttaja(t)	seuranta / arviointi / ohjaus
<i>Missä on onnistuttava?</i>	<i>Mitä ja miten se tehdään?</i>	<i>Miten mitataan onnistuminen?</i>	<i>Milloin? Lyhyt kokeilu? Pysyvä toiminta?</i>	<i>Kuka / ketkä?</i>	<i>Esim. Resurssin käyttö, muita huomioita?</i>
5 <i>Tuen oikea-aikainen ja yhdenvertainen saatavuus</i>	Tuen tarpeen huomaaminen ja tukitoimien käyttöönotto heti, tarvittaessa eteenpäin ohjaaminen - Palveluketjut - Palvelupisteet Etsivä nuorisotyö ja Ohjaamotoiminta	Lapsi saa tarvitsemansa tuen oikea-aikaisesti kasvuun, kehitykseen ja oppimiseen	Tarve arvioitava säännöllisesti / jatkuva	Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen henkilöstö, erityisopettajat eri opetusasteilla, terapeutit ja terveydenhuollon toimijat Nuorisotoimi	Sivistys- ja hyvinvointilautakunta Riittävä resurssointi Toiminnan koordinointi
6 <i>Haasteellisessa asemassa olevien erityisryhmien tuen turvaaminen</i>	Yhteistyö lapsen, nuoren, perheen ja erityisen tuen verkostojen kanssa Tietojen siirtäminen nivelvaiheissa Erityisopetuksen oikea resurssointi	Tuen oikea-aikaisuus ja riittävyys Palvelujen saatavuus Terveyspalvelut	Pysyvä Laajat terveystarkastukset Kouluterveyskysely	Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen henkilöstö Kymsote	
7 <i>Turvallinen elinympäristö</i>	Fyysinen ja psyykinen turvallisuus Kiusaamisen nollatoleranssi Huolehditaan terveet ja turvalliset tilat Toimintatilat toimintaan soveltuvat Liikenneturvallisuus, koulukyydit	Kiusaamiseen puututaan heti ja autetaan lasta vuorovaikutustaidoissa Lähi-suhteet kunnossa Sisäilma-asiat käsitellään kunnan ohjeiden mukaan	Pysyvä	Tekninen toimi Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen henkilöstö Nuoriso- ja vapaa-aikatoimi	Kiinteistöjen vuosittaiset huoltotyöt, yhteistyökäytännöt tilojen käyttäjien ja teknisen toisen kanssa. Budjetointi / investoinnit Virojoen päiväkotit -hanke Liikenneturvallisuustyöryhmä

SÄHKÖISESTI ALLEKIRJOITETTU

Saarela Teppo, lakimies, 2820 Hallinto 23.12.2022

PÄÄTAVOITE II: Lasten, nuorten ja perheiden osallisuus ja yhteisöllisyys vahvistuvat

välitavoite	toimenpide	mittari / toteutuminen	aikataulu	toimija(t) / toteuttaja(t)	seuranta / arviointi / ohjaus
<i>Missä on onnistuttava?</i>	<i>Mitä ja miten se tehdään?</i>	<i>Miten mitataan onnistuminen?</i>	<i>Milloin? Lyhyt kokeilu? Pysyvä toiminta?</i>	<i>Kuka / ketkä?</i>	<i>Esim. Resurssin käyttö, muita huomioita?</i>
1 <i>Yhdenvertaiset mahdollisuudet tavata, toimia ja vaikuttaa</i>	Kerhotoiminta, nuorisotilat, leirit, retket, seuratoiminta, koulut, päiväkodit, toiminta eri kylissä Kuljetusmahdollisuuksien kehittäminen	Riittävä tiedottaminen Osallistujien määrä Kokoava toiminta Mahdollisuuksien toteutuminen	Pysyvät	Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen henkilöstö Nuorisotoimi Paikalliset yhdistykset	Tapahtumien ja toimintojen määrä Asiakaskyselyt
2 <i>Lapsilla ja nuorilla on tiloja joissa heitä kohdataan yksilönä ja yhteisön jäsenenä</i>	Kohtaamispaikkatoiminta Harrastustoiminta, lähiliikuntapaikat Päiväkodit ja koulut Nuokkarit Kirjastot, omatoimikirjasto	Kävijöiden määrä Saatu palaute	Jatkuva	Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen henkilöstö Nuorisotoimi Tekninen toimi	Budjetointi Kiinteistöjen hoito Liikuntapaikkojen kehittäminen
3 <i>Hyvin saavutettavat fyysisesti ja sosiaalisesti esteettömät palvelut ja toiminnot</i>	Palveluhenkisyys on hyvä ja lasten, nuorten ja perheiden palvelutarpeeseen vastaan välittömästi. Lasten ja nuorten kerhot ja leirit Esteettömyys huomioidaan uuden Virojoen päiväkodin rakentamisessa	Saatu palaute Leirien ja kerhojen määrä Esteettömyyden lisääminen	Jatkuva	Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen henkilöstö Kunnan muut toimialat Kymsote 4H ja muut järjestöt, seurakunta	Kehityskeskustelut ja helposti lähestyttävyyden Monitoimijuuden hyödyntäminen
4 <i>Uusia, yhteisesti suunniteltuja kuulemis- ja palautekäytäntöjä otetaan käyttöön</i>	Kohtaamispaikan ideariihi Seutukunnalliset kyselyt Nuorisotilatoimikunnat Koulujen vaikuttajaryhmät Nuorisovaltuustotoiminta, nuva Vanhempaintoimikuntien	Palautteet Seurataan vanhempain-toimikuntien määrää	Jatkuva	Kaikki toimijat	Selvitetään sähköisen palautekyselyn mahdollisuus

SÄHKÖISESTI ALLEKIRJOITETTU

Saarela Teppo, lakimies, 2820 Hallinto 23.12.2022

PÄÄTAVOITE II: Lasten, nuorten ja perheiden osallisuus ja yhteisöllisyys vahvistuvat

	välitavoite	toimenpide	mittari / toteutuminen	aikataulu	toimija(t) / toteuttaja(t)	seuranta / arviointi / ohjaus
	<i>Missä on onnistuttava?</i>	<i>Mitä ja miten se tehdään?</i>	<i>Miten mitataan onnistuminen?</i>	<i>Milloin? Lyhyt kokeilu? Pysyvä toiminta?</i>	<i>Kuka / ketkä?</i>	<i>Esim. Resurssin käyttö, muita huomioita?</i>
5	<i>Lähiyhteisöt mukana osallisuuden luomisessa</i>	Hyvä yhteistyö lasten, nuorten, perheiden ja eri toimijoiden välillä. Hyödynnetään kyläyhteisö Ohjaamo järjestöt, yhdistykset	Osallistujamäärät	Jatkuva	Kaikki yhteisön jäsenet	Kunnan hyvinvoinnin ja terveydenedistämisen työ Kuntalaispalautteen hyödyntäminen
6	<i>Palveluiden kehittäminen kuuntelemalla ja perehtymällä asiakkaiden kokemuksiin</i>	Lapsen varhaiskasvatussuunnitelma-keskustelujen hyödyntäminen Nuorisovaltuuston hyödyntäminen Kuuntele kaikkia kanavia Työprofiili Some Omatoimiskirjasto on otettu käyttöön	Saatu palaute hyödynnetään toiminnan kehittämisessä Seurataan omatoimikirjaston käyntejä	Pysyvä	Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen henkilöstö Kunnan muu henkilöstö Kymsote	Lapsivaikutusten arviointi Sivistys- ja hyvinvointilautakunta Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma

SÄHKÖISESTI ALLEKIRJOITETTU

Saarela Teppo, lakimies, 2820 Hallinto 23.12.2022

PÄÄTAVOITE III:

Lasten, nuorten ja perheiden parissa toimivien monialainen verkostotyö kehittyy ja jalkautuu

välitavoite	toimenpide	mittari / toteutuminen	aikataulu	toimija(t) / toteuttaja(t)	seuranta / arviointi / ohjaus
<i>Missä on onnistuttava?</i>	<i>Mitä ja miten se tehdään?</i>	<i>Miten mitataan onnistuminen?</i>	<i>Milloin? Lyhyt kokeilu? Pysyvä toiminta?</i>	<i>Kuka / ketkä?</i>	<i>Esim. Resurssin käyttö, muita huomioita?</i>
1 <i>Lapsi, nuori ja perhelähtöinen moniammatillinen työote yli sektorirajojen</i>	Tiedostetaan moniammatillinen työote, kannetaan vastuu yhteistyöstä Perheiden osallisuus Paikallinen LAPE Kohtaamispaikkatoiminta Perhekeskus/satelliitti	Paikallinen LAPE – työryhmä kokoontuu säännöllisesti Kävijämäärien seuraaminen Palvelujen saatavuus	pysyvä	Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen henkilöstö Kymsojen henkilöstö Yhteistyö Haminan kaupungin kanssa	Perhekeskustoiminnan ja satelliittitoiminnan kehittäminen
2 <i>Monialaiset ja monitoimijaiset joustavasti tuotetut palvelut</i>	Miehikkälän ja Virolahden lasten, nuorten ja perheiden parissa toimivat työntekijät aktiivisia ja tietoisia toinen toisistaan Matalan kynnyksen palvelut Oppilashuollon monialainen työ	Palvelut saatavilla Virolahdella ja Miehikkälässä	Jatkuva, tarpeeseen vastaaminen oikea-aikaisesti	Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen henkilöstö Oppilashuolto Kymsoite 4H, seurakunta, kunnan muut toimijat	Jalkautuvien palveluiden varmistaminen
3 <i>Perheiden kokonaisvaltaisen elämäntilanteen parempi huomioituminen eri asiantuntijoiden työkäytänteitä kehittämällä</i>	Rakennetaan luottamusta Saadaan lupa monialaiselle yhteistyölle Perheiden asioiden joustava siirtyminen vaiheesta toiseen Koulutaudutaan uusiin työkäytänteisiin	Palvelujen saatavuus ja sujuvuus Asiakastyytyväisyys	Jatkuvaa	Perheiden kanssa työskentelevät kunnan ja Kymsoite viranhaltijat ja työntekijät sekä heidän kanssaan työskentelevät asiantuntijat	Lapsivaikutusten arvioinnin käyttöönotto

SÄHKÖISESTI ALLEKIRJOITETTU

Saarela Teppo, lakimies, 2820 Hallinto 23.12.2022

PÄÄTAVOITE I: Lasten, nuorten ja perheiden arjen hyvinvointi lisääntyy

	välitavoite	toimenpide	mittari / toteutuminen	aikataulu	toimija(t) / toteuttaja(t)	seuranta / arviointi / ohjaus
	<i>Missä on onnistuttava?</i>	<i>Mitä ja miten se tehdään?</i>	<i>Miten mitataan onnistuminen?</i>	<i>Milloin?</i>	<i>Kuka / ketkä?</i>	<i>Esim. Resurssin käyttö, muita huomioita?</i>
1	<i>Lasten ja nuorten arvostaminen</i>	Kohtaaminen ja kuuleminen Riittävästi aikaa Itsemäärääminen, osallisuus Ympäristö jossa kohdataan Laadukkaat palvelut lapsille ja nuorille	Halu kontaktin jatkumiseen Riittävät resurssoinnit henkilöstöön	Vuosittain Pysyvää	Kuntapäättäjät Hyvinvointilautakunta Nuva Nuorisotoimi Varhaiskasvatus Perusopetus	Talousarvio/ riittävä budjetointi Itsearviointi Kouluttautuminen Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma
2	<i>Vanhemmuuden tukeminen</i>	Tukikäynnit neuvolassa Perhetyö / Nepsy Tukipalvelut (esim. psyk / päihde) Monialainen yhteistyö / verkostotyö Vertaisryhmät/ Teemaillat Vahvuuksien löytäminen Arviointikeskustelut ja varhaiskasvatuskeskustelut ja arviointikeskustelut perusopetuksessa Palveluohjaus Päivittäiset kohtaamiset Aamu- ja iltapäivätoiminta	Vanhemmuuden arviointi Muutos Vähintään 1x vuosi arviointi ja varhaiskasvatuskeskustelut Tyytyväiset asiakkaat	Vauvaryhmät Taaperon vanhempana Teini-ikäisen vanhemmat (tulossa) Vuosittain Pysyvää	Nuorisotoimi Varhaiskasvatus Perusopetus Terveystieteiden yksikön henkilöstö	Lasten varhaiskasvatussuunnitelman seuranta Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman seuranta Aamu- ja iltapäivätoiminnan seuranta
3	<i>Lapsen oikeuksien toteutuminen erotilanteessa</i>	Lapsen /nuoren kuuleminen Yhteistyötahot KYMSOTE Perhetyö Eroverkosto	Miten lapsi/nuori voi? Kouluterveyskysely Hyvinvointikyselyt	Jatkuvaa Joka toinen vuosi kouluterveyskysely	Terveystieteiden yksikön henkilöstö Kymsote Opiskelijahuolto	
4	<i>Lasten ja nuorten terveyden edistäminen</i>	Lakisääteiset tarkastukset neuvolassa ja koulussa: ohjaus ja seuranta. Tukikäynnit Yhteisöllisyys, vertaisuus Liikkuva varhaiskasvatus Liikkuva koulu Liikuntaharrastusten tukeminen Terveelliset ruokailutottumukset	Fyysisen aktiivisuuden suositusten toteutuminen Move-testit Kouluterveyskysely	Pysyvä	Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen henkilöstö Liikunta- ja vapaa-aikatoimi Yhdistykset ja seurakunnat	Budjetointi Arviointi- ja vesokeskustelut Liikuntaharrastus rahan saajat ja seurojen harrastajamäärät Liikuntasuhteeri

SÄHKÖISESTI ALLEKIRJOITETTU

Saarela Teppo, lakimies, 2820 Hallinto 23.12.2022

PÄÄTAVOITE I: Lasten, nuorten ja perheiden arjen hyvinvointi lisääntyy

	välitavoite	toimenpide	mittari / toteutuminen	aikataulu	toimija(t) / toteuttaja(t)	seuranta / arviointi / ohjaus
	<i>Missä on onnistuttava?</i>	<i>Mitä ja miten se tehdään?</i>	<i>Miten mitataan onnistuminen?</i>	<i>Milloin? Lyhyt kokeilu? Pysyvä toiminta?</i>	<i>Kuka / ketkä?</i>	<i>Esim. Resurssin käyttö, muita huomioita?</i>
5	Tuen oikea-aikainen ja yhdenvertainen saatavuus	Matala kynnys palveluihin Yhteistyö Moniammatillisuus Varhaiserityisopettajan palvelut Pedagoginen tuki Tukitoimien riittävä saatavuus Liikkuva ohjaamo/ Ohjaamo	Palveluiden saatavuus / hoitoon pääsy määräajoissa Varhainen puuttuminen	Tarve arvioidaan vähintään vuosittain	Varhaiskasvatus- ja opetushenkilöstö Opiskelijahuolto Kymsote, sosiaali- ja terveyspalvelut	Hyvinvointilautakunta Budjetointi Viranomaisyhteistyön sujuminen
6	Haasteellisessa asemassa olevien erityisryhmien tuen turvaaminen	Yhteistyö Kontaktin ylläpito, seuranta "perään katsominen" Saattaen vaihtaminen Etsivä nuorisotyö Erityisopetusresurssit Tarkoituksen mukaiset opetusryhmät Jopo Ohjaamo	Palveluiden saatavuus / hoitoonpääsy määräajoissa Varhainen puuttuminen Kouluterveyskysely	Vuosittain Kouluterveyskysely joka toinen vuosi	Varhaiskasvatus- ja opetushenkilöstö Opiskelijahuolto Kymsote, sosiaali- ja terveyspalvelut	Hyvinvointilautakunta Budjetointi Viranomaisyhteistyön sujuminen Tuntikehys
7	Turvallinen elinympäristö	Terveysneuvonta Turvallisuuskasvatus Fyysisesti terveet tilat ja turvalliset piha-alueet. Kiusaamisen ehkäisy. Liikennekasvatus	Huolehditaan rakennusten ja piha-alueiden sekä välineiden kunnosta. Puututaan mahdollisiin ristiriitatilanteisiin, havainnoidaan ja tunnistetaan tilanteet	Pysyvä	Tekninen toimi Varhaiskasvatushenkilöstö Opetushenkilöstö Nuoriso- ja vapaa-aikatoimi	Säännölliset rakennusten ja piha-alueiden huoltotoimenpiteet. Henkilöstön koulutus Budjetointi Liikenneturvallisuustyöryhmä

SÄHKÖISESTI ALLEKIRJOITETTU

Saarela Teppo, lakimies, 2820 Hallinto 23.12.2022

PÄÄTAVOITE II: Lasten, nuorten ja perheiden osallisuus ja yhteisöllisyys vahvistuvat

	välitavoite	toimenpide	mittari / toteutuminen	aikataulu	toimija(t) / toteuttaja(t)	seuranta / arviointi / ohjaus
	<i>Missä on onnistuttava?</i>	<i>Mitä ja miten se tehdään?</i>	<i>Miten mitataan onnistuminen?</i>	<i>Milloin?</i>	<i>Kuka / ketkä?</i>	<i>Esim. Resurssin käyttö, muita huomioita?</i>
1	<i>Yhdenvertaiset mahdollisuudet tavata, toimia ja vaikuttaa</i>	Riittävä tiedottaminen Tasapuolinen saavutettavuus Mahdollisuus vaikuttaa esim. vertaisryhmien teemoihin Vanhempainillat Suunnitelmallisuus	Osallisuuden määrä Mielenkiintoiset aihepiirit	Pysyvä	Varhaiskasvatushenkilöstö Opetustoimi Nuorisotoimi Asiantuntija-alustukset	Vanhempainillan onnistumisen arviointi palautteiden kautta. Varhaiskasvatushenkilöstön omat palautekeskustelut. Budjetointi Resurssien kohdentaminen
2	<i>Lapsilla ja nuorilla on tiloja joissa heitä kohdataan yksilönä ja yhteisön jäsenenä</i>	Kohtaamispaikka toiminta Perhekahvila Nuorisotilat Varhaiskasvatus- ja perusopetustilat Harrastetilat Ohjaamo	Kävijöiden määrä Palautteet	Jatkuvaa	Varhaiskasvatushenkilöstö Opetustoimi Nuorisotoimi Tekninen toimi	Budjetointi Kiinteistöjen hoito
3	<i>Hyvin saavutettavat fyysisesti ja sosiaalisesti esteettömät palvelut ja toiminnot</i>	Kohtaamispaikka toiminta Perhekahvila Nuorisotilat Varhaiskasvatus- ja perusopetustilat Harrastetilat Ohjaamo Tilojen esteettömyys hyvä Hissi, rampit	Palautteet	Jatkuvaa	Varhaiskasvatushenkilöstö Opetustoimi Nuorisotoimi Tekninen toimi Terveystalo	Budjetointi Kiinteistöjen hoito
4	<i>Uusia, yhteisesti suunniteltuja kuulemis- ja palautekäytäntöjä</i>	Kohtaamispaikan ideariihen asukasverkostojäsenet Palautelaatikot Asiakastyytyväisyys kyselyt Nuva Järjestöfoorumi	Palautteet Osallisuus Kyselyt	Jatkuvaa	Terveystalo Varhaiskasvatushenkilöstö Opetustoimi Nuorisotoimi	Suunnittelu Yhteistyö Lasten- ja nuortenhyvinvointisuunnitelma Hyvinvointilautakunta Lava

SÄHKÖISESTÄ LAIKKUNNASTA

Saarela Teppo, lakimies, 2820 Hallinto 23.12.2022

PÄÄTAVOITE II: Lasten, nuorten ja perheiden osallisuus ja yhteisöllisyys vahvistuvat

välitavoite	toimenpide	mittari / toteutuminen	aikataulu	toimija(t) / toteuttaja(t)	seuranta / arviointi / ohjaus
<i>Missä on onnistuttava?</i>	<i>Mitä ja miten se tehdään?</i>	<i>Miten mitataan onnistuminen?</i>	<i>Milloin? Lyhyt kokeilu? Pysyvä toiminta?</i>	<i>Kuka / ketkä?</i>	<i>Esim. Resurssin käyttö, muita huomioita?</i>
5 <i>Lähiyhteisöt mukana osallisuuden luomisessa</i>	Hyvä yhteistyö peruspalvelut + MLL ja SRK kanssa Maakunnallinen yhteistyö Yhteiset tapahtumat Kyläyhteisöt Ohjaamot Etsivä nuorisotyö Perusopetus	Kävijämäärä	Jatkuvaa Projektit ja hankkeet kausiluontoisia	Alueverkosto Kymsote Maakunnalliset yhteistyökumppanit Kansainväliset yhteistyökumppanit Järjestöt ja seurat Kyläyhdistykset Seurakunta	Budjetointi Henkilöstöresurssit Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma
6 <i>Palveluiden kehittäminen kuuntelemalla ja perehtymällä asiakkaiden kokemuksiin</i>	Nuva Oppilaskuntatyö Ammattilaisten jalkautuminen perhekahvilaan (neuvola/perhetyö n.2xkk) Asiakasraati kokoontuu säännöllisesti Asiakaskyselyt Lapsen vasukeskustelut/arviointikeskustelut Lapsen kuuleminen	Lava Lasten- ja nuorten hyvinvointisuunnitelma Kyselyt Asiakaskyselyiden tulokset ja palautteisiin vastaaminen. Kehittämistoimenpiteet. Lasta osallistavat palautemenetelmät.	Jatkuvaa	Terveystalo Varhaiskasvatushenkilöstö Opetustoimi/ Yhteisöllinen oppilashuolto Nuorisotoimi	Lava Lasten- ja nuorten hyvinvointisuunnitelma Kyselyt Hyvinvointilautakunta Säännöllinen seuranta ja arviointi

SÄHKÖISESTI ALLEKIRJOITETTU

Saarela Teppo, lakimies, 2820 Hallinto 23.12.2022

PÄÄTAVOITE III:

Lasten, nuorten ja perheiden parissa toimivien monialainen verkostotyö kehittyy ja jalkautuu

välitavoite	toimenpide	mittari / toteutuminen	aikataulu	toimija(t) / toteuttaja(t)	seuranta / arviointi / ohjaus
<i>Missä on onnistuttava?</i>	<i>Mitä ja miten se tehdään?</i>	<i>Miten mitataan onnistuminen?</i>	<i>Milloin?</i>	<i>Kuka / ketkä?</i>	<i>Esim. Resurssin käyttö, muita huomioita?</i>
1 <i>Lapsi, nuori ja perhelähtöinen moniammatillinen työote yli sektorirajojen</i>	Sujuva yhteistyö jatkuu ja entisestään kehittyy Verkostotyö perheen ympärillä Perheen osallisuus Lape Perhekeskus Järjestöyhteistyö	Palveluiden saatavuus/ sujuvuus/helppous Kävijämäärät	Pysyvää	Varhaiskasvatuksen opettajat Neuvola/terveydenhoitajat Lapsen kanssa toimivat asiantuntijat Huoltajat Terveystalo, srk Perusopetus Nuorisotoimi Liikuntatoimi Kymsote	Budjetointi Kehittäminen Työntekijöiden yhteiset koulutus- ja kehittämispäivät
2 <i>Monialaiset ja monitoimijaiset joustavasti tuotetut palvelut</i>	Joustavat, matalan kynnyksen palvelut (mm. neuvola, koulu th, psyk.sh, psykologi, päihdetyö) Yhteistyö	Palveluiden saatavuus/ sujuvuus/helppous Kävijämäärät	Välillä liian nopeasti muuttuvaa Jatkuvaa	Varhaiskasvatuksen opettajat Neuvola/terveydenhoitajat Lapsen kanssa toimivat asiantuntijat Terveystalo, srk Perusopetus Nuorisotoimi Liikuntatoimi Kymsote	Budjetointi Kehittäminen
3 <i>Perheiden kokonaisvaltaisen elämäntilanteen parempi huomioituminen eri asiantuntijoiden työkäytänteitä kehittämällä</i>	Verkostotyö, tiedon jakaminen Perheen ympärille koottava moniammatillinen toimijaryhmä EI päällekkäisyyksiä EI tuella tukahduttamista Yhteinen asiakas / asiakasperhe!!! Ennaltaehkäisevä työote	Palveluiden saatavuus/ sujuvuus/helppous Kävijämäärät Asiakastyytyväisyys	Jatkuvaa	Varhaiskasvatuksen opettajat Neuvola/terveydenhoitajat Lapsen kanssa toimivat asiantuntijat Terveystalo, srk Perusopetus Nuorisotoimi Liikuntatoimi Kymsote	Lava Budjetointi Säännöllinen seuranta ja arviointi

SÄHKÖISESTI ALLEKIRJOITETTU

Saarela Teppo, lakimies, 2820 Hallinto 23.12.2022

PÄÄTAVOITE I: Lasten, nuorten ja perheiden arjen hyvinvointi lisääntyy

	välitavoite	toimenpide	mittari / toteutuminen	aikataulu	toimija(t) / toteuttaja(t)	seuranta / arviointi / ohjaus
	<i>Missä on onnistuttava?</i>	<i>Mitä ja miten se tehdään?</i>	<i>Miten mitataan onnistuminen?</i>	<i>Milloin?</i>	<i>Kuka / ketkä?</i>	<i>Esim. Resurssin käyttö, muita huomioita?</i>
1	<i>Lasten ja nuorten arvostaminen</i>	Seurakuntien kasvatustyön tehtävä on mahdollistaa jokaisen kasvua omana itsenään, lähimmäisenä ja yhteisönsä jäsenenä.	Säännöllinen palautteen kerääminen lapsilta, nuorilta ja vanhemmilta. Kävijämäärät tilastoidaan.	Toimintakauden kestävä tai kertaluontoinen tapahtuma.	Seurakuntien työntekijät yhdessä vapaaehtoisten tai muiden toimijoiden kanssa	Vasu-keskustelut vanhempien kanssa Seurakuntalaisten innostaminen, tukeminen ja kannustaminen. Nuorilta ja perheiltä saatu palaute
2	<i>Vanhemmuuden tukeminen</i>	Perhekerhotyö, erilaiset vertaistukiryhmät ja -leirit. Perheiden taloudellinen tukeminen diakoniantyön kautta Perheasian neuvottelukeskusten tuki parisuhteeseen ja vanhemmuuteen.	Palautteen kerääminen, kävijämäärät tilastoidaan, Henkilökohtaisten keskustelujen määrä tilastoidaan	Toimintakauden kestävä tai kertaluontoinen tapahtuma.	Seurakuntien työntekijät yhdessä vapaaehtoisten tai muiden toimijoiden kanssa.	
3	<i>Lapsen oikeuksien toteutuminen erotilanteessa</i>	Perheasian neuvottelukeskusten toiminta ja seurakuntien eroperheille tarkoitetut vertaistukiryhmät	Kävijämäärät, palaute	Kertaluontoinen tai muutaman kerran tapaaminen	Perheasianneuvottelukeskusten työntekijät, seurakuntien työntekijät	
4	<i>Lasten ja nuorten terveyden edistäminen</i>	Toiminnassa kannustetaan terveelliseen elämäntapaan. Liikkuva seurakunta -ohjelma Yhteistyö terveydenhuollon toimijoiden kanssa.	Kävijämäärät, palaute. Kehittäminen yhdessä vanhempien kanssa, perheiden toiveiden huomioiminen	Toimintakauden kestävä tai kertaluontoinen tapahtuma.	Seurakuntien työntekijät yhdessä vapaaehtoisten tai muiden toimijoiden kanssa	

SÄHKÖISESTI ALLEKIRJOITETTU

Saarela Teppo, lakimies, 2820 Hallinto 23.12.2022

PÄÄTAVOITE I: Lasten, nuorten ja perheiden arjen hyvinvointi lisääntyy

välitavoite	toimenpide	mittari / toteutuminen	aikataulu	toimija(t) / toteuttaja(t)	seuranta / arviointi / ohjaus
<i>Missä on onnistuttava?</i>	<i>Mitä ja miten se tehdään?</i>	<i>Miten mitataan onnistuminen?</i>	<i>Milloin? Lyhyt kokeilu? Pysyvä toiminta?</i>	<i>Kuka / ketkä?</i>	<i>Esim. Resurssin käyttö, muita huomioita?</i>
5 <i>Tuen oikea-aikainen ja yhdenvertainen saatavuus</i>	Säännöllisessä toiminnassa huomioidaan ja kannustetaan terveelliseen elämän tapaan esim. liikumiseen ja terveelliseen ruokailuun. Liikkuva seurakunta –ohjelma Yhteistyö terveydenhuollon toimijoiden kanssa.	Kävijämäärät, palaute. Kehittäminen yhdessä vanhempien kanssa, perheiden toiveiden huomioiminen	Toimintakauden kestävä tai kertaluontoinen tapahtuma.	Seurakuntien työntekijät yhdessä vapaaehtoisten tai muiden toimijoiden kanssa	
6 <i>Haasteellisessa asemassa olevien erityisryhmien tuen turvaaminen</i>	Toimintaan voivat osallistua erityistä tukea tarvitsevat lapset ja nuoret.. Kehitysvammaisten rippikoulut Diakoniatyön kautta tuki mm. pähide- ja talousvaikeuksissa	Kävijämäärät ja palaute, tavoitettavuuden ja oikean tiedon saamisen / tavoitavuus	Pysyvä toiminta	Seurakuntien työntekijät	
7 <i>Turvallinen elinympäristö</i>	Turvalliset tilat, ensiaputaitoiset työntekijät	Tilat tarkastetaan (valvova viranomaisen) ja työsuojelupäällikkö valvoo. Ensiapukoulutus työntekijöille.	Pysyvä toiminta	Seurakuntien työntekijät	

SÄHKÖISESTI ALLEKIRJOITETTU

Saarela Teppo, lakimies, 2820 Hallinto 23.12.2022

PÄÄTAVOITE II: Lasten, nuorten ja perheiden osallisuus ja yhteisöllisyys vahvistuvat

	välitavoite	toimenpide	mittari / toteutuminen	aikataulu	toimija(t) / toteuttaja(t)	seuranta / arviointi / ohjaus
	<i>Missä on onnistuttava?</i>	<i>Mitä ja miten se tehdään?</i>	<i>Miten mitataan onnistuminen?</i>	<i>Milloin?</i>	<i>Kuka / ketkä?</i>	<i>Esim. Resurssin käyttö, muita huomioita?</i>
1	<i>Yhdenvertaiset mahdollisuudet tavata, toimia ja vaikuttaa</i>	Toiminta on avointa ja maksutonta kaikille. Seurakunnissa nuorten vaikuttajaryhmät. Isostoiminta ja kerhonojajakoulutus avointa kaikille	Vaikuttajaryhmien olemassaolo, kävijämäärät, palaute, nuorten määrä eri koulutuksissa.	Pysyvä	Seurakuntien työntekijät (nuorisotyöntekijät, lastenohjaajat, kasvatuksen papit, kasvatuksen diakoniatyöntekijät)	
2	<i>Lapsilla ja nuorilla on tiloja joissa heitä kohdataan yksilöinä ja yhteisön jäseninä</i>	Seurakunnilla runsaasti tiloja, myös lasten ja nuorten toimintaan tarkoitettuja omia tiloja. Yhteistyössä myös muiden toimijoiden tiloissa.	Työntekijöiden tavoitettavuus, tilojen saavutettavuus ja esteettömyys	Pysyvä	Seurakuntien työntekijät yhdessä vapaaehtoisten tai muiden toimijoiden kanssa.	
3	<i>Hyvin saavutettavat fyysisesti ja sosiaalisesti esteettömät palvelut ja toiminnot</i>	Tilat ovat esteettömät, saavutettavat ja työntekijöitä on toiminnassa läsnä. Sähköiset palvelut ovat saavutettavat, helpot.	Palaute, kehittäminen yhdessä seurakuntalaisten kanssa	Pysyvä	Seurakuntien työntekijät yhdessä vapaaehtoisten tai muiden toimijoiden kanssa.	
4	<i>Uusia, yhteisesti suunniteltuja kuulemis- ja palautekäytäntöjä otetaan käyttöön</i>	Palautteen kerääminen säännöllisesti Perheet mukana kehittämässä toimintaa	Kerätty palaute, sähköiset palautteenantomahdollisuudet, sosiaalinen media	Pysyvä	Seurakuntien työntekijät yhdessä vapaaehtoisten tai muiden toimijoiden kanssa.	

SÄHKÖISESTI ALLEKIRJOITETTU

Saarela Teppo, lakimies, 2820 Hallinto 23.12.2022

PÄÄTAVOITE II: Lasten, nuorten ja perheiden osallisuus ja yhteisöllisyys vahvistuvat

	välitavoite	toimenpide	mittari / toteutuminen	aikataulu	toimija(t) / toteuttaja(t)	seuranta / arviointi / ohjaus
	<i>Missä on onnistuttava?</i>	<i>Mitä ja miten se tehdään?</i>	<i>Miten mitataan onnistuminen?</i>	<i>Milloin?</i>	<i>Kuka / ketkä?</i>	<i>Esim. Resurssin käyttö, muita huomioita?</i>
5	<i>Lähiyhteisöt mukana osallisuuden luomisessa</i>	<p>Suunnitellaan ja koordinoidaan tapahtumia yhteistyössä eri toimijoiden kanssa.</p> <p>Yhteistyö alueiden hyvinvointiryhmien, perhekeskusverkostojen ja järjestöjen kanssa.</p> <p>Yhteistyö koulujen, päiväkotien ja kaupungin nuorisopalveluiden kanssa.</p>	Yhteistyön sujuvuus, määrä, kävijöiden palaute	Yhteistyö pysyvää	Seurakuntien työntekijät yhdessä vapaaehtoisten tai muiden toimijoiden kanssa	
6	<i>Palveluiden kehittäminen kuuntelemalla ja perehtymällä asiakkaiden kokemuksiin</i>	<p>Keskustelu ja palautteen kysyminen.</p> <p>Arjessa mukana oleminen siellä missä nuoret ovat eli omien tapahtumien, tilaisuuksien, leirien, retkien lisäksi koulussa ja somessa.</p>	Kokemusten huomioiminen toiminnan suunnittelussa, kerätty palaute ja sen määrä	Pysyvä	Seurakuntien työntekijät (lastenohjaajat, nuorisotyöntekijät, kasvatuksen papit, kasvatuksen diakonit)	

SÄHKÖISESTI ALLEKIRJOITETTU

Saarela Teppo, lakimies, 2820 Hallinto 23.12.2022

PÄÄTAVOITE III:

Lasten, nuorten ja perheiden parissa toimivien monialainen verkostotyö kehittyy ja jalkautuu

välitavoite	toimenpide	mittari / toteutuminen	aikataulu	toimija(t) / toteuttaja(t)	seuranta / arviointi / ohjaus
<i>Missä on onnistuttava?</i>	<i>Mitä ja miten se tehdään?</i>	<i>Miten mitataan onnistuminen?</i>	<i>Milloin? Lyhyt kokeilu? Pysyvä toiminta?</i>	<i>Kuka / ketkä?</i>	<i>Esim. Resurssin käyttö, muita huomioita?</i>
1 <i>Lapsi, nuori ja perhelähtöinen moniammatillinen työote yli sektorirajojen</i>	Seurakunnan oma työalarajat ylittävä yhteistyö sekä yhteistyö muiden kanssa: perhekeskusverkosto, perhekahvilat, kohtaamispaikkatoiminta, ohjaamo, Eroverkosto – moniammatillinen perhevalmennus, kaupungin nuorisotyö	Osallistujamäärät, palaute, yhteistyön määrä ja sujuvuus	Pysyvää toimintaa ja kertaluontoisia tapahtumia	Seurakuntien työntekijät) yhdessä vapaaehtoisten tai muiden toimijoiden kanssa	
2 <i>Monialaiset ja monitoimijaiset joustavasti tuotetut palvelut</i>	Varhaiskasvatuksen avoin toiminta yhteistyössä kaupungin kanssa. Katsomuskasvatuksen tukeminen päivähoitossa. Välituntitoiminta ja oppituntivierailut kouluissa. Diakoniatyössä yhteistyö kaupungin sosiaalitoimen kanssa, lastensuojelun ja järjestöjen kanssa.	Palaute, perheiden tyytyväisyys, yhteistyön sujuvuus	Pysyvää	Seurakuntien työntekijät yhdessä vapaaehtoisten tai muiden toimijoiden kanssa	
3 <i>Perheiden kokonaisvaltaisen elämäntilanteen parempi huomioituminen eri asiantuntijoiden työkäytänteitä kehittämällä</i>	Työntekijöiden kouluttaminen, yhteiset koulutukset eri toimijoiden kanssa, tiedon jakaminen vanhempainiltojen yms. kautta,	Koulutuksiin osallistujien määrä, ammattitaitoisen henkilöstön kehittäminen	Pysyvää	Seurakuntien työntekijät	

SÄHKÖISESTI ALLEKIRJOITETTU

Saarela Teppo, lakimies, 2820 Hallinto 23.12.2022

PÄÄTAVOITE I: Lasten, nuorten ja perheiden arjen hyvinvointi lisääntyy

	välitavoite	toimenpide	mittari / toteutuminen	aikataulu	toimija(t) / toteuttaja(t)	seuranta / arviointi / ohjaus
	<i>Missä on onnistuttava?</i>	<i>Mitä ja miten se tehdään?</i>	<i>Miten mitataan onnistuminen?</i>	<i>Milloin?</i>	<i>Kuka / ketkä?</i>	<i>Esim. Resurssin käyttö, muita huomioita?</i>
1	<i>Lasten ja nuorten arvostaminen</i>	Lapsen identiteetin tukeminen, arvostaminen ja äänen kuuleminen, turvallisia ja esteettömiä tiloja toimia ja tutustua, kohtaamispaikkoja, koulujen oppilaskuntien kuuleminen	Säännöllinen palautteen kerääminen kohderyhmältä, kävijämäärien / kohdattujen tilastointi	Järjestöjen pysyvää toimintaa sekä hanketoimintaa	KVY ry / vammaiset Monikulttuurisuuskeskus Saaga/ maahanmuuttajat Kumppanuustalo Hilma Vanhempainyhdistykset Kymenlaakson Liikunta ry Kymenlaakson Martat	
2	<i>Vanhemmuuden tukeminen</i>	Tiedon saavutettavuus ja selkeäkielisyys, vertaistuki, kokemustiedon jakaminen, matalan kynnyksen palvelut, avoin tiedottaminen, keskusteleva työote, tasavertaisuus, ryhmätoiminta, perheiden varhainen tukeminen, päihteettömyyteen tukeminen sekä mielenterv. Tukeminen	Palautteet ja määrät (uutiskirjeet, tiedotteet, ryhmät)	Järjestöjen pysyvää toimintaa sekä hanketoimintaa	Monikulttuurisuuskeskus Saaga KVY ry Ehyt ry Hilma Vanhempainyhdistykset Yhteiset ympyrät/ Hamina Kymenlaakson Martat Kaakkois-Suomen sosiaalipsykiatrisen yhdistys Kakspy ry Näkövammaisten liitto	
3	<i>Lapsen oikeuksien toteutuminen erotilanteessa</i>	Maahanmuuttajille: Keskusteluapua, yksilöohjausta, kulttuuritulkkausta	Palautteet	Saagan perustoimintaa	Monikulttuurisuuskeskus Saaga	
4	<i>Lasten ja nuorten terveyden edistäminen</i>	Liikkuva varhaiskasvatus -ohjelma, Liikkuva koulu ja -opiskelu toimintamalli, Menesty päihteettä -konsepti junioriurheiluun, seksuaalikasvatus, terveysneuvonta, haitallisten perinteiden ennaltaehkäisy, mielenterveyden ja päihteettömyyden harrastustoiminnan kautta, retket, leirit	Yhteiskehittäminen ja -toiminta, koulutusten määrät, yhteistyötapaamiset		KymLi Ehyt ry Saaga Hilma Martat	

SÄHKÖISESTI ALLEKIRJOITETTU

Saarela Teppo, lakimies, 2820 Hallinto 23.12.2022

PÄÄTAVOITE I: Lasten, nuorten ja perheiden arjen hyvinvointi lisääntyy

välitavoite	toimenpide	mittari / toteutuminen	aikataulu	toimija(t) / toteuttaja(t)	seuranta / arviointi / ohjaus
<i>Missä on onnistuttava?</i>	<i>Mitä ja miten se tehdään?</i>	<i>Miten mitataan onnistuminen?</i>	<i>Milloin?</i>	<i>Kuka / ketkä?</i>	<i>Esim. Resurssin käyttö, muita huomioita?</i>
5 <i>Tuen oikea-aikainen ja yhdenvertainen saatavuus</i>	Tiedottaminen palveluista monipuolisia kanavia käyttäen, matalan kynnyksen maksuton infopiste, perhekeskusten ja järjestöjen yhteistyö (esim. tiedon tuottaminen, jakaminen, vertaistuki, ryhmät, puheeksiotto, tunnetaan toimijat, asiakaspolut), neuvontaa ilman ajanvarausta	Palautteet; kohderyhmän huomioiminen, yhteistilaisuudet, järjestöt löytyvät palvelupoluista, järjestöihin ohjaaminen ja järjestöistä ohjaaminen		Saaga Ehyt Hilma KVY Kymli Martat Näkövammaisten liitto	
6 <i>Haasteellisessa asemassa olevien erityisryhmien tuen turvaaminen</i>	Tiedottaminen palveluista monipuolisia kanavia käyttäen, matalan kynnyksen maksuton infopiste, perhekeskusten ja järjestöjen yhteistyö (esim. tiedon tuottaminen, jakaminen, vertaistuki, ryhmät, puheeksiotto, tunnetaan toimijat, asiakaspolut), neuvontaa ilman ajanvarausta, järjestöjen vaikuttamisviestintä ja -toiminta, koulutukset ja materiaalit ammattilaisille, sijoitettujen lasten vanhemmuuden tukeminen, päihteettömyyteen tukeminen, miel.terv. tukeminen	Tiedotkanavien listaaminen, "tiedottamisen määrä", materiaalien määrä ja toimivuus, palautteet		Ehyt KVY Saaga Martat Kakspy ry Näkövammaisten liitto	
7 <i>Turvallinen elinympäristö</i>	Hyvien väestösuhteiden luominen, rasismien ja syrjinnänvastaisuus, suvaitsevaisuus ja sen lisääntyminen, yhteisöllinen työtapo, esteetön ympäristö, saavutettavuus (palvelut, leikkikentät, digi jne), turvalliset aikuiset ja elinympäristöt (järjestöjen tuki)	Palautteet, kyselyt		Saaga KVY Ehyt Martat Näkövammaisten liitto	

SÄHKÖISESTI ALLEKIRJOITETTU

Saarela Teppo, lakimies, 2820 Hallinto 23.12.2022

PÄÄTAVOITE II: Lasten, nuorten ja perheiden osallisuus ja yhteisöllisyys vahvistuvat

välitavoite	toimenpide	mittari / toteutuminen	aikataulu	toimija(t) / toteuttaja(t)	seuranta / arviointi / ohjaus
<i>Missä on onnistuttava?</i>	<i>Mitä ja miten se tehdään?</i>	<i>Miten mitataan onnistuminen?</i>	<i>Milloin?</i>	<i>Kuka / ketkä?</i>	<i>Esim. Resurssin käyttö, muita huomioita?</i>
1 <i>Yhdenvertaiset mahdollisuudet tavata, toimia ja vaikuttaa</i>	Kohtaamispaikkatoiminta esteettömyys huomioiden, nuorisotoiminta, vapaaehtoistyö, järjestöjen jäsenyys, asiakasraadit, vaihtoehtoisia tapoja tavata ja toimia (digi) – järjestöt tarjoavat mahdollisuuksia (tietokoneet, tabletit, pelikoneet)	Määrät, palaute		Saaga Hilma KVY Martat Ehyt	
2 <i>Lapsilla ja nuorilla on tiloja joissa heitä kohdataan yksilönä ja yhteisön jäsenenä</i>	Erytisryhmien edunvalvonta: esteettömät tilat, jotta edes pääsee paikalle Digitapaamiset, yhteisöt	Tilat ovat esteettömiä, monipuolisien tapaamiskanavien listaaminen		Saaga KVY Hilma Martat	
3 <i>Hyvin saavutettavat fyysisesti ja sosiaalisesti esteettömät palvelut ja toiminnot</i>	Järjestöjen toteuttama edunvalvonta: syrjinnästä vapaa, poliittisesti ja uskonnollisesti sitoutumaton toiminta, maksuttomuus, lasten ja nuorten parissa toimivien ammattilaisten koulutukset kohtaamaan eri ryhmiä (järjestöjen erityisasiantuntemus), avustaminen tiloihin	Järjestöiltä tilatut koulutukset, lausunnot, kannanotot jne Asiakkaiden kokemustiedon hyödyntäminen		KVY ry Saaga Martat Näkövammaisten liitto	
4 <i>Uusia, yhteisesti suunniteltuja kuulemis- ja palautekäytäntöjä otetaan käyttöön</i>	Asiakasraatitoiminta, suoraan kohderyhmältä (lapset ja nuoret) kysyminen – jalkautuminen ja käytettävä sellaisia keinoja, joilla kaikki pystyvät vastaamaan (esim. hymiöillä vastaaminen)	Asiakasraadit, kyselyt, kerätty palaute		Saaga KVY Martat Ehyt	

SÄHKÖISESTI ALLEKIRJOITETTU

Saarela Teppo, lakimies, 2820 Hallinto 23.12.2022

PÄÄTAVOITE II: Lasten, nuorten ja perheiden osallisuus ja yhteisöllisyys vahvistuvat

välitavoite	toimenpide	mittari / toteutuminen	aikataulu	toimija(t) / toteuttaja(t)	seuranta / arviointi / ohjaus
<i>Missä on onnistuttava?</i>	<i>Mitä ja miten se tehdään?</i>	<i>Miten mitataan onnistuminen?</i>	<i>Milloin? Lyhyt kokeilu? Pysyvä toiminta?</i>	<i>Kuka / ketkä?</i>	<i>Esim. Resurssin käyttö, muita huomioita?</i>
5 <i>Lähiyhteisöt mukana osallisuuden luomisessa</i>	Koko kylä kasvattaa -verkot, "kohteesta tekijäksi", perheen rooli osallisuuden tukemisessa (esim. erityisryhmät), koulumummi ja lukumummi -toiminta (ylisukupolvisuuden tukeminen)	Yhteistyön sujuvuus, verkostojen toimivuus, palaute		Kyläyhdistykset Maahanmuuttajayhdistykset Yhteiset ympyrät/ Hamina KVY Martat	
6 <i>Palveluiden kehittäminen kuuntelemalla ja perehtymällä asiakkaiden kokemuksiin</i>	Kokemusasiantuntijuuden hyödyntäminen, Elävä kirjasto, järjestöjen erityisasiantuntyjuudet hyödyntäminen, erilaiset teemaviikot/ -päivät	Kuinka paljon käytetty kokemusasiantuntyjuutta a ym. asiantuntyjuutta		KVY Saaga Hilma Martat Näkövammaisten liitto Ehyt	

SÄHKÖISESTI ALLEKIRJOITETTU

Saarela Teppo, lakimies, 2820 Hallinto 23.12.2022

PÄÄTAVOITE III:

Lasten, nuorten ja perheiden parissa toimivien monialainen verkostotyö kehittyy ja jalkautuu

välitavoite	toimenpide	mittari / toteutuminen	aikataulu	toimija(t) / toteuttaja(t)	seuranta / arviointi / ohjaus
<i>Missä on onnistuttava?</i>	<i>Mitä ja miten se tehdään?</i>	<i>Miten mitataan onnistuminen?</i>	<i>Milloin? Lyhyt kokeilu? Pysyvä toiminta?</i>	<i>Kuka / ketkä?</i>	<i>Esim. Resurssin käyttö, muita huomioita?</i>
1 <i>Lapsi, nuori ja perhelähtöinen moniammatillinen työote yli sektorirajojen</i>	Perhekeskusverkostoihin järjestöt monipuolisesti mukaan Järjestöjen voimavarat tunnustetaan ja hyödynnetään (palvelut, asiantuntijuus ym.) Kolmannen sektorin näkeminen tasa-arvoisena toimijana (työryhmät, valmistelu jne.), järjestöjen ”hiljaisen tiedon” hyödyntäminen, työparimallin hyödyntäminen (ammattilainen järjestöstä, kokemus.as.tuntija, Kymsoten amm., järjestöjen kehittämät sisältömallit esim. neuvolatyössä)	Järjestöt mukana työryhmissä ja yhteistyössä, kehittämistyöhön osallistaminen verkostotyöskentelyn kautta		Saaga KVY Hilma Martat Kakspy ry Näkövammaisten liitto Ehyt	Moniammatillisuuden toteuttaminen vaatii yhdessä luotuja yhteistyörakenteita. Niitä rakennetaan ja ylläpidetään toisiaan arvostavassa toimintakulttuurissa jatkuvan vuoropuhelun kautta. Haminassa hyviä esimerkkejä onnistuneesta yhteistyöstä
2 <i>Monialaiset ja monitoimijaiset joustavasti tuotetut palvelut</i>	Järjestöjen tarjoama tuki, apu ja palvelut ovat aidosti osana palveluketjuja ja asiakaspolkuja, järjestöjen tiedot ammattilaisille palveluohjauksessa, järjestösektorin arvostus, molemminpuolinen luottamus	Järjestöt sisällä palvelupoluissa ja palveluohjauksessa		Saaga KVY Hilma Martat Kakspy ry Ehyt	
3 <i>Perheiden kokonaisvaltaisen elämäntilanteen parempi huomioituminen eri asiantuntijoiden työkäytänteitä kehittämällä</i>	Järjestöjen tarjoama tuki, apu ja palvelut ovat aidosti osana palveluketjuja ja asiakaspolkuja, järjestöjen tiedot ammattilaisille palveluohjauksessa, järjestösektorin arvostus, molemminpuolinen luottamus	Järjestöt sisällä palvelupoluissa ja palveluohjauksessa		Saaga KVY Hilma Martat Kakspy ry Näkövammaisten liitto Ehyt	

SÄHKÖISESTÄ ALKURJOITETTU

PÄÄTAVOITE I: Lasten, nuorten ja perheiden arjen hyvinvointi lisääntyy

välitavoite	toimenpide	mittari / toteutuminen	aikataulu	toimija(t) / toteuttaja(t)	seuranta / arviointi / ohjaus
<i>Missä on onnistuttava?</i>	<i>Mitä ja miten se tehdään?</i>	<i>Miten mitataan onnistuminen?</i>	<i>Milloin?</i>	<i>Kuka / ketkä?</i>	<i>Esim. Resurssin käyttö, muita huomioita?</i>
1 <i>Lasten ja nuorten arvostaminen</i>	Kannustava vuorovaikutus/ ICDP-ohjelma on käytössä kaikissa Kymenlaakson Ensi- ja turvakotiyhdistyksen toiminoissa/ palveluissa.	Työntekijöiden koulutukset ICDP-ryhmien määrä Asiakaspalautteet	Pysyvää	Kymenlaakson Ensi- ja turvakotiyhdistys ry. (Päiväryhmä Untuva, Järjestölähtöinen avopalvelu, Väkivaltatyön palvelukeskus Pysäkki, Pidä kiinni-avopalveluyksikkö Nuppu, Tapaamispaikka Esikko, Alvari-perhetyö)	
2 <i>Vanhemmuuden tukeminen</i>	Kannustava vuorovaikutus/ ICDP-ohjelma on käytössä kaikissa Kymenlaakson Ensi- ja turvakotiyhdistyksen toiminoissa/ palveluissa.	Työntekijöiden koulutukset ICDP-ryhmien määrä Asiakaspalautteet	Pysyvää	Kymenlaakson Ensi- ja turvakotiyhdistys ry.	
3 <i>Lapsen oikeuksien toteutuminen erotilanteessa</i>	Kaksi kotia -sovelluksesta tiedottaminen ja sen levittäminen alueen asukkaille ja työntekijöille. Ero-chat	Info-tilaisuuksien määrä (eroverkostot, perkehahvilat yms. tilaisuudet) Some-markkinoinnin määrä	Pysyvää	Kymenlaakson Ensi- ja turvakotiyhdistys ry.	
4 <i>Lasten ja nuorten terveyden edistäminen</i>					

SÄHKÖISESTI ALLEKIRJOITETTU

Saarela Teppo, lakimies, 2820 Hallinto 23.12.2022

PÄÄTAVOITE I: Lasten, nuorten ja perheiden arjen hyvinvointi lisääntyy

	välitavoite	toimenpide	mittari / toteutuminen	aikataulu	toimija(t) / toteuttaja(t)	seuranta / arviointi / ohjaus
	<i>Missä on onnistuttava?</i>	<i>Mitä ja miten se tehdään?</i>	<i>Miten mitataan onnistuminen?</i>	<i>Milloin?</i>	<i>Kuka / ketkä?</i>	<i>Esim. Resurssin käyttö, muita huomioita?</i>
5	<i>Tuen oikea-aikainen ja yhdenvertainen saatavuus</i>	Chat-auttaminen (Apua eroon, väkivaltaan, vauvan uneen, päihdeongelmallisille vauvaperheile)	Chat-auttamiskertojen määrä Asiakaspalaute	Pysyvä	Kymenlaakson Ensi- ja turvakotiyhdistys ry. yhdessä Ensi- ja turvakotien liiton kanssa	
6	<i>Haasteellisessa asemassa olevien erityisryhmien tuen turvaaminen</i>	Vaikeassa elämäntilanteessa (vaativa vauva-aika, lähisuhdeväkivalta, päihde- ja mielenterveysongelmat tai erotilanne) elävien perheiden auttaminen yksilö- ja ryhmämuotoisten tuen avulla.	Asiakaspalaute (Vaikuttavuus esiin -kysely) Työntekijöiden itse-arviointi työskentelyn onnistumisesta	Pysyvä	Kymenlaakson Ensi- ja turvakotiyhdistys ry.	
7	<i>Turvallinen elinympäristö</i>	Lasten ja nuorten kanssa työskentelevät osaavat ottaa väkivallan puheeksi. Välineenä Turva10 työkalu. Perehdytyskoulutuksia työntekijöille järjestetään tarpeeseen vastaten. Turvakamu – sovelluksesta tiedottaminen ja sen levittäminen	Perehdytyskoulutusten määrä Info-tilaisuuksien määrä	Pysyvää	Kymenlaakson Ensi- ja turvakotiyhdistys ry. (Väkivaltatyön palvelukeskus Pysäkki)	

SÄHKÖISESTI ALLEKIRJOITETTU

Saarela Teppo, lakimies, 2820 Hallinto 23.12.2022

PÄÄTAVOITE II: Lasten, nuorten ja perheiden osallisuus ja yhteisöllisyys vahvistuvat

	välitavoite	toimenpide	mittari / toteutuminen	aikataulu	toimija(t) / toteuttaja(t)	seuranta / arviointi / ohjaus
	<i>Missä on onnistuttava?</i>	<i>Mitä ja miten se tehdään?</i>	<i>Miten mitataan onnistuminen?</i>	<i>Milloin?</i>	<i>Kuka / ketkä?</i>	<i>Esim. Resurssin käyttö, muita huomioita?</i>
1	<i>Yhdenvertaiset mahdollisuudet tavata, toimia ja vaikuttaa</i>	Yhdistystoiminta mahdollistaa jäsenenä tai vapaaehtoisena toimimisen. Vaikeissa elämäntilanteissa eläville lapsiperheille järjestetään vertaistuellisia ryhmiä, retkiä, leirejä ja tapahtumia	Jäsenmäärä Vapaaehtoisten määrä Osallistujamäärä Palaute	Pysyvää	Kymenlaakson Ensi- ja turvakotiyhdistys ry.	
2	<i>Lapsilla ja nuorilla on tiloja joissa heitä kohdataan yksilöinä ja yhteisön jäseninä</i>					
3	<i>Hyvin saavutettavat fyysisesti ja sosiaalisesti esteettömät palvelut ja toiminnot</i>					
4	<i>Uusia, yhteisesti suunniteltuja kuulemis- ja palautekäytäntöjä otetaan käyttöön</i>					

SÄHKÖISESTI ALLEKIRJOITETTU

Saarela Teppo, lakimies, 2820 Hallinto 23.12.2022

PÄÄTAVOITE II: Lasten, nuorten ja perheiden osallisuus ja yhteisöllisyys vahvistuvat

	välitavoite	toimenpide	mittari / toteutuminen	aikataulu	toimija(t) / toteuttaja(t)	seuranta / arviointi / ohjaus
	<i>Missä on onnistuttava?</i>	<i>Mitä ja miten se tehdään?</i>	<i>Miten mitataan onnistuminen?</i>	<i>Milloin?</i>	<i>Kuka / ketkä?</i>	<i>Esim. Resurssin käyttö, muita huomioita?</i>
5	<i>Lähiyhteisöt mukana osallisuuden luomisessa</i>					
6	<i>Palveluiden kehittäminen kuuntelemalla ja perehtymällä asiakkaiden kokemuksiin</i>	Kokemusasiantuntijoiden hyödyntäminen palveluiden kehittämisessä.	Itsearviointi, asiakaspalaute, Työnvaikuttavuuden seuranta (STEA)	Pysyvää	Kymenlaakson Ensi- ja turvakotiyhdistys ry.	

SÄHKÖISESTI ALLEKIRJOITETTU

Saarela Teppo, lakimies, 2820 Hallinto 23.12.2022

PÄÄTAVOITE III:

Lasten, nuorten ja perheiden parissa toimivien monialainen verkostotyö kehittyy ja jalkautuu

	välitavoite	toimenpide	mittari / toteutuminen	aikataulu	toimija(t) / toteuttaja(t)	seuranta / arviointi / ohjaus
	<i>Missä on onnistuttava?</i>	<i>Mitä ja miten se tehdään?</i>	<i>Miten mitataan onnistuminen?</i>	<i>Milloin?</i>	<i>Kuka / ketkä?</i>	<i>Esim. Resurssin käyttö, muita huomioita?</i>
1	<i>Lapsi, nuori ja perhelähtöinen moniammatillinen työote yli sektorirajojen</i>					
2	<i>Monialaiset ja monitoimijaiset joustavasti tuotetut palvelut</i>	Vaikeissa elämän tilanteissa olevien lapsiperheiden huomioiminen palveluiden tuottamisessa: <ul style="list-style-type: none"> Maakunnallinen vauvaperheen päihdetyön kehittämisryhmä, eroverkosto sekä väkivaltatyön foorumi kokoontuvat säännöllisesti ja hoitavat sovitut tehtävät 	Työntekijöiden itsearviointi Asiakaspalaute	Pysyvää	Kymenlaakson Ensi- ja turvakotiyhdistys ry.	
3	<i>Perheiden kokonaisvaltaisen elämäntilanteen parempi huomioituminen eri asiantuntijoiden työkäytänteitä kehittämällä</i>	Kannustava vuorovaikutus/ ICDP-ohjelman vahvistaminen: ICDP-tukiryhmän toiminta Vanhempainryhmät Työntekijäryhmät Koulutukset	Tukiryhmä on kokoontunut säännöllisesti Asiakasryhmien määrä Työntekijäryhmien määrä Koulutusten määrä	Pysyvää	Kymenlaakson Ensi- ja turvakotiyhdistys ry.	

SÄHKÖISESTI ALLEKIRJOITETTU

Saarela Teppo, lakimies, 2820 Hallinto 23.12.2022

PÄÄTAVOITE I: Lasten, nuorten ja perheiden arjen hyvinvointi lisääntyy

välitavoite	toimenpide	mittari / toteutuminen	aikataulu	toimija(t) / toteuttaja(t)	seuranta / arviointi / ohjaus
<i>Missä on onnistuttava?</i>	<i>Mitä ja miten se tehdään?</i>	<i>Miten mitataan onnistuminen?</i>	<i>Milloin?</i>	<i>Kuka / ketkä?</i>	<i>Esim. Resurssin käyttö, muita huomioita?</i>
1 <i>Lasten ja nuorten arvostaminen</i>	Vaikuttamalla: Lapsen/nuorten ääni ja lapsen edun ensisijaisuus kaikessa toiminnassa ja päätöksenteossa (lapsivaikutusten arviointi -koulutukset).	Valtakunnalliset kyselyt ja selvitykset.	Pysyvä	MLL Kaakkois-Suomen piiri ry ja MLL:n keskusjärjestö	
2 <i>Vanhemmuuden tukeminen</i>	Tarjoamalla oikea-aikaista neuvontaa, ohjausta ja konkreettista apua arjessa mm. - Vertaisryhmätoimintaa - Perhekahvilat - Kotipalvelua - Vanhempainpuhelin ja -chat - Tukihenkilötoimintaa (perhekummi, kaveritoiminta & ystäväksi maahanmuuttajaidille -toiminta.	Arviointia ja seurantaa tehdään jatkuvasti. Tietoa kerätään perheiltä, yhteistyökumppaneilta, työntekijöiltä ja vapaaehtoisilta. - vaikutukset, asiakasmäärät, tyytyväisyyskyselyt, suorat palautteet ja muut seurannat.	Osa pysyvää, osa hanke/kunta-rahoituksella.	MLL Kaakkois-Suomen piiri ry ja MLL:n paikallisyhdistykset	
3 <i>Lapsen oikeuksien toteutuminen erotilanteessa</i>	Mahdollistetaan lapsen ja hänestä erossa asuvan vanhemman suhteen säilyminen eron jälkeen kohtaamispaikkatoiminnalla. -Lasten erovertaisryhmät - Aikuisien erovertaisryhmät ja yksilötapaamiset -Koulutukset ja infotilaisuudet	Kts. ed	Vielä hanke, haetaan vakituista rahoitusta.	MLL:n Kaakkois-Suomen piiri ry/ Perhesuhteiden tuki.	
4 <i>Lasten ja nuorten terveyden edistäminen</i>	Ennaltaehkäistään lapsen syrjäytymistä koulutuksesta ja työelämästä edistämällä lukutaitoa ja -suvuutta. -Lukumummi- ja vaaritoiminta	Kts. ed	Rahoitus auki. Kokeilu vuoden 2020 loppuun asti osa-aikaisesti.	MLL:n Kaakkois-Suomen piiri ry/ Lukumummi ja -vaaritoiminta.	

PÄÄTAVOITE I: Lasten, nuorten ja perheiden arjen hyvinvointi lisääntyy

	välitavoite	toimenpide	mittari / toteutuminen	aikataulu	toimija(t) / toteuttaja(t)	seuranta / arviointi / ohjaus
	<i>Missä on onnistuttava?</i>	<i>Mitä ja miten se tehdään?</i>	<i>Miten mitataan onnistuminen?</i>	<i>Milloin?</i>	<i>Kuka / ketkä?</i>	<i>Esim. Resurssin käyttö, muita huomioita?</i>
5	<i>Tuen oikea-aikainen ja yhdenvertainen saatavuus</i>	-Toimintomme ovat universaaleja, ja kaikkien saatavilla. -Kansalaisjärjestötoimintamme on maksutonta ja ostopalveluna toteutettaviin palveluihin perheet voivat saada palveluseleitä/ maksusitoumuksen. -Toimimme koko Kymenlaakson alueella, ja viemme toimintoja sinne, missä perheet ovat mm. Kotiin vietäviä palveluita. -Lasten ja nuorten puhelin ja chat, tukioppilastoiminta/kummioppilastoiminta/tutortoiminta	Arviointia ja seuranta tehdään jatkuvasti. Tietoa kerätään perheiltä, yhteistyökumppaneilta, työntekijöiltä ja vapaaehtoisilta. - vaikutukset, asiakasmäärät, tyytyväisyyskyselyt, suorat palautteet ja muut seurannat.	Osa pysyvää, osa hanke/kuntarahoituksella.	MLL:n Kaakkois-Suomen piiri ry/Ammatilliset perhepalvelut + piirin varhaisen tuen toiminnot.	
6	<i>Haasteellisessa asemassa olevien erityisryhmien tuen turvaaminen</i>	Tarjoamalla oikea-aikaista, joustavaa, lapsen/nuoren/perheen tarpeet yksilöllisesti huomioivaa palvelua ammatillisissa perhepalveluissa.	Kts. ed	Pysyvä myytävä palvelu.	MLL:n Kaakkois-Suomen piiri ry/Ammatilliset perhepalvelu	
7	<i>Turvallinen elinympäristö</i>	Kaikki toiminnot pyrkivät siihen, että vanhemmat saavat lähiympäristöstään tarvitsemansa tuen.	Kts. ed	Osa pysyvää, osa hanke/kuntarahoituksella.		

SÄHKÖISESTI ALLEKIRJOITETTU

Saarela Teppo, lakimies, 2820 Hallinto 23.12.2022

PÄÄTAVOITE II: Lasten, nuorten ja perheiden osallisuus ja yhteisöllisyys vahvistuvat

välitavoite	toimenpide	mittari / toteutuminen	aikataulu	toimija(t) / toteuttaja(t)	seuranta / arviointi / ohjaus
<i>Missä on onnistuttava?</i>	<i>Mitä ja miten se tehdään?</i>	<i>Miten mitataan onnistuminen?</i>	<i>Milloin?</i>	<i>Kuka / ketkä?</i>	<i>Esim. Resurssin käyttö, muita huomioita?</i>
1 <i>Yhdenvertaiset mahdollisuudet tavata, toimia ja vaikuttaa</i>	Toimintamme on kaikille avointa. Lisäksi tuemme ja ohjaamme perheitä/ lapsia/ nuoria eri toimintojen välillä ja viemme tietoa vaikutusmahdollisuuksista.	Arviointia ja seuranta tehdään jatkuvasti. Tietoa kerätään perheiltä, yhteistyökumppaneilta, työntekijöiltä ja vapaaehtoisilta. - vaikutukset, asiakasmäärät, tyytyväisyyskyselyt, suorat palautteet ja muut seurannat.	Osa pysyvää, osa hanke/kunta-rahoituksella.	MLL:n Kaakkois-Suomen piiri ry	
2 <i>Lapsilla ja nuorilla on tiloja joissa heitä kohdataan yksilönä ja yhteisön jäsenenä</i>	Viemme toimintoja sinne, missä lapset ja nuoret ovat -lasten erovertaisryhmät päiväkodeissa ja kouluissa -tukioppilatoiminta kouluissa	Kts. ed	Osa pysyvää, osa hanke/kunta-rahoituksella.	MLL:n Kaakkois-Suomen piiri ry	
3 <i>Hyvin saavutettavat fyysisesti ja sosiaalisesti esteettömät palvelut ja toiminnot</i>	Kotiin vietävät palvelut (esim. kotipalvelu)	Kts. ed	Pysyvä	MLL:n Kaakkois-Suomen piiri ry/Ammatilliset perhepalvelut	
4 <i>Uusia, yhteisesti suunniteltuja kuulemis- ja palautekäytäntöjä otetaan käyttöön</i>	Lasten ja nuorten kuuleminen eri menetemillä jokaisessa toiminnossa ja avuksi lapsivaikutustenarviointeihin.	Kts. ed	Osa pysyvää, osa hanke/kunta-rahoituksella.	MLL:n Kaakkois-Suomen piiri ry	

SÄHKÖISESTI ALLEKIRJOTETTU

Saarela Teppo, lakimies, 2820 Hallinto 23.12.2022

PÄÄTAVOITE II: Lasten, nuorten ja perheiden osallisuus ja yhteisöllisyys vahvistuvat

välitavoite	toimenpide	mittari / toteutuminen	aikataulu	toimija(t) / toteuttaja(t)	seuranta / arviointi / ohjaus
<i>Missä on onnistuttava?</i>	<i>Mitä ja miten se tehdään?</i>	<i>Miten mitataan onnistuminen?</i>	<i>Milloin?</i>	<i>Kuka / ketkä?</i>	<i>Esim. Resurssin käyttö, muita huomioita?</i>
5 <i>Lähiyhteisöt mukana osallisuuden luomisessa</i>	<p>Otamme työskentelyssämme huomioon (mahdollisuuksien mukaan) koko lähiyhteisön ja sen tarjoaman tuen mahdollisuudet. Rakennamme yhdessä asiakkaiden kanssa toimivaa suhdetta lähiyhteisöihin.</p> <p>Seniori-ikäisillä mahdollisuus osallistua lasten arkeen esim. kouluissa ja päiväkodeissa, mahdollistetaan sukupolvien välinen kohtaaminen ja edistetään yhteisöllisyyttä ja osallisuuden tunnetta.</p>	<p>Arviointia ja seuranta tehdään jatkuvasti. Tietoa kerätään perheiltä, yhteistyökumppaneilta, työntekijöiltä ja vapaaehtoisilta.</p> <p>- vaikutukset, asiakasmäärät, tyytyväisyyskyselyt, suorat palautteet ja muut seurannat.</p>	Osa pysyvää, osa hanke/kunta-rahoituksella.	MLL:n Kaakkois-Suomen piiri ry.	
6 <i>Palveluiden kehittäminen kuuntelemalla ja perehtymällä asiakkaiden kokemuksiin</i>	<p>Kaikkia toimintoja kehitellään tarpeiden mukaan kuunnellen kenttää. Arviointi ja seuranta on jatkuvaa.</p> <p>Palvelut pyritään järjestämään asiakkaan ehdoilla. Toimintamalleja ja palveluita kehitetään ja uusia luodaan saadun palautteen perusteella.</p>	Kts. ed	Osa pysyvää, osa hanke/kunta-rahoituksella.	MLL:n Kaakkois-Suomen piiri ry.	

SÄHKÖISESTI ALLEKIRJOITETTU

Saarela Teppo, lakimies, 2820 Hallinto 23.12.2022

PÄÄTAVOITE III:

Lasten, nuorten ja perheiden parissa toimivien monialainen verkostotyö kehittyy ja jalkautuu

välitavoite	toimenpide	mittari / toteutuminen	aikataulu	toimija(t) / toteuttaja(t)	seuranta / arviointi / ohjaus
<i>Missä on onnistuttava?</i>	<i>Mitä ja miten se tehdään?</i>	<i>Miten mitataan onnistuminen?</i>	<i>Milloin?</i>	<i>Kuka / ketkä?</i>	<i>Esim. Resurssin käyttö, muita huomioita?</i>
1 <i>Lapsi, nuori ja perhelähtöinen moniammatillinen työote yli sektorirajojen</i>	Varhainen tuki (kansalaisjärjestötoiminta) tehdään verkostoyhteistyönä kiinnittyen aina toimintaympäristöön. Ammatillisissa perhepalveluissa työtä tehdään monitoimijaisena yhteistyönä silloin, kun se palvelee asiakasta.	Kts. ed	Osa pysyvää, osa hanke/kunta-rahoituksella.	MLL:n Kaakkois-Suomen piiri ry	
2 <i>Monialaiset ja monitoimijaiset joustavasti tuotetut palvelut</i>	Varhaisen tuen toiminnot räätälöidään aina toimintaympäristön tarpeet huomioiden. Ammatillisten palveluvalikon suunnittelussa otetaan huomioon yhteistyökumppaneiden ja tilaajien esittämät tarpeet ja kehitysehdotukset. Uusia toimintamuotoja kehitetään tarvittaessa ja olemassa olevien palvelujen toimivuutta arvioidaan säännöllisesti.	Kts. ed	Osa pysyvää, osa hanke/kunta-rahoituksella.	MLL:n Kaakkois-Suomen piiri ry	
3 <i>Perheiden kokonaisvaltaisen elämäntilanteen parempi huomioituminen eri asiantuntijoiden työkäytänteitä kehittämällä</i>	Työtä tehdään dialogisessa vuorovaikutuksessa, monitoimijaisena yhteistyönä. Palveluiden tavoitettavuudesta, oikea-aikaisuudesta ja tarvetta vastaavuudesta käydään avointa keskustelua palvelun tilaajien, asiakkaiden ja yhteistyökumppaneiden kesken. Kerromme saamamme palautteen ja havaitsemamme kehitystarpeet eteenpäin.	Kts. ed	Osa pysyvää, osa hanke/kunta-rahoituksella.	MLL:n Kaakkois-Suomen piiri ry	

SÄHKÖISESTI ALLEKIRJOITETTU

Saarela Teppo, lakimies, 2820 Hallinto 23.12.2022

PÄÄTAVOITE I: Lasten, nuorten ja perheiden arjen hyvinvointi lisääntyy

	välitavoite	toimenpide	mittari / toteutuminen	aikataulu	toimija(t) / toteuttaja(t)	seuranta / arviointi / ohjaus
	<i>Missä on onnistuttava?</i>	<i>Mitä ja miten se tehdään?</i>	<i>Miten mitataan onnistuminen?</i>	<i>Milloin? Lyhyt kokeilu? Pysyvä toiminta?</i>	<i>Kuka / ketkä?</i>	<i>Esim. Resurssin käyttö, muita huomioita?</i>
1	<i>Lasten ja nuorten arvostaminen</i>	Ankkuripuhutukset, lähipoliisitoiminta – Poliisi panostaa nuorten asioihin näillä toimintatavoilla	Ankkuripuhutusten määrä, ankkuriasiakkaiden määrä, puhutusten vaikuttavuusarvio, pidettyjen luentojen määrä	Pysyvää toimintaa	EET-ryhmä, myös muut poliisit otona toisinaan	Pyrimme tekemään ankkuripuhutusten vaikuttavuusarviota, mutta sen laatiminen ei ole helppoa. Muutoin seuranta ohjaa toimintaa, ja näiden tulosten kautta toimintaa myös johdetaan.
2	<i>Vanhemmuuden tukeminen</i>	Ankkuripuhutuksien kautta ohjaaminen avun piiriin. Somepäivityksillä infoa.	Avun piiriin ohjaamisten määrä. Somepäivitysten määrä (joskaan niin yksityiskohtaista tilastoa, mistä aiheesta on viestitty, emme voi kerätä).	Pysyvää toimintaa	EET-ryhmä	Tärkeä lisätehtävä myös meidän EET-ryhmälle. Viime vuosi meni ydintehtävien omaksumisessa, ja nyt voimme laajentaa näkökulmaa myös siihen suuntaan, miten voisimme ohjata puhutettujen lasten vanhempia avun piiriin.
3	<i>Lapsen oikeuksien toteutuminen erotilanteessa</i>	-	-	-	-	Ei osu poliisin tehtäväkenttään, eikä ole sillä tavalla merkittävä huomioitava asia meidän työssämme.
4	<i>Lasten ja nuorten terveyden edistäminen</i>	Päihdevalistus sekä puuttuminen päihteiden käyttöön, mikäli sellaista havaitaan.	Onnistumisen mittaaminen vaikeaa, toimenpiteiden hieman helpompaa, joskaan emme EET-ryhmän osalta tilastoi sitä, mihin aiheeseen liittyen somevalistusta tehdään.	Pysyvää toimintaa	EET:llä päävastuu valistuksessa, mutta myös yleisesti poliisi valistaa. Puuttuminen koko poliisilaitos.	En näe tarkoituksenmukaisena seurata suoritteiden (esim. somevalistus) määrää näin yksityiskohtaisen aihepiirin osalta. Poliisi tekee lastensuojeluilmoituksia varmasti, mikäli tapaa lapsia/nuoria päihdeidenkäyttäjiä.

SÄHKÖISESTI ALLEKIRJOITETTU

Saarela Teppo, lakimies, 2820 Hallinto 23.12.2022

PÄÄTAVOITE I: Lasten, nuorten ja perheiden arjen hyvinvointi lisääntyy

	välitavoite	toimenpide	mittari / toteutuminen	aikataulu	toimija(t) / toteuttaja(t)	seuranta / arviointi / ohjaus
	<i>Missä on onnistuttava?</i>	<i>Mitä ja miten se tehdään?</i>	<i>Miten mitataan onnistuminen?</i>	<i>Milloin? Lyhyt kokeilu? Pysyvä toiminta?</i>	<i>Kuka / ketkä?</i>	<i>Esim. Resurssin käyttö, muita huomioita?</i>
5	<i>Tuen oikea-aikainen ja yhdenvertainen saatavuus</i>	Ankkuripuhutukset kuuluvat kaikille koko poliisilaitoksen alueella. Harva-alueiden nuoria huomioimaan EET:n valvontavuoroilla.	Poliisi hoitaa tehtävät yhdenvertaisesti joka tapauksessa. Harva-aluevalvonnassa mitataan tehtävämääriä.	Pysyvää toimintaa	EET-ryhmä, mutta myös poliisi ylipäätään asioidessaan nuorten kanssa.	Järjestyspoliisin resurssit vaikuttavat tässä, koska mikäli poistumia on siinä yksikössä (esim. loma-ajat), paikkaa EET silloin, ja se on harva-aluevalvonnasta mahdollisesti pois.
6	<i>Haasteellisessa asemassa olevien erityisryhmien tuen turvaaminen</i>	Ankkuritoiminta perustuu nuorten rikoskierteen ehkäisyyn, joten haasteellisessa asemassa olevat erityisryhmät kuuluvat kohderyhmään.	Ankkuripuhutusten ja –asiakkaiden määrä ylipäätään indikoi tätä, mutta emme tilastoi erikseen erityisryhmien puhutuksia/asiakkuuksia.	Pysyvää toimintaa	EET-ryhmä, mutta myös muut yksiköt omalla tahollaan tukevat toimintaa.	-
7	<i>Turvallinen elinympäristö</i>	Poliisi pyrkii osaltaan tekemään parhaansa ihmisten turvallisuuden edistämiseksi	Koko poliisilaitoksen alueella katuturvallisuusindeksi.	Pysyvää toimintaa	Koko poliisiorganisaatio	Katuturvallisuusindeksi ei ole ongelmaton poliisin toimien mittari, koska rattijuopumusvalvonnan lisääminen nostaa rattijuopumustapausten määrää, joka taas laskee turvallisuusindeksiä.

SÄHKÖISESTI ALLEKIRJOITETTU

Saarela Teppo, lakimies, 2820 Hallinto 23.12.2022

PÄÄTAVOITE II: Lasten, nuorten ja perheiden osallisuus ja yhteisöllisyys vahvistuvat

välitavoite	toimenpide	mittari / toteutuminen	aikataulu	toimija(t) / toteuttaja(t)	seuranta / arviointi / ohjaus
<i>Missä on onnistuttava?</i>	<i>Mitä ja miten se tehdään?</i>	<i>Miten mitataan onnistuminen?</i>	<i>Milloin? Lyhyt kokeilu? Pysyvä toiminta?</i>	<i>Kuka / ketkä?</i>	<i>Esim. Resurssin käyttö, muita huomioita?</i>
1 <i>Yhdenvertaiset mahdollisuudet tavata, toimia ja vaikuttaa</i>	Poliisi ei jää oman talon sisälle, vaan jalkautuu nuorison pariin itsenäisesti. Myös somessa ollaan aktiivisesti läsnä.	Emme tilastoi vain nuoriin kohdistuvia valvontatehtäviä, mutta toki yleisesti ottaen valvontatehtävien määrästä pystyy päättämään nuorten kohtaamisten määrää.	Pysyvää toimintaa	Pääsääntöisesti EET, mutta myös muut yksiköt tukevat.	EET-ryhmä suorittaa valvontavuoroillaan (3/kolmeviikkojakso) pääsääntöisesti nuorisovalvontaa. Somessa palvelut keskittyvät nuorten suosimiin palveluihin, joten heidät huomioidaan myös siellä.
2 <i>Lapsilla ja nuorilla on tiloja joissa heitä kohdataan yksilöinä ja yhteisön jäseninä</i>	-	-	-	-	Poliisi ei voi vaikuttaa tähän.
3 <i>Hyvin saavutettavat fyysisesti ja sosiaalisesti esteettömät palvelut ja toiminnot</i>	Tavoitettavuus paranee sosiaalisen median palveluiden avulla.	Sosiaalisen media seuraajien määrä sekä vastattujen viestien määrä indikoivat tavoitettavuutta.	Pysyvää toimintaa	EET, sähköisten palveluiden osalta lupasektori.	EET voi vaikuttaa vain sosiaalisten palveluiden lisäämiseen – muut asiat ovat laitostason asioita
4 <i>Uusia, yhteisesti suunniteltuja kuulemis- ja palautekäytäntöjä</i>	Poliisin toiminta on niin säädeltyä, ettei sitä voi nuorten palautteen kautta juuri muuttaa, mutta tietysti joihinkin asioihin voimme ottaa palautetta vastaan.	Ei mitata	Pysyvää	Koko poliisilaitos/-organisaatio	Hyviä käytäntöideoita voidaan ottaa vastaan, mutta kovin vähäisiä muutoksia poliisin toimintaan on käytännössä mahdollisuus saada.

SÄHKÖISESTÄ LÄYRÖN

Saarela Teppo, lakimies, 2820 Hallinto 23.12.2022

PÄÄTAVOITE II: Lasten, nuorten ja perheiden osallisuus ja yhteisöllisyys vahvistuvat

	välitavoite	toimenpide	mittari / toteutuminen	aikataulu	toimija(t) / toteuttaja(t)	seuranta / arviointi / ohjaus
	<i>Missä on onnistuttava?</i>	<i>Mitä ja miten se tehdään?</i>	<i>Miten mitataan onnistuminen?</i>	<i>Milloin? Lyhyt kokeilu? Pysyvä toiminta?</i>	<i>Kuka / ketkä?</i>	<i>Esim. Resurssin käyttö, muita huomioita?</i>
5	<i>Lähiyhteisöt mukana osallisuuden luomisessa</i>	Ei kuulu poliisin tehtäväkenttään.	-	-	-	-
6	<i>Palveluiden kehittäminen kuuntelemalla ja perehtymällä asiakkaiden kokemuksiin</i>	Poliisin toiminta on niin säädeltyä, ettei sitä voi nuorten palautteen kautta juuri muuttaa, mutta tietysti joihinkin asioihin voimme ottaa palautetta vastaan.	Ei mitata	Pysyvää palautteen käsittelyä	Koko poliisilaitos/-organisaatio	Hyviä ideoita saa esittää. Käytännössä muutoksia on vaikea toteuttaa.

SÄHKÖISESTI ALLEKIRJOITETTU

Saarela Teppo, lakimies, 2820 Hallinto 23.12.2022

PÄÄTAVOITE III:

Lasten, nuorten ja perheiden parissa toimivien monialainen verkostotyö kehittyy ja jalkautuu

	välitavoite	toimenpide	mittari / toteutuminen	aikataulu	toimija(t) / toteuttaja(t)	seuranta / arviointi / ohjaus
	<i>Missä on onnistuttava?</i>	<i>Mitä ja miten se tehdään?</i>	<i>Miten mitataan onnistuminen?</i>	<i>Milloin? Lyhyt kokeilu? Pysyvä toiminta?</i>	<i>Kuka / ketkä?</i>	<i>Esim. Resurssin käyttö, muita huomioita?</i>
1	<i>Lapsi, nuori ja perhelähtöinen moniammatillinen työote yli sektorirajojen</i>	Ankkuritoiminta – sopimukset allekirjoitettu eri tahojen kanssa ja toiminta on käynnissä.	Ei mitattavissa.	Pysyvää	EET-ryhmä, sosiaalitoimi + muut yhteistyötahot	Tämän päivän poliisitoiminnassa arkipäivää.
2	<i>Monialaiset ja monitoimijaiset joustavasti tuotetut palvelut</i>	Ankkuritoiminta – sopimukset allekirjoitettu eri tahojen kanssa ja toiminta on käynnissä.	Ei mitattavissa.	Pysyvää	EET-ryhmä, sosiaalitoimi + muut yhteistyötahot	Tämän päivän poliisitoiminnassa arkipäivää.
3	<i>Perheiden kokonaisvaltaisen elämäntilanteen parempi huomioituminen eri asiantuntijoiden työkäytänteitä kehittämällä</i>	Kun poliisi on hoitanut oman osuutensa nuoren rikosasiasta, voidaan hänet sekä hänen perheensä ohjata avun pariin tehokkaammin, kun on selvillä ne keinot ja tahot, jotka nuorta ja perhettä voivat auttaa.	Avun piiriin ohjaamisten määrän mittaaminen.	Pysyvää	EET-ryhmä, sosiaalitoimi + muut yhteistyötahot	Pyritään lisäämään kolmannelle sektorille ohjaamista erityisesti tämän LaNuPe-yhteistyöryhmän kontaktien avulla.

SÄHKÖISESTI ALLEKIRJOITETTU

Saarela Teppo, lakimies, 2820 Hallinto 23.12.2022

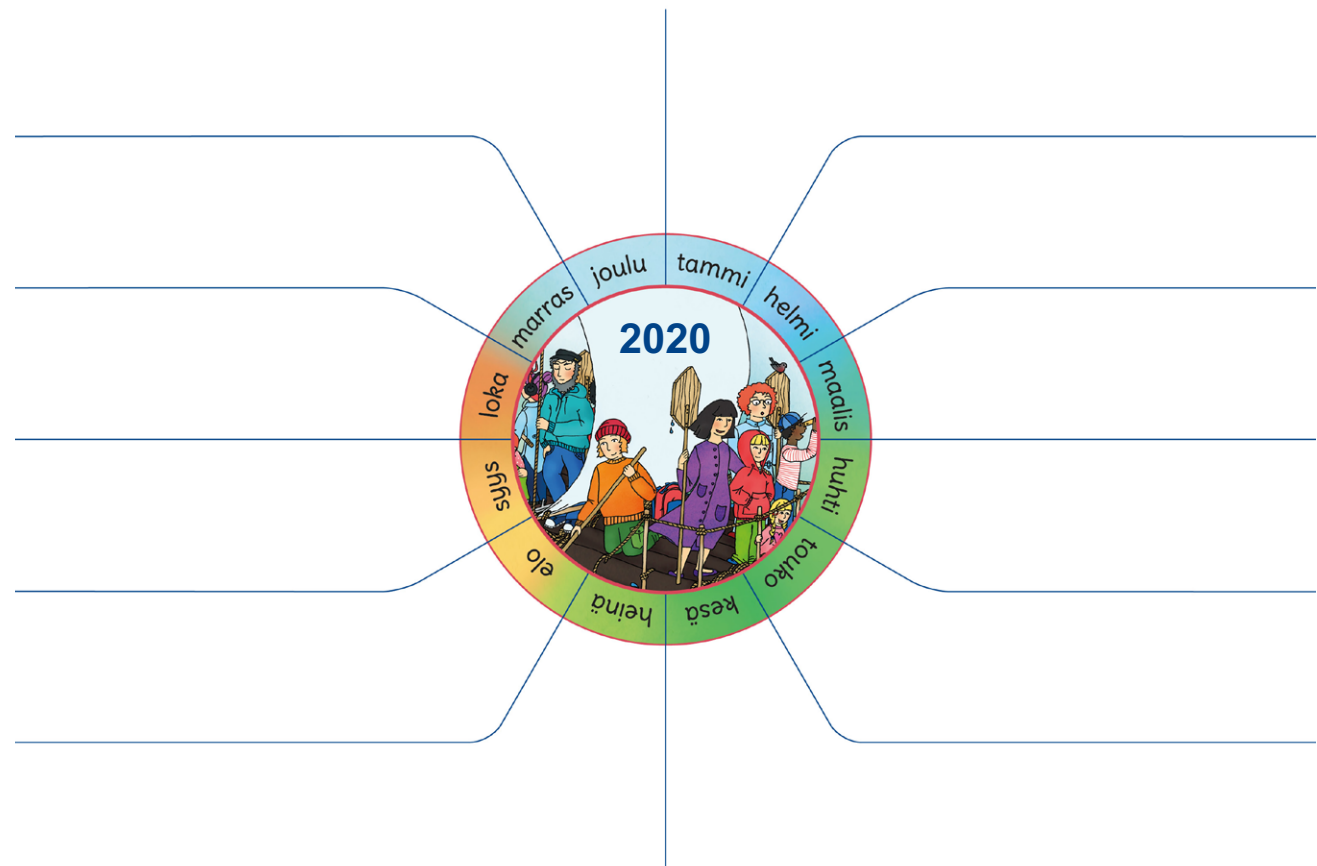
3 | Vuosikello

Hyvinvointisuunnitelman strategia-työhön osallistuvien tahojen yhteinen vuosikello auttaa toimijoita saavuttamaan parempia tuloksia toimintaympäristössä, jossa haasteet ovat usein hallinnonalat ylittäviä ja vaativat laajaa verkostotyötä ja moninäkökulmaisuuutta.

Vuosikellon avulla olemassa olevia ja uusia prosesseja voidaan yhtenäistää ja sujuvoittaa. Alueen toimijoiden entistä tiiviimpi, sujuvampi ja vaikuttavampi yhteistyö parantaa palveluiden saatavuutta ja saavutettavuutta.

Voidaan hyvin huomennakin!

VUOSIKELLO

Lapsista, nuorista ja perheistä voimaa Kymenlaaksoon – Voidaan hyvin huomennakin!
Kymenlaakson maakunnallinen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma 2020–2024

SÄHKÖISESTI ALLEKIRJOITETTU

Saarela Teppo, lakimies, 2820 Hallinto 23.12.2022

Kymenlaakson lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma 2020-2024

Indikaattoritieto ja raportointi 2022

*Tervetuloa
mukaan matkalle!*

Kymenlaakson lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma 2020-2024

Lapsista, nuorista ja perheistä voimaa Kymenlaaksoon!

Kymenlaaksossa me olemme valmiita yhteisiin tekoihin, jotta lapset, nuoret ja perheet voisivat mahdollisimman hyvin. Rohkeasti yhdessä tekemällä, avoimella keskustelulla ja toinen toisiamme tukien meidän on mahdollista tämä saavuttaa:

Voidaan hyvin huomennakin!

- Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma on kunnan tai useamman kunnan yhteinen lastensuojelulaissa (417/2007, 12§) määritelty suunnitelma lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämiseksi ja lastensuojelun järjestämiseksi.
- Kymenlaaksossa hyvinvointisuunnitelman laadintaan velvoittavan lain mukaisten palvelujen järjestämisvastuu on sosiaali- ja terveyspalvelujen kuntayhtymällä (Kymsote).
- Hyvinvointisuunnitelma on tehty tiiviissä yhteistyössä kaikkien Kymenlaakson kuntien (Hamina, Kotka, Kouvola, Pyhtää, Miehikkälä ja Virolahti), Kymenlaakson sosiaali- ja terveyspalvelujen kuntayhtymän (Kymsote) sekä järjestöjen, seurakuntien ja Poliisin ennalta estävän toiminnan ryhmän kanssa. Lasten, nuorten ja perheiden ääni on tullut kuulluksi erilaisten tutkimustietojen, haastattelujen, Lasten Parlamentin, Kymenlaakson nuorisovaltuustojen edustajien sekä monialaisten lasten, nuorten ja perheiden palvelujen asiantuntijoiden kautta.

STRATEGISET PÄÄTAVOITTEET:

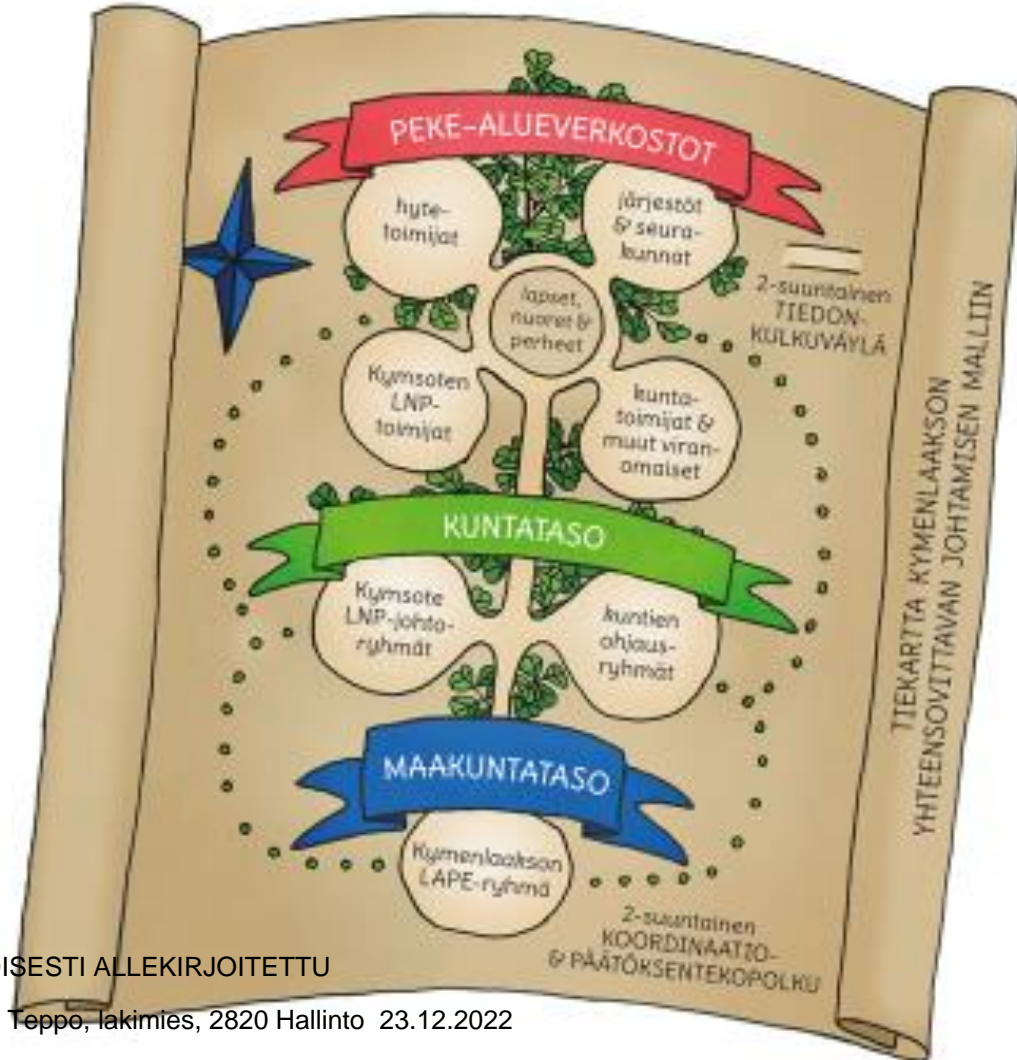
1. Lasten, nuorten ja perheiden arjen hyvinvointi lisääntyy.
2. Lasten, nuorten ja perheiden osallisuus ja yhteisöllisyys vahvistuvat.
3. Lasten, nuorten ja perheiden parissa toimivien monialainen verkostotyö kehittyy ja jalkautuu.

SÄHKÖISESTI ALLEKIRJOITETTU

Saarela Teppo, lakimies, 2820 Hallinto 23.12.2022

Yhteen sovittava johtaminen

Kymenlaakson yhteensovittavan johtamisen malli on kolmiportainen. **Kymenlaakson LAPE-ryhmä** on kuntien, Kymsoten ja kolmannen sektorin lasten-, nuorten ja perheiden palveluiden johdon strategisen tason ryhmä.

Kunnissa toimivat LAPE-ohjausryhmät sekä kaikilla perhekeskusalueilla alueen perhekeskusverkoston toimijoista koostuvat **alueverkostot**.

Kymsoten, kuntien ja kolmannen sektorin yhdyspinnassa toimivat perhekeskuskoordinaattorit, joiden tehtävänä on verkostotyön ja yhteistoiminnan vahvistaminen alueilla.

NYKYTILAN KUVAUS

Suurella enemmistöllä lapsista ja nuorista ovat asiat hyvin Kymenlaaksossa

- Lasten ja nuorten kokemus siitä, että koulussa on mahdollisuus keskustella mieltä painavista asioista on lisääntynyt Kymenlaaksossa vuodesta 2019. He myös kokevat, että saavat tukea ja apua aikuisilta mielialaan liittyvissä asioissa.
- Suurin osa lapsista ja nuorista harrastaa jotakin vähintään yhtenä päivänä viikossa.
- Humalahakuinen juominen on kyselyn perustella laskenut lukio ja ammattikouluikäisillä Kymenlaaksossa. Yläkouluikäisillä pysynyt 2019 vuoden tasolla.

Lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointi on kuitenkin eriarvoistunut

- Elämään tyytyväisyys on laskenut Kymenlaaksossa niin kuin koko maassa.
- Yli 20% prosentilla Kymenlaakson peruskouluikäisistä on ollut mielialaan liittyviä ongelmia tai vähintään kaksi viikkoa kestänyt masennus oireilu.
- Yläkouluikäisistä 14% nuorista kokee itsensä yksinäiseksi sekä kertoo, ettei ole yhtään läheistä ystävää.
- Henkisen väkivallan kasvu on huolestuttavaa Kymenlaakson osalta. 4-5lk. henkistä väkivaltaa on kokenut 28 % ja 8-9lk. 31%. Myös keskustelu yhteys vanhempien kanssa on heikentynyt.
- 34 % lukiolaisista ja 20% ammattikoululaisista on kokenut seksuaalista häirintää netissä tai puhelimesta vuoden aikana. Kokemus on vuodelta 2019 noussut huomattavasti.

Lapset, nuoret ja perheet eivät aina saa tarpeisiinsa sopivaa apua ja tukea oikea-aikaisesti.

- Lastensuojelun asiakkaaksi ohjaututaan tilanteissa, joissa lapsen ja perheen ongelmat ovat kestäneet pitkään ja ovat monimuotoisia. Lastensuojeluilmoitusten määrä on kasvanut viime vuosina.
- Lastensuojelun vuoden aikana asiakkaana olleiden lasten lukumäärä ovat lisääntyneet ja lasten huostaanottoja on tehty enemmän kuin vuonna 2019.
- Kymenlaaksossa perhekeskuspalvelut siirtävät painopistettä varhaisempaan havaitsemiseen ja tuen oikea-aikaisuuteen.
- Painopistettä on sosiaalipalveluissa saatu siirrettyä varhaisempaan vaiheeseen. Yhä useampi lapsi, nuori ja perhe tulee autetuksi perheiden sosiaalityön tuella. Myös mm. perhetyön kokonaisuutta on kehitetty vastaamaan yhä paremmin perheiden tarpeisiin.
- Lasten ja nuorten mielenterveysongelmat ovat Kymenlaaksossa lisääntyneet ja vaikeutuneet viimeisten muutamien vuosien aikana ja tämä vaatii yhä enenevästi yhdessä tekemistä sektorien yli.
- Terveystuon osalta palvelun taso määrittävät erikoissairaanhoidon ohjautumisen kriteerit (STM:n julkaisu 2019) ja Duodecimin Käypä hoito-ohjeet eri sairausryhmiin. Erityisesti kouluikäisen lasten ja nuorten mielenterveyden tukemiseksi on THL:n ohjeet (julkari 2020), joiden mukaan palveluita on ohjeistettu lievien ja keskivaikeiden mielenterveyshäiriöiden hoitoon perustasolla.

Esimerkkejä eritasoilla tapahtuvasta hoidosta:

- Neuvolassa ovat käyttöön jo juurtuneet 3-v ja 4-v Voimaperhehoitomallit.
- Erityisesti yhdessä muodostetut ryhmämuotoiset tuet (esim. Strategia-ohjaus ADHD-lastenvanhemmille, Cool Kids -ahdistuksen hoitoon, Oppi-vanhemmuus (käytöksellään oirelevien lastenvanhempien tueksi)
- Nuorilla on käytössä IPC-hoitomallit kouluterveydenhuollon/opiskeluterveydenhuollon ja nuorten matalan kautta.
- Jatkossa omahoito-ohjelmien ja ohjatun omahoidon kehittämisen eteneminen.
- Lasten osalta kehityksellisten palvelujen vastaanotto ja lasten kuntoutus tuovat jäsenettyä ja oikea-aikaista tukea perheelle ennen tai jälkeen erikoissairaanhoidon.
- Vauvatiimi on erikoissairaanhoidosta jalkautuvaa tukea vauvaperheen tueksi.
- Jos lapsiperhe tarvitsee sekä si-so että te palvelua yhtä aikaa on monialaisesti jäsenettävä miten palvelu koko perheen kannalta tukee lasta ja perhettä.

SÄHKÖISESTI ALLEKIRJOITETTU

Saarela Teppo, lakimies, 2820 Hallinto, 23.12.2022

Tällöin myös aikuiselle suunnattujen palvelujen tuki on avattava. Tällä hetkellä lapsiperheet tarvitsevat usein useiden palvelujen jäsenettyä ja yhtäaikaista tukea.

Vaikuttavuuden kehittyminen ja pää- ja välitavoitteiden toteutuminen indikaattorien näkökulmasta 2019 - 2021

SÄHKÖISESTI ALLEKIRJOTETTU

Saarela Teppo, lakimies, 2820 Hallinto 23.12.2022

Lasten, nuorten ja perheiden arjen hyvinvointi lisääntyy

1. Lasten ja nuorten arvostus

- Indikaattorien kysymykset mittaavat kokemusta kuulumisesta koulu yhteisöön, henkisen väkivallan kokemusta vanhempien tai huolta pitävien aikuisten osalta sekä keskustelu yhteyttä vanhempien kanssa.
- **Kokemus koulu yhteisöön kuulumisesta** on vuosien 2019-2021 laskenut Kymenlaaksossa. Kymenlaaksossa ammattikoululaiset kokevat kuuluvansa koulu yhteisöön huomattavasti paljon enemmän (24%) kun koko maassa.
- **Henkisen väkivallan** kasvu on huolestuttavaa Kymenlaakson osalta. 4-5lk. kasvua on 9% ja 8-9lk. kasvua 6% vuoden 2019 lukuihin verrattuna.
- **Keskustelu yhteys vanhempien kanssa** on Kymenlaaksossa laskenut lukuun ottamatta ammattikoululaisia. Kymenlaakson ammattikouluikäiset kokevat, että keskustelu yhteys vanhempien kanssa on parantunut, kun koko maassa se on laskenut. Myös yläaste ikäisillä keskustelu koko maahan verrattuna on parantunut.
- 4v. Vanhemmille ei ole valtakunnallisesti toteutettu kyselyä. Indikaattoreita ei saatavilla.

1. Lasten ja nuorten arvostus							
Indikaattori	Ikäluokka	2019	Koko maa	2021	Koko maa	Muutos Kymenlaakso	Kymenlaakso/koko maa 2021
Kokee olevansa tärkeä osa koulu yhteisöä	4.-5.lk	41	42	38	40	↓	↓
	8.-9.lk	44	43	42	41	↓	↑
	Lukio	50	51	38	45	↓	↓
	Ammattikoulu	50	51	48	24	↓	↑
Kokenut vanhempien tai muiden huolta pitävien aikuisten henkistä väkivaltaa vuoden aikana	4.- 5.lk	19	17	28	25	↑	↑
	8.-9.lk	25	28	31	31	↑	↔
Hyvä keskusteluyhteys vanhempien kanssa	4.- 5.lk	59	62	57	60	↓	↓
	Lukio	47	47	44	42	↓	↑
	Lukio	48	44,5	36	39	↓	↓
	Ammattikoulu	47	46	50	42	↑	↑

Lasten, nuorten ja perheiden arjen hyvinvointi lisääntyy

2. Vanhemmuuden tukeminen

- Indikaattorien kysymykset mittaavat vanhempien kokemusta kuulumisesta lähiyhteisöön sekä vanhempien kokemusta nähdä asioita lapsen näkökulmasta.
- 4v. Vanhemmille ei ole valtakunnallisesti toteutettu kyselyä. Ei saatavilla indikaattoreita.

2. Vanhemmuuden tukeminen							
Indikaattori	Ikäluokka	2019	Koko maa	2021	Koko maa	Muutos Kymenlaakso	Kymenlaakso/koko maa 2021
Vanhempi tyytyväinen itseensä vanhempana	4v. vanhemmat	92	91				
Vanhempi yrittää nähdä asioita lapsen näkökulmasta	4v. vanhemmat	26	84				
Vanhempi saanut vanhemmuuteensa riittävästi tukea ammattilaisilta	4v. vanhemmat	14	13				
Vanhempi saanut parisuhteeseen riittävästi tukea ammattilaisilta	4v. vanhemmat	25	29				

SÄHKÖISESTI ALLEKIRJOTETTU

Saarela Teppo, lakimies, 2820 Hallinto 23.12.2022

Lasten, nuorten ja perheiden arjen hyvinvointi lisääntyy

3. Lapsen oikeuksien toteutuminen erotilanteessa

- Indikaattorien kysymykset mittaavat kokemusta kuulumisesta kouluyhteisöön, henkisen väkivallan kokemusta vanhempien tai huolta pitävien aikuisten osalta sekä keskustelu yhteyttä vanhempien kanssa.
- Lasten ja nuorten kokemus, että **koulussa on mahdollisuus keskustella mieltä painavista asioista** on lisääntynyt 2-3% Kymenlaaksossa vuodesta 2019. Parannusta on tapahtunut myös koko maan osalta.
- 4v. Vanhemmille ei ole valtakunnallisesti toteutettu kyselyä. Indikaattoreita ei saatavilla.

3. Lapsen oikeuksien toteutuminen erotilanteessa							
Indikaattori	Ikäluokka	2019	Koko maa	2021	Koko maa	Muutos Kymenlaakso	Kymenlaakso/koko maa 2021
Mahdollisuus keskustella koulussa mieltä painavista asioista	4.-5.lk	53	52	56	56	↑	↔
	8.-9.lk	47	43	49	44	↑	↑
Vanhemman mielestä lapsen ja muualla asuvan vanhemman tapaamiset toimivat hyvin	4v. vanhemmat	86	81				
Vanhempi yrittää näkökulmasta	4v. vanhemmat	86	84				

SÄHKÖISESTI ALLEKIRJOITETTU

Saarela Teppo, lakimies, 2820 Hallinto 23.12.2022

Lasten, nuorten ja perheiden arjen hyvinvointi lisääntyy

4. Lasten ja nuorten terveyden edistäminen

- Indikaattorien kysymykset mittaavat kokemusta elämään tyytyväisyyteen, omaan terveydentilaan ja ylipainoisten osuutta, humalahakuista juomista sekä mielialaan liittyviä ongelmia.
- **Elämään tyytyväisyys** lapsilla ja nuorilla on laskenut vuosien 2019-2021 välillä, niin Kymenlaaksossa sekä koko maassa. Koko maahan verrattuna Kymenlaakson yläkoululaiset ja ammattikoululaiset kokevat enemmän tyytyväisyyttä elämään kun saman ikäiset koko maan osalta.
- **Terveydentilan keskinkertaiseksi tai huonoksi** kokeneiden yläkoululaisten ja toisen asteen opiskelijoiden määrä on noussut Kymenlaaksossa. Alakoululaisen osalta kokemus on pysynyt samana. Koko maahan verrattuna terveydentilan kokemus on pysynyt melko samana.
- **Ylipainoisuus** on kasvanut lukio ja ammattikoululaisten osalta Kymenlaaksossa ja myös verrattuna koko maahan.

4. Lasten ja nuorten terveyden edistäminen

Indikaattori	Ikäluokka	2019	Koko maa	2021	Koko maa	Muutos Kymenlaakso	Muutos Kymenlaakso/koko maa 2021
Tyytyväisiä elämään	4.-5.lk	87	90	85	85	↓	↔
	8.-9.lk	76	75	70	68	↓	↑
	Lukio	76	75	66	68	↓	↓
	Ammattikoulu	79	74	73	71	↓	↑
	4v. vanhemmat	90					
Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi	4.-5.lk	10	9	11	11	↑	↔
	8.-9.lk	21	21	25	26	↑	↓
	Lukio	19	21	27	27	↑	↔
	Ammattikoulu	19	23	30	28	↑	↑
	8.-9.lk	18	17	19	18	↑	↑
Ylipainoisuus	Lukio	18	16	20	17	↑	↑
	Ammattikoulu	23	25	30	27	↑	↑

SÄHKÖISESTI ALLEKIRJOITETTU

Ylipainoisuus
Saarela Teppo, lakimies, 2820 Hallinto 23.12.2022

Lasten, nuorten ja perheiden arjen hyvinvointi lisääntyy

4. Lasten ja nuorten terveyden edistäminen

- Indikaattorien kysymykset mittaavat kokemusta elämään tyytyväisyyteen, omaan terveydentilaan ja ylipainoisten osuutta, humalahakuista juomista sekä mielialaan liittyviä ongelmia.
- **Humalahakuinen juominen** on kyselyn perustella laskenut lukio ja ammattikouluikäisillä Kymenlaaksossa. Yläkouluikäisillä pysynyt 2019 vuoden tasolla. Koko maahan verrattuna toisen asteen opiskelijoiden humalahakuinen juominen on vähentynyt.
- **Mielialaan liittyvät ongelmat** ovat lisääntyneet Kymenlaaksossa 5- 15% vuodesta 2019. Koko maahan verrattuna lisäys on keskimäärin 1,3% kaikissa ikäluokissa.

4. Lasten ja nuorten terveyden edistäminen

Indikaattori	Ikäluokka	2019	Koko maa	2021	Koko maa	Muutos Kymenlaakso	Muutos Kymenlaakso/koko maa 2021
Tosi humalassa vähintään kerran kuukaudessa	8.-9.lk	10	10	10	9	↔	↑
	Lukio	16	18	11	15	↓	↓
	Ammattikoulu	27	27	18	24	↓	↓
Mielialaan liittyviä ongelmia 2 viimeisen viikon aikana	4.- 5.lk	17	16	24	22	↑	↑
	Lukio	15	18	26	25	↑	↑
	Ammattikoulu	15	15	20	21	↑	↓

SÄHKÖISESTI ALLEKIRJOITETTU

Saarela Teppo, lakimies, 2820 Hallinto 23.12.2022

Lasten, nuorten ja perheiden arjen hyvinvointi lisääntyy

5. Tuen oikea-aikainen ja yhdenvertainen saatavuus

- Indikaattorien kysymykset mittaavat kokemusta elämään tyytyväisyyteen, mahdollisuuteen keskustella koulussa mieltä painavista asioista sekä kokemusta tuen ja avun saamiseen mielialaan liittyvissä asioissa
- **Elämään tyytyväisyys** lapsilla ja nuorilla on laskenut vuosien 2019-2021 välillä, niin Kymenlaaksossa sekä koko maassa. Koko maahan verrattuna Kymenlaakson yläkoululaiset ja ammattikoululaiset kokevat enemmän tyytyväisyyttä elämään kun saman ikäiset koko maan osalta.
- Lapset ja nuoret kokevat, että **koulussa on mahdollisuus keskustella asioista** on lisääntynyt 2-3% Kymenlaaksossa vuodesta 2019. Parannusta on tapahtunut myös koko maan osalta.
- Kolmas indikaattori on vaihtunut vuodesta 2019. Lukio opiskelijoista 51 % kokivat 2019, että eivät saa apua ja tukea aikuisilta tai palveluita mielialaan, vaikka olisivat sitä tarvinneet. Ammattikoululaisista 40% koki samoin. Vuonna 2021 82% lukiolaisista koki, että on **saanut tukea ja apua aikuisilta mielialaan liittyviin asioihin** ja ammattikoululaisista 76%. Koko maahan verrattuna Kymenlaakson lukiolaiset kokevat saavansa paremmin tukea ja ammattikoululaiset 9% vähemmän kun koko maassa.
- 4v. Vanhemmille ei ole valtakunnallisesti toteutettu kyselyä. Indikaattoreita ei saatavilla.

5. Tuen oikea-aikainen ja yhdenvertainen saatavuus							
Indikaattori	Ikäluokka	2019	Koko maa	2021	Koko maa	Muutos Kymenlaakso	Muutos Kymenlaakso/koko maa 2021
Tyytyväisiä elämään	4.-5.lk	87	90	85	85	↓	↔
	8.-9.lk	76	75	70	68	↓	↑
	Lukio	76	75	66	68	↓	↓
	Ammattikoulu	79	74	73	71	↓	↑
	4v. vanhemmat	90	90				
Mahdollisuus keskustella koulussa mieltä painavista asioista	4.-5.lk	53	52	56	56	↑	↔
	8.-9.lk	47	43	49	44	↑	↑
Ei saanut tukea tai apua aikuisilta tai palveluilta mielialaan liittyviin asioihin, vaikka olisi tarvinnut. 2019/2021 saanut tukea ja apua koulun aikuisilta mielialaan liittyviin asioihin 2021	Lukio	51	49	82	80		
	Ammattikoulu	40	39	74	83		

SÄHKÖISESTI ALLEKIRJOITETTU

Saarela Teppo, lakimies, 2820 Hallinto 23.12.2022

Lasten, nuorten ja perheiden arjen hyvinvointi lisääntyy

6. Haasteellisessa asemassa olevien erityisryhmien tuen turvaaminen

- Indikaattorit ilmaisevat nuorisotyöttömät (nuorisotyötön on 15-24-vuotias työtön) eli 15-24- vuotiaiden työttömien osuuden prosentteina 18-24- vuotiaasta työvoimasta, työttömät ilmaisee prosentteina työttömien osuuden työvoimasta. Lasten pienituloisuusaste kuvaa, kuinka suuri osa alueen alle 18-vuotiaista kuuluu kotitalouksiin, joiden tulot jäävät suhteellisen pienituloisuusrajan alapuolelle. Kyse on mittarista, joka kuvaa väestön asemaa suhteellisella tulojakaumalla. Lastensuojelun indikaattorit ovat lasten lukumääriä, joita ei ole suhteutettu koko maan väestöön.
- **Nuorisotyöttömyys** Kymenlaaksossa on laskenut 2% vuodesta 2019 vuoteen 2021. Koko maahan verrattuna vuonna 2021 Kymenlaaksossa on nuorisotyöttömiä 3% enemmän.
- **Työttömien** osuus on Kymenlaaksossa laskenut vuodesta 2019 vuoteen 2021 1% ja on 1% korkeampi kun koko maan luku.
- **Lastenpienituloisuusaste** on Kymenlaaksossa laskenut 1% , mutta on 2% korkeampi kun koko maassa.
- **Avohuollon asiakkaiden** määrä on Kymenlaaksossa laskenut 897 asiakasta, kun tarkastellaan vuoden aikana avohuollon asiakasmääriä.

6. Haasteellisessa asemassa olevien erityisryhmien tuen turvaaminen

Indikaattori		2019	Koko maa	2021	Koko maa	Muutos Kymenlaakso	Muutos Kymenlaakso/koko maa 2021
Nuorisotyöttömät		19	12	17	14		
Työttömät		13	10	12	11		
Lasten pienituloisuusaste		14	12	13	11		
Avohuollon asiakkaat	Vuoden aikana	1820	50963	923	49130		
	31.12	1025		591			

SÄHKÖISESTI ALLEKIRJOITETTU

Saarela Teppo, lakimies, 2820 Hallinto, 23.12.2022

Lasten, nuorten ja perheiden osallisuus ja yhteisöllisyys vahvistuvat

1. Yhdenvertaiset mahdollisuudet tavata, toimia ja vaikuttaa

- Indikaattorien kysymykset mittaavat kokemusta elämään tyytyväisyyteen, harrastamisen säännöllisyyteen ja vanhempien osalta kokemusta kuulumisesta lähiyhteisöön.
- **Elämään tyytyväisyys** lapsilla ja nuorilla on laskenut vuosien 2019-2021 välillä, niin Kymenlaaksossa sekä koko maassa. Koko maahan verrattuna Kymenlaakson yläkoululaiset ja ammattikoululaiset kokevat enemmän tyytyväisyyttä elämään kun saman ikäiset koko maan osalta.
- Vuonna 2021 95-98% Kymenlaakson lapsista ja nuorista harrastaa jotakin vähintään yhtenä päivänä viikossa. Luvut ovat koko maan osalta samanlaiset. Ammattikoululaisten osalta Kymenlaaksossa harrastetaan 3% enemmän kun koko maassa saman ikäiset 2021.
- 4v. Vanhemmille ei ole valtakunnallisesti toteutettu kyselyä. Indikaattoreita ei saatavilla.

1. Yhdenvertaiset mahdollisuudet tavata, toimia ja vaikuttaa							
Indikaattori	Ikäluokka	2019	Koko maa	2021	Koko maa	Muutos Kymenlaakso	Muutos Kymenlaakso/koko maa 2021
Tyytyväisiä elämään	4.-5.lk	87	90	85	85	↓	↔
	8.-9.lk	76	75	70	68	↓	↑
	Lukio	76	75	66	68	↓	↓
	Ammattikoulu	79	74	73	71	↓	↑
	4v. vanhemmat	90					
Harrastaa jotakin vähintään yhtenä päivänä viikossa	8.-9.lk	95	96	96	96	↑	↔
	Lukio	98	98	98	98	↔	↔
	Ammattikoulu	91	91	95	92	↑	↑
Kokee olevansa tärkeä osa lähiyhteisöä	4v. vanhemmat	81	82				

SÄHKÖISESTI ALLEKIRJOITETTU

Saarela Teppo, lakimies, 2820 Hallinto 23.12.2022

Lasten, nuorten ja perheiden osallisuus ja yhteisöllisyys vahvistuvat

2. Lapsilla ja nuorilla on tiloja, joissa heitä kohdataan yksilöinä ja yhteisön jäsenenä

- Indikaattorien kysymykset mittaavat yksinäisyyden kokemusta, kokemusta kuulumisesta kouluyhteisöön ja vanhempien osalta kokemusta kuulumisesta lähiyhteisöön.
- **Yksinäisyyden kokemukset** Kymenlaaksossa ovat lisääntyneet vuodesta 2019 vuoteen 2021 lukuun ottamatta 4.-5lk kokemuksia. 8.- 9 lk. kokemus lisääntynyt 4%, lukiolaisten 5% ja ammattikoululaisten kokemukset ovat lisääntyneet 9% Kymenlaaksossa. Yksinäisyyden kokemus on lisääntynyt myös koko maan osalta.
- **Elämään tyytyväisyys** lapsilla ja nuorilla on laskenut vuosien 2019-2021 välillä, niin Kymenlaaksossa sekä koko maassa. Koko maahan verrattuna Kymenlaakson yläkoululaiset ja ammattikoululaiset kokevat enemmän tyytyväisyyttä elämään kun saman ikäiset koko maan osalta.
- 4v. Vanhemmille ei ole valtakunnallisesti toteutettu kyselyä. Indikaattoreita ei saatavilla.

2. Lapsilla ja nuorilla on tiloja, joissa heitä kohdataan yksilöinä ja yhteisön jäsenenä

Indikaattori	Ikäluokka	2019	Koko maa	2021	Koko maa	Muutos Kymenlaakso	Muutos Kymenlaakso/koko maa 2021
Tuntee itsensä yksinäiseksi	4.- 5.lk	4	3	4	4	↔	↔
	8.-9.lk	10	11	14	16	↑	↓
	Lukio	12	12	17	18	↑	↓
	Ammattikoulu	8	11	17	17	↑	↔
Kokee olevansa tärkeä osa kouluyhteisöä	4.-5.lk	41	42	38	40	↓	↓
	8.-9.lk	44	43	42	41	↓	↑
	Lukio	50	51	38	45	↓	↓
	Ammattikoulu	50	51	48	49	↓	↓
Kokee olevansa tärkeä osa lähiyhteisöä	4v. vanhemmat	81	82				

SÄHKÖISESTI ALLEKIRJOITETTU

Saarela Teppo, lakimies, 2820 Hallinto 23.12.2022

Lasten, nuorten ja perheiden osallisuus ja yhteisöllisyys vahvistuvat

3. Hyvin saavutettavat fyysisesti ja sosiaalisesti esteettömästi palvelut ja toiminnot

- Indikaattorien kysymykset mittaavat yksinäisyyden kokemusta, tuottaa tietoa niiden nuorten osuudesta (%), jotka ovat yrittäneet usein viettää vähemmän aikaa netissä, mutta eivät ole onnistuneet ja harrastamisen säännöllisyyteen.
- **Elämään tyytyväisyys** lapsilla ja nuorilla on laskenut vuosien 2019-2021 välillä, niin Kymenlaaksossa sekä koko maassa. Koko maahan verrattuna Kymenlaakson yläkoululaiset ja ammattikoululaiset kokevat enemmän tyytyväisyyttä elämään kun saman ikäiset koko maan osalta.
- Kymenlaakson lapset ja nuoret kokevat, että he pystyvät **rajaamaan netin käyttöä** ja rajaamiseen liittyvät ongelmat ovat vähentyneet seuranta jaksolla myös koko maahan verrattuna.
- Vuonna 2021 95-98% Kymenlaakson **lapsista ja nuorista harrastaa jotakin vähintään yhtenä päivänä viikossa**. Luvut ovat koko maan osalta samanlaiset. Ammattikoululaisten osalta Kymenlaaksossa harrastetaan 3% enemmän kun koko maassa saman ikäiset 2021.

3. Hyvin saavutettavat fyysisesti ja sosiaalisesti esteettömästi palvelut ja toiminnot

Indikaattori	Ikäluokka	2019	Koko maa	2021	Koko maa	Muutos Kymenlaakso	Muutos Kymenlaakso/koko maa 2021
Tyytyväisiä elämään	4.-5.lk	87	90	85	85	↓	↔
	8.-9.lk	76	75	70	68	↓	↑
	Lukio	76	75	66	68	↓	↓
	Ammattikoulu	79	74	73	71	↓	↑
	4v. vanhemmat	90	90				
Yrittänyt usein viettää vähemmän aikaa netissä, mutta eivät ole onnistuneet	8.-9.lk	28	30	27	29	↓	↓
	Lukio	23	27	20	30	↓	↓
	Ammattikoulu	21	24	19	23	↓	↓
Harrastaa jotakin vähintään kerran viikossa	8.-9.lk	95	96	96	96	↑	↔
	Lukio	98	98	98	98	↔	↔
	Ammattikoulu	91	91	95	92	↑	↑

SÄHKÖISESTI ALLEKIRJOTETTU

Saarela Teppo, lakimies, 2820 Hallinto 23.12.2022

Lasten, nuorten ja perheiden osallisuus ja yhteisöllisyys vahvistuvat

4. Uusia yhteisesti sovittuja kuulemis- ja palautekäytäntöjä otetaan käyttöön

- Indikaattorien kysymykset mittaavat vanhempien tyytyväisyyttä itseensä vanhempana, vanhempien kokemusta kuulumisesta lähiyhteisöön ja vanhempien kokemusta nähdä asioita lapsen näkökulmasta.
- 4v. Vanhemmille ei ole valtakunnallisesti toteutettu kyselyä. Indikaattoreita ei saatavilla.

4. Uusia yhteisesti sovittuja kuulemis- ja palautekäytäntöjä otetaan käyttöön						
Indikaattori	Ikäluokka	2019	Koko maa	2021	Koko Kymenlaakso	Muutos Kymenlaakso/koko maa 2021
Vanhempi tyytyväinen itseensä vanhempana	4v. vanhemmat	92	91			
Kokee olevansa tärkeä osa lähiyhteisöä	4v. vanhemmat	81	82			
Vanhempi yrittää nähdä asioita lapsen näkökulmasta	4v. vanhemmat	86	84			

SÄHKÖISESTI ALLEKIRJOITETTU

Saarela Teppo, lakimies, 2820 Hallinto 23.12.2022

Lasten, nuorten ja perheiden osallisuus ja yhteisöllisyys vahvistuvat

5. Lähiyhteisöt mukana osallisuuden luomisessa

- Indikaattorit ilmaisevat nuorisotyöttömät (nuorisotyötön on 15-24-vuotias työtön) eli 15-24- vuotiaiden työttömien osuuden prosentteina 18-24-vuotiaasta työvoimasta, työttömät ilmaisee prosentteina työttömien osuuden työvoimasta. Indikaattorit mittaavat kokemusta keskustelu yhteydestä vanhempien kanssa ja mahdollisuudesta keskustella koulussa mieltä painavista asioista.
- **Nuorisotyöttömyys** Kymenlaaksossa on laskenut 2% vuodesta 2019 vuoteen 2021. Koko maahan verrattuna vuonna 2021 Kymenlaaksossa on nuorisotyöttömiä 3% enemmän.
- **Keskustelu yhteys vanhempien kanssa** on Kymenlaaksossa laskenut lukuun ottamatta ammattikoululaisia. Kymenlaakson ammattikouluikäiset kokevat, että keskustelu yhteys vanhempien kanssa on parantunut, kun koko maassa se on laskenut. Myös yläaste ikäisillä keskustelu koko maahan verrattuna on parantunut.
- Lapset ja nuoret kokevat, että **koulussa on mahdollisuus keskustella asioista** on lisääntynyt 2-3% Kymenlaaksossa vuodesta 2019. Parannusta on tapahtunut myös koko maan osalta.

5. Lähiyhteisöt mukana osallisuuden luomisessa							
Indikaattori	Ikäluokka	2019	Koko maa	2021	Koko maa	Muutos Kymenlaakso	Muutos Kymenlaakso/koko maa 2021
Nuorisotyöttömät		19	12	17	14	↓	↑
Hyvä keskusteluyhteys vanhempien kanssa	4.- 5.lk	59	62	57	60	↓	↓
	8.-9.lk	47	47	44	42	↓	↑
	Lukio	48	45	36	39	↓	↓
	Ammattikoulu	47	46	50	42	↑	↑
Mandollisuus keskustella koulussa mieltä painavista asioista	4.-5.lk	53	52	56	56	↑	↔
	8.-9.lk	47	43	49	44	↑	↑

SÄHKÖISESTI ALLEKIRJOITETTU

Saarela Teppo, lakimies, 2820 Hallinto 23.12.2022

Lasten, nuorten ja perheiden osallisuus ja yhteisöllisyys vahvistuvat

6. Palveluiden kehittäminen kuuntelemalla ja perehtymällä asiakkaan kokemuksiin

- Indikaattorien kysymykset mittaavat vanhempien tyytyväisyyttä itseensä vanhempana, vanhempien kokemusta kuulumisesta lähiyhteisöön sekä vanhempien kokemusta nähdä asioita lapsen näkökulmasta.
- 4v. Vanhemmille ei ole valtakunnallisesti toteutettu kyselyä. Ei saatavilla indikaattoreita.

6. Palveluiden kehittäminen kuuntelemalla ja perehtymällä asiakkaisten kokemuksiin							
Indikaattori	Ikäluokka	2019	Koko maa	2021	Koko maa	Muutos Kymenlaakso	Muutos Kymenlaakso/koko maa 2021
Vanhempi tyytyväinen itseensä vanhempana	4v. vanhemmat	92	91				
Kokee olevansa tärkeä osa lähiyhteisöä	4v. vanhemmat	81	82				
Vanhempi yrittää nähdä asioita lapsen näkökulmasta	4v. vanhemmat	86	84				

Lasten, nuorten ja perheiden parissa toimivien monialainen verkostotyö kehittyy ja jalkautuu

1. Lapsi, nuori ja perhelähtöinen moniammatillinen työ yli sektorirajojen

- Indikaattorien kysymykset mittaavat kokemusta mahdollisuuteen keskustella koulussa mieltä painavista asioista, vanhempien kokemusta tuen saamiseen ammattilaisilta vanhemmuuteen sekä parisuhteeseen.
- Lapset ja nuoret kokevat, että **koulussa on mahdollisuus keskustella asioista** on lisääntynyt 2-3% Kymenlaaksossa vuodesta 2019. Parannusta on tapahtunut myös koko maan osalta.
- 4v. Vanhemmille ei ole valtakunnallisesti toteutettu kyselyä. Ei saatavilla indikaattoreita.

1. Lapsi, nuori ja perhelähtöinen moniammatillinen työ yli sektorirajojen							
Indikaattori	Ikäluokka	2019	Koko maa	2021	Koko maa	Muutos Kymenlaakso	Muutos Kymenlaakso/koko maa 2021
Mahdollisuus keskustella koulussa mieltä painavista asioista	4.-5.lk	53	52	56	56	↑	↔
	8.-9.lk	47	43	49	44	↑	↑
Vanhempi saanut vanhemmuuteensa riittävästi tukea ammattilaisilta	4v. vanhemmat	14	13				
Vanhempi saanut parisuhteeseen riittävästi tukea ammattilaisilta	4v. vanhemmat	25	29				

SÄHKÖISESTI ALLEKIRJOTTU

Sari Teppö, lakimies, 2820 Hallinto 23.12.2022

Lasten, nuorten ja perheiden parissa toimivien monialainen verkostotyö kehittyy ja jalkautuu

2. Monialaiset ja monitoimijaiset joustavasti tuotetut palvelut

- Indikaattorien kysymykset mittaavat kokemusta mahdollisuuteen keskustella koulussa mieltä painavista asioista, tuottavat tiedon niiden lasten osuudesta (%), joilla on ollut mielialaan liittyviä ongelmia kahden viime viikon aikana, vanhempien kokemusta tuen saamiseen ammattilaisilta vanhemmuuteen sekä parisuhteeseen. Indikaattorit ilmaisevat nuorisotyöttömät eli 15-24- vuotiaiden työttömien osuuden prosentteina 18-24- vuotiaasta työvoimasta. Lastensuojelun indikaattorit ovat lasten lukumääriä, joita ei ole suhteutettu koko maan väestöön.
- Lapset ja nuoret kokevat, että **koulussa on mahdollisuus keskustella asioista** on lisääntynyt 2-3% Kymenlaaksossa vuodesta 2019. Parannusta on tapahtunut myös koko maan osalta.
- **Mielialaan liittyvät ongelmat** ovat lisääntyneet Kymenlaaksossa 5- 15% vuodesta 2019. Koko maahan verrattuna lisäys on keskimäärin 1,3% kaikissa ikäluokissa.
- 4v. Vanhemmille ei ole valtakunnallisesti toteutettu kyselyä. Ei saatavilla indikaattoreita.
- **Nuorisotyöttömyys** Kymenlaaksossa on laskenut 2% vuodesta 2019 vuoteen 2021. Koko maahan verrattuna vuonna 2021 Kymenlaaksossa on nuorisotyöttömiä 3% enemmän.
- **Lastensuojeluilmoituksia** on tehty vuoden 2021 aikana 878 enemmän kun vuonna 2019.

2. Monialaiset ja monitoimijaiset joustavasti tuotetut palvelut							
Indikaattori	Ikäluokka	2019	Koko maa	2021	Koko maa	Muutos Kymenlaakson	Muutos Kymenlaakso/koko maa 2021
Mahdollisuus keskustella koulussa aikuisen kanssa mieltä painavista asioista	4.-5.Ik	53	52	56	56	↑	↔
	8.-9.Ik	47	43	49	44	↑	↑
Mielialaan liittyviä ongelmia 2 viimeisen viikon aikana	4.- 5.Ik	17	16	24	22	↑	↑
	Lukio	15	18	26	25	↑	↔
	Ammattikoulu	15	15	20	21	↑	↓
Vanhempi saanut parisuhteeseen riittämättömästi tukea ammattilaisilta	4v. vanhemmat	25	29				
	4v. vanhemmat	14	13				
Nuorisotyöttömät		19	12	17	14	↓	↑
Lastensuojeluilmoitukset (vuoden aikana)		3514	156200	4392	173466	↑	

Lasten, nuorten ja perheiden parissa toimivien monialainen verkostotyö kehittyy ja jalkautuu

3. Perheiden kokonaisvaltaisen elämäntilanteen parempi huomioituminen eri asiantuntijoiden käytänteitä kehittämällä

- Indikaattorien kysymykset mittaavat kokemusta elämään tyytyväisyyteen, keskustelu yhteyteen vanhempien kanssa, mielialaan liittyviä ongelmia, vanhempien tyytyväisyyttä itseensä vanhempana ja vanhempien osalta kokemusta kuulumisesta lähiyhteisöön sekä vanhempien kokemusta tuen saamiseen ammattilaisilta.
- **Elämään tyytyväisyys** lapsilla ja nuorilla on laskenut vuosien 2019-2021 välillä, niin Kymenlaaksossa sekä koko maassa. Koko maahan verrattuna Kymenlaakson yläkoululaiset ja ammattikoululaiset kokevat enemmän tyytyväisyyttä elämään kun saman ikäiset koko maan osalta.
- **Keskustelu yhteys vanhempien kanssa** on Kymenlaaksossa laskenut lukuun ottamatta ammattikoululaisia. Kymenlaakson ammattikouluikäiset kokevat, että keskustelu yhteys vanhempien kanssa on parantunut, kun koko maassa se on laskenut. Myös yläaste ikäisillä keskustelu koko maahan verrattuna on parantunut.
- **Mielialaan liittyvät ongelmat** ovat lisääntyneet Kymenlaaksossa 5- 15% vuodesta 2019. Koko maahan verrattuna lisäys on keskimäärin 1,3% kaikissa ikäluokissa.
- 4v. Vanhemmille ei ole valtakunnallisesti toteutettu kyselyä. Ei saatavilla indikaattoreita.

3. Perheiden kokonaisvaltaisen elämäntilanteen parempi huomioituminen eri asiantuntijoiden käytänteitä kehittämällä

Indikaattori	Ikäluokka	2019	Koko maa	2021	Koko maa	Muutos Kymenlaakso	Muutos Kymenlaakso/koko maa 2021
Tyytyväisiä elämään	4.-5.lk	87	90	85	85	↓	↔
	8.-9.lk	76	75	70	68	↓	↑
	Lukio	76	75	66	68	↓	↓
	Ammattikoulu	79	74	73	71	↓	↑
	4v. vanhemmat	90	90				
Hyvä keskusteluyhteys vanhempien kanssa	4.- 5.lk	59	62	57	60	↓	↓
	8.-9.lk	47	47	44	42	↓	↑
	Lukio	48	45	36	39	↓	↓
Mielialaan liittyviä ongelmia 12 kuukauden aikana	4.- 5.lk	17	16	24	22	↑	↑
	Lukio	15	18	25	25	↑	↔
	Ammattikoulu	15	15	21	21	↑	↔

Muut seurattavat indikaattorit

- Indikaattorien kysymykset mittaavat vapaa-ajalla hengästyttävää liikuntaa korkeintaan tunnin viikossa harrastavat, synnyttäneisyys ilmaisee vuosittain synnytysten lukumäärän tuhatta hedelmällisyyssiässä olevaa (15–49-vuotiasta) naista kohti. Alle 18v. väestöosuus ilmoittaa ko. ikäryhmän vakituisesti maassa asuvien osuuden vakituisesti maassa asuvasta väestöstä vuoden viimeisenä päivänä, huostassa olleiden lasten määrän, kuvaa tulevaa väestönkehitystä vuodesta 2019 vuoteen 2035
- Kerran viikossa hengästyttävää liikuntaa** korkeintaan tunnin viikossa vapaa- ajalla harrastavien osuus on pysynyt Kymenlaaksossa melko samana.
- Synnyttäneiden** osuus jatkaa edelleen laskua
- Alle 18- vuotiaiden väestöosuus** on pysyt Kymenlaaksossa samana
- Vuoden 2021 **huostassa olleiden lasten määrä** on kasvanut 30 lapsella vuodesta 2019.
- Jälkihuollon asiakkaat** ovat vähentyneet koko vuotta tarkeastellessa
- Väestöennusteessa** on positiivista kehitystä 0-6v. lasten osalta.

MUUT SEURATTAVAT INDIKAATTORIT							
Indikaattori	Ikäluokka	2019	Koko maa	2021	Koko maa	Muutos Kymenlaakso	Muutos Kymenlaakso/koko maa 2021
Harrastaa vapaa-ajalla hengästyttävää liikuntaa korkeintaan tunnin viikossa	8.-9.lk	30	28	30	28	↔	↑
	Lukio	28	27	33	26	↑	↑
	Ammattikoulu	43	43	43	42	↔	↑
Synnyttäneisyys		37	40	35 (2020)	40 (2020)	↓	↓
Alle 18v. väestöosuus		17	20	17	20	↔	↓
Huostassa olleiden lasten määrä	Vuoden aikana	409	11411	439	11210	↑	
	31.12	357		380		↑	
Jälkihuollon asiakkaat	Vuoden aikana	282		270		↓	
	31.12	223		249		↑	
Väestöennuste		2019 vuoteen 2035		2021 vuoteen 2035			
	0-6v. määrä	-26		-21		↓	
	7-14v. määrä	-29		-33		↑	

SÄHKÖISESTI ALLEKIRJOTETTU

Saarela Teppo, lakimies, 2820 Hallinto 23.12.2022

Muut seurattavat indikaattorit

- Indikaattorien kysymykset tuottaa tietoa niiden nuorten osuudesta (%), jotka ovat kokeilleet ainakin kerran marihuanaa, hasista, ekstaasia, Subutexia, heroïinia, kokaiinia, amfetamiinia, LSD:tä, gammaa tai muita vastaavia huumeita, tuottaa tietoa niiden nuorten osuudesta (%), jotka tupakoivat, nuuskaavat tai käyttävät vesipiippua tai sähkösavuketta päivittäin, tuottaa tietoa niiden nuorten osuudesta (%), jotka ovat kokeneet kohtalaista tai vaikeaa ahdistuneisuutta kahden viime viikon aikana, tuottaa tietoa niiden nuorten osuudesta (%), jotka ovat kokeneet häiritsevää seksuaalista ehdottelua tai ahdistelua puhelimesta tai internetissä viimeksi kuluneen 12 kuukauden aikana.
- **Kokeilut laittomien huumeiden ja tupakkatuotteiden tai sähkösavukkeiden** käytön osalta näyttävät pysyneen samana tai kokeilut hieman vähentyneet.
- **Kohtalainen tai vaikea ahdistuneisuus** on noussut voimakkaasti kaikissa ikäryhmissä.
- 34 % lukiolaisista ja 20% ammattikoululaisista on kokenut **seksuaalista häirintää netissä tai puhelimesta vuoden aikana**. Kokemus vuodelta 2019 noussut huomattavasti.

MUUT SEURATTAVAT IDIKAATTORIT							
Indikaattori	Ikäluokka	2019	Koko maa	2021	Koko maa	Muutos Kymenlaakso	Muutos Kymenlaakso/koko maa 2021
Kokeillut laittomia huumeita ainakin kerran	8.-9.lk	10	9	8	8	↓	↔
	Lukio	10	14	10	13	↔	↓
	Ammattikoulu	23	20	17	18	↓	↓
Käyttää päivittäin jotain tupakkatuotteita tai sähkösavuketta	8.-9.lk	8	9	8	8	↔	↔
	Lukio	4	6	5	5	↓	↔
	Ammattikoulu	28	30	21	26	↓	↓
Kohtalainen tai vaikea ahdistuneisuus	8.-9.lk	13	13	18	19	↑	↓
	Lukio	11	14	21	22	↑	↓
	Ammattikoulu	9	11	14	17	↑	↓
Kokemuksia seksuaalista häirintää puhelimesta tai internetissä vuoden aikana	Lukio	5	16	34	27	↑	↑
	Ammattikoulu	11	14	20	21	↑	↓

SÄHKÖISESTI ALLEKIRJOITETTU

Saarela Teppo, lakimies, 2820 Hallinto 23.12.2022

46 §

Muutoksenhakuohjeet

Muutoksenhakukielto

Pöytäkirjan 36, 37, 38, 39, 44 ja 45 §:t.

Valmistelua ja täytäntöönpanoa koskevaan päätökseen ei saa hakea muutosta.

Sovellettava lainkohta: Kuntalaki 136 §.

Valitusoikeus ja valitusperusteet

Pöytäkirjan 40, 41, 42 ja 43 §:t.

Tähän päätökseen tyytymätön voi tehdä kirjallisen valituksen.

Valitusaika

Kunnallisvalitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksi saannista.

Valitus on toimitettava valitusviranomaiselle viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen valitusviranomaisen aukioloajan päättymistä.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluessa kirjeen lähettämisestä. Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kolmantena päivänä viestin lähettämisestä.

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluessa siitä, kun pöytäkirja on julkaistu nähtäväksi yleisessä tietoverkossa.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkipäivä, saa valituksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valitusperusteet

Kunnallisvalituksen saa tehdä sillä perusteella, että

- päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä
- päätöksen tehnyt viranomaisella on ylittänyt toimivaltansa
- päätös on muuten lainvastainen.

Valittajan tulee esittää valituksen perusteet valitusviranomaiselle ennen valitusajan päättymistä.

Valitusviranomainen

Kunnallisvalitus tehdään Itä-Suomen hallinto-oikeudelle.
Postiosoite: PL 1744, 70101 Kuopio
Käyntiosoite: Minna Canthin katu 64, Kuopio
Sähköpostiosoite: ita-suomi.hao@oikeus.fi
Faksinumero: 029 564 2501
Puhelinnumero: 029 564 2502

Hallinto-oikeuden kirjaamon aukioloaika on ma-pe klo 8.00-16.15
Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa
osoitteessa <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Valituksen muoto ja sisältö

Valitus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Valituksessa, joka on osoitettava valitusviranomaiselle, on ilmoitettava:

- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan.

Valituksessa on ilmoitettava valittajan nimi ja kotikunta. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituksessa on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava postiosoite, puhelinnumero ja muut tarvittavat yhteystiedot. Jos valitusviranomaisen päätös voidaan antaa tiedoksi sähköisenä viestinä, yhteystietona pyydetään ilmoittamaan myös sähköpostiosoite.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valitus. Sähköistä asiakirjaa ei kuitenkaan tarvitse täydentää allekirjoituksella, jos asiakirjassa on tiedot lähettäjistä eikä asiakirjan alkuperäisyyttä tai eheyttä ole syytä epäillä.

Valitukseen on liitettävä:

- päätös, johon haetaan muutosta valittamalla, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Oikeudenkäyntimaksu

Hallinto-oikeus voi periä muutoksenhakuasian käsittelystä oikeudenkäyntimaksun. Maksuista säädetään tuomioistuinmaksulaissa 1455/2015. Edellä mainitun lain 9§:n mukaan oikeudenkäyntimaksua ei peritä, jos hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaista päätöstä muutoksenhakijan eduksi.

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä voi pyytää Kymenlaakson sosiaali- ja terveyspalvelujen kuntayhtymän kirjaamosta

Postiosoite: Kotkantie 41, 48210 Kotka

Käyntiosoite: Kotkantie 41 D 9, Kotka

Sähköpostiosoite: kirjaamo@kymsote.fi

Puhelinnumero: 040 6296 630 tai vaihde 05 22051

Kymenlaakson sosiaali- ja terveyspalvelujen kuntayhtymän kirjaamon aukioloaika: ma-pe klo 9.00-15.00.

Kokouksen puolesta

Puheenjohtaja

Marjo Lakka

Puheenjohtaja
§ 40

Tapio Karvonen

Sihteeri

Teppo Saarela

Pöytäkirja tarkastettu

Kotka _____.____. 2022

Miia Kurttila

Kouvola _____.____. 2022

Joni Mörk